

2013. SZEPTEMBER LVIII/4

magyar grafika

**Növekvő
teljesítmény
- csökkenő
költségek**

Megérkezett a Ricoh legújabb nyomdagépének sorozata, a **Ricoh Pro™ 8100S** fekete-fehér digitális nyomdagépcsalád, mely kiemelkedő képminőséget, strapabíró kialakítást, kiváló papírkezelést, magas megbízhatóságot és minimális állásidőt nyújt.

A Ricoh folyamatosan fejleszti megoldásait, hogy a digitális nyomdagépek az új generációk elvárásainak is maradéktalanul megfeleljenek.

Legyen az Ön nyomdája is részese a **Ricoh Pro™ 8100S** sorozat által biztosított nagyobb produktívitásnak és bevételnövelő lehetőségeknek.

Ricoh Hungary Kft.

2040 Budaörs, Puskás Tivadar út 14.

Tel.: +3623 806 800 • Fax: +3623 806 801

Web: www.ricoh.hu • Email: info@ricoh.hu

Pro™
8100S

95
lap/perc

Fekete-fehér

Pro™
8110S

110
lap/perc

Fekete-fehér

Pro™
8120S

135
lap/perc

Fekete-fehér

Főszerkesztő: Faludi Viktória
Lapterv: Maczó Péter
Korrektor: Endzsel Ernőné

Szerkesztőbizottság
Eiler Emil, dr. Garáné Bardóczy Irén,
Maczó Péter, Péterfi Sándor,
Szentendrei Zoltán, Szikszay Olivér

A Magyar Grafika védnökei
Bálint Csaba, Burger László, dr. Egyed Béla,
dr. Endrédy Ildikó, dr. Horváth Csaba,
Jászkuti László, Kelemen Eörs, Kelényi Ákos,
Lendvai László, dr. Peller Katalin

Kiadó
Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület
1135 Budapest, Tahí út 53-59.
Telefon: 06 1 783 0347
E-mail: faludi@mgonline.hu
Honlap: www.mgonline.hu
facebook.com/MagyarGrafika
Felelős kiadó: Fábián Endre elnök

Nyomdai előkészítés: Kiss Gergely (Aldus Stúdió)

Nyomatás és kötészet:
Alföldi Nyomda Zrt.
Felelős vezető: György Géza

Terjeszti a Papír- és Nyomdaipari
Műszaki Egyesület
Előfizethető a titkárságon
Egyes szám ára a titkárságon: 1000 Ft+áfa,
postázva: 1200 Ft+áfa
Előfizetés egész évre: 7200 Ft+áfa
Megjelenik évente hatszor

Külföldön terjeszti
a Batthyány Kultur-Press Kft.
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
Telefon: +36 1 201 8891
E-mail: batthyany@kultur-press.hu

Hirdetésfelvétel a Papír- és Nyomdaipari
Műszaki Egyesület titkárságán
Index: 25537
HU ISSN 0479-480X

Borítókarton: Carta Elegia
Bélv: Leipa Lux 90 g

Borító: Maczó Péter

tartalom

<i>Faludi Viktória</i>	Kedves Olvasónk!	3
<i>Colin Thompson</i>	A digitális, színes jövő sikeréért	4
	Nyomatás a megrendelők szemszögéből	12
	Széles formátum	16
	X-Rite eXact	20
	Papír mint haute couture	22
<i>Iván Balázs</i>	Amikor a nyomda inspirálja a kreatívokat	26
	Papír akadémia	28
<i>Kiss Nóra</i>	Minőség-ellenőrzés a kötészetben	32
<i>Németh Nikoletta</i>	Ink Academy	35
	Ricoh-újdonságok	38
<i>Faludi Viktória</i>	Debrecen, a könyves város	40
<i>Pesti Sándor</i>	Válaszúton a szakmai vállalkozások	46
	FESPA, London	48
	Kovács György átadta a Fespa elnöki posztját Lascelle Barrow-nak	50
	Marzek Kner Packaging Kft.	51
	Frisssdiplomások	54
<i>Ducki Krzysztof</i>	„Első eresztés”	56
<i>Maczó Péter</i>	Grafika diploma 2013	60
<i>Dr. Garáné Bardóczy Irén</i>	Pro Typographia verseny 2013	70
	Rejtélyes vízjelek	75
<i>Farkas Gábor Farkas</i>	A Budai Krónika rejtélyei	76

Víz.

túl értékes ahhoz,
 hogy elpazaroljuk.

Életünk legfontosabb alapanyaga. Mégis, míg életünk fenntartásához mindössze napi két liter vízre van szükségünk, egyetlen négyzetméter hagyományos CTP lemez előhívásánál kb. 5 litert pazarolunk el. Már több mint 2500 elégedett felhasználó tudja, hogy az Azura vegyszermentes lemezek nap mint nap segítenek értékes vízünket literszámra megtakarítani. Most két, még érzékenyebb Azura lemezt mutatunk be, hogy az ibolya- és termállézer felhasználók számára az eddiginél nagyobb levilágítási teljesítményt tudjunk biztosítani. A lemeztérteg erős kontrasztjának köszönhetően pedig Azura lemezeink emelik a hatékonyságot segítve a minőségellenőrzést. Tehát amíg segít legértékesebb alapanyagunkkal, a vízzel takarékoskodni, munkája eredményességét is emelheti.

:Azura. A vezető vegyszermentes lemez.

www.agfagraphics.com

AGFA

STAY AHEAD. WITH AGFA GRAPHICS.

Agfa Graphics NV Magyarországi Fióktelepe
 H-2040 • Budapest, Szabadság u. 301.
 mariann.blasko@agfa.com • istvan.banfalvi@agfa.com • www.agfa.hu
 Telefon: 06 23 801-172 • Fax: 06 23 801-179

Kedves Olvasónk!

A színpompás ősz is illeszkedik a Magyar Grafika tematikájához, mert szeptemberi számunk a színekre fókuszál. Elsőként az angliai Cavendish kiadványállalat elemző tanulmányának kivonatát ajánljuk, ami a színes digitális technológia globális terjedési folyamatával, természetével, előnyeivel, az általa gerjesztett kihívásokkal és a tennivalókkal foglalkozik.

Kiemelem még a Canon Insight kiadványsorozat szélesformátumú nyomtatás lehetőségeivel foglalkozó tanulmányát.

Hasábjainkat olvasva megismertetjük az X-Rite újgenerációs szín-mérő spektrofotométerével. Majd az új Munken Works Kollekción a papír varázslatosságát szemlélteti, miközben a natúrpapírt a dizájn tárgyává teszi.

Amikor a nyomda inspirálja a kreatívokat címmel a Xerox Color 570 nyomdagépével csodálatos inspiráló technikai lehetőségekkel ad új ötleteket a felhasználóknak.

Papír, Postpress és Ink Academy sorozatunk újabb hasznos és értékes tájékoztatással látja el a szakma igényes és információkra nyitott képviselőit. A Ricoh újdonságai után Debrecenbe, a könyves városba látogatunk kivitelezőnk, az Alföldi Nyomda jóvoltából. A hazai nagy szakmai összefogás a PPFest és a keretében megvalósuló PPDExpo mellett a londoni FESPA is figyelmet érdemel.

A Marzek Kner Packaging gyarapodásáról és épületrekonstrukciójáról adhatunk hírt, majd a frissdiplomások bemutatkozása után beszámolunk a Pro Typography ez évi nyertes termékeiről.

Folytatjuk a Budai Krónika rejtélyes történetét a Széchenyi Könyvtár gazdag kínálatából, és olvasóink figyelmébe ajánljuk a Rejtélyes vízjelek – TEPLIC papírmalom 400 éves öröksége címmel megrendezett kiállítást, ami tárlatvezetéssel is megtekinthető. Ott a helyünk!

Tisztelettel:

Faludi Veronika
főszerkesztő

A digitális, színes jövő sikeréért

Colin Thompson

Fordította: Eiler Emil

Az angliai Cavendish kiadóvállalat 720 oldalas CD-ROM kiadványa a színes digitális technológia megállíthatatlan globális terjedési folyamatának a természetével, előnyeivel, az általa gerjesztett kihívásokkal és a tennivalókkal foglalkozik. Az elemző tanulmány a világ meghatározó kutató, fejlesztő, digitális előkészítő-, másoló-, nyomtató-eszköz-gyártó és jövőkutató vállalatainak tapasztalatait, tanácsait, elemzéseit és statisztikáit is tartalmazza. A kiadványt a fenti című cikk szerzője, a Cavendish egyetem tanára és tucatnyi fejlesztő, jövőkutató szervezet szakértője ismerteti.

Sok éve már, hogy a nyomdaiparban bekövetkező gyors változásokról cikkeket írunk és vitatkozunk. A digitális technológiára történő átállásról számos kutatási beszámoló is megjelent. Az ipar átalakulási folyamatát egyesek „fenyegetésként” élik meg, mások pedig lehetőségnek tekintik, és felismerik, hogy a digitális fejlődés félútján nem állhatunk meg, mert minden perc újabb esélyt jelenthet számunkra.

Az elmúlt húsz évben a digitális színes másoló, előkészítő és nyomtató berendezéseket – elfogadva létjogosultságukat és tudomásul véve nagymérvű terjedésüket – széles körben használjuk. Hát itt tartunk most! Érzékeljük, hogy ezek eddig soha nem látott jelentős változásokat idéznek elő. Szélesítik az új termékek választékát, előnyös árképzéssel kedvező piaci változásokat eredményeznek. Előre tekintve érzékeljük azt is, hogy miatta – globális méretekben is – igen jelentős növekedésre számíthatunk.

A „digitális szín” korábbi hiányokat pótol, eddig egymástól távol álló módszerek között teremt úrtöltő közeledést, egybeolvadást (konvergenciát) előidéző kapcsolatokat, és most jutottunk el a – képletesen szólva – „tornádószerű” fázisba. Ezt Geoffrey Moore az 1995. évi bestseller kiadású, *A tornádó belsejében* című könyvében a

következésképpen definiálja: „Olyan időszak ez, amelyben az új technológia a könnyen adaptálható fázisból a folyamatokat meghatározó fázisba (*Mainstream adoption phase*) lép át.”

Rengeteg tanulmány bizonyítja azt is, hogy ma már szükségtelen győzködni a nyomdaipari szolgáltatókat a színes digitális eljárás előnyeiről, szükségességéről. A világ érintett többsége hisz abban, hogy az elmúlt évek jelentős változásokat hoztak a termelő és üzleti életükben. A technológia terjedésének „tornádósebességű színes konszolidációs szakaszában” minden kereskedő tisztában van az új (digitális) színes eljárás által biztosított előnyökkel.

Iparunk – e tekintetben – egy konszolidációs szakaszba lépett, de akadnak köztünk olyan nyomdaipari szolgáltatók is, amelyek üzleti forgalmukat évi 30 százalékkal is képesek növelni, azaz ők a digitális színesnyomtatvány-piac kiemelkedően sikeres résztvevői.

A digitális sikertörténet azonban nem csak a digitális nyomtatásra vonatkozik. Megértéséhez az egész üzleti tevékenységüket szükséges áttekinteni, ahhoz hogy képbe kerülve felfoghassuk, mitől lett hatékonyabb a tevékenységük, hogyan sikerült elérniük az eredményeiket, hogyan lettek képesek csökkenteni az összköltségeket. A kérdésre a választ a Vállalati (Vállalkozási) Üzleti Modell alapján kaphatjuk meg. (Lásd a www.cavendish-mr.org.uk honlap *Enterprise Business Model* címszava alatt.)

A nyomdaipari szolgáltatók a kétszámjegyű növekedést csak a digitális technológiának az egész szervezetre kiterjedő alkalmazásával érhették el, de úgy, hogy üzleti partnereik számára is lehetővé tették a széles körű piaci növekedést. Ehhez nem elegendő a legkorszerűbb digitális nyomtatóeljárás birtoklása, hanem az is szükséges, hogy ennek megfelelően változtassák meg saját üzleti modelljüket, valamint a termékfelhasználóik, üzleti partnereik is rendelkezzenek a megváltozott körülményeknek megfelelő értékszemlélettel.

A fentebb említett és az interneten elérhető Vállalati Üzleti Modell az alkalmazásba vétel napjától kezdődően átfogó eszközként nyújt hatékony segítséget a forgalom növeléséhez, a költségek csökkentéséhez és az általános színvonal emeléséhez.

A szóban forgó célok megvalósítása szempontjából az ofszetről a digitális eljárásra áttérés önmagában, képletesen szólva, még csak a „jéghegy csúcsa”. A jelentős költség- és megtérülési időcsökkentés szempontjából a digitális technológiát a gyártó-, az üzleti és a kereskedelmi folyamatok mindegyikére, az ellátólánc egészére kiterjesztve kell alkalmazni. Ha megtesszük, tapasztalhatjuk majd, milyen elégedettek lesznek tőle a felhasználóink.

Kitűnő példa az a nyomdaipari szolgáltató, amely innovatív digitális üzleti tevékenységének tudatos építése során rájön, milyen előnyökkel jár, ha az értéknövelt színes nyomtatási modelljét az ismétlődő (és emiatt fenntartható) változóadat-nyomtatás alkalmazásával valósította meg.

Geoffrey Moore könyvében a piacot hatfázisúnak minősítve, egy görbén ábrázolta, hogy ilyen módon létrehozható egy jellegzetes *technológiai életciklus modell*. Olvasva a szerző könyvét, világossá válik, hogy hol és hogyan jelennek meg az életciklusgörbén az egyes termékek technológiai, és ezek fentebb jellemzett adaptációja milyen korlátozottan valósul meg. Bizonyos (kiváló) termékek átlépi a küszöböt, és belépnek a Moore által fentebb *tornádóciklusnak* definiált periódusba.

Ez a „fő” folyamat (angolul *mainstream*) tart a legtovább, miközben a különféle terméktípusok csatlakoznak a többiekhez. Életciklusgörbék jellegzetes módon érnek véget, átadva helyüket az utána következő generációs technológiáknak. Moore szerint a csúcstechnológiák (High Tech) többsége nem lép be a piaci események gyors fejlődését kifejező tornádószakaszba. Ezek tömegtermékként, rejtetten vannak jelen a piacon, vagy előbb-utóbb megszűnnek. Moore azért nevezi tornádónak ezt a szakaszt, mert ennek destruktív romboló hatása van az iparra: újabb felhasználói igények kielégítésére törekedve, de az újabb igények hamar kigolyózzák a piacról a „régit” szabványokon alapuló termékeket.

A tornádófázisban a cégek piacvezető pozícióra helyezkedve, igyekeznek rávenni más kereskedelmi szereplőket, hogy játszanak kiegyenlítő szerepet. A tornádó fellépésekor senki nem akar

lemaradni. Az alapvetően romboló hatású tornádónak van kreatív következménye is: korábban nem létező bőséget, új típusú gazdaságot generál. (Érdeemes kipróbálni!)

A tornádók olyan erők, amelyeket nem lehet figyelmen kívül hagyni, részben mert hirtelen következnek be, romboló hatásúak és mert a gyors változások színterén – a piacon – vagyunk, tehát együtt élünk velük vagy meghalunk. A technológiát alkalmazó cégek többsége nem képes átlépni a folyamatok tornádófázisába. A folyamatokat segítő faktorok típusai közül akad olyan is, amelyik ott ragad a tornádót megelőző átmeneti fázis egyik oldalán, egy másik típusa a korábbiól alapvetően eltérő értékesítési eszközöket igényel. Bővebben lásd a www.cavendish-mr.org.uk honlapon, ahol számos tanács és modell segít eligazodni a változások területén.

Kétféle piaci szereplővel találkozhatunk: az egyik a saját elképzeléseire, megérzéseire támaszkodó (*visionary*), a másik a gyakorlatias, a tényeket figyelembe vevő (*pragmatic*) típus.

- *Előbbi* intuitív, amely a korábbi piacainak változatlan megtartásával alkalmazza az új technológiát. Ösztöneire hagyatkozó, saját elképzelésekre alapozó, kockázatvállaló típus.
- *Az utóbbi* viszont analitikus, a folyamatokat elemző, a kollégáival egyeztető típus, amely jól kezeli a kockázatokat. Ez, mielőtt belevágná az új technológia alkalmazásába, bizonyítékokat keres, hogy tisztázza annak megbízhatóságát, és csak utána fogadja el az új módszert.

Könnyű elképzelni, hányféle (eltérő!) kihívással találja magát szemben mindkét technológiaalkalmazó és különböző értékrendeket tisztelő típus. Ezért ha velük konzultálunk, tapasztalni fogjuk, hogy teljesen eltérő értékekre alapozott javaslatokkal állnak elő.

A továbbiakban azt elemezzük, hogy a Moore-féle görbén a különböző gyártástechnológiák hol helyezkednek el és, hogy ma (ezen a görbe által képviselt idővonalon) éppen hol tartunk.

Fontos tudni, hogy a technológia-életgörbe különböző szakaszain, fázisról fázisra mozogva, alapvetően eltérő üzleti stratégiára van szükségünk. A változóadat-nyomtatási technológia például még csak most lépte át a tornádószakaszt megelőző átmeneti fázist. A digitális színes nyomtatás technológia a korábbi kezdetű növekedési fázisában jár, ami a gyártott nyomtatvá-

nyok fokozatosan növekvő mennyiségét idézi elő. Az irodai színes nyomtatás az utóbbi öt évben már a tornádószakaszában, a fekete-fehér nyomtatás pedig a megállapodott, a már bejárta szakaszában van.

A Moore-féle technológiai életciklusgörbe az igények fokozatos növekedését, az árak csökkenését és a rivalizálás mérsékelődését fejezi ki. Fontos megjegyezni, hogy az igények csökkenése egyúttal az ipar konszolidációját is eredményezi. Természetesen minden technológia-típusnak ez a végkimenetele, ha az életciklus görbéjének a vége felé következnek be. Ilyenkor az igények és a termékek is csökkennek.

Ezek után ismét váltunk témát, és foglalkozunk azzal a koncepcióval, amit a Moore-féle életciklusgörbe sugall a nyomdászoknak a tornádószakaszt megelőző fázisra nézve. Utóbbi Moore-tól származó – magyarul nehezen értelmezhető – angol elnevezése *Bowling Alley Marketing*. Ez az olyan célkitűzéseknek felel meg, amelyek a *piacúrköltésre* törekvő vertikális piacok fenntartását, esetleg újabbak megszerzését célozzák meg. Utóbbiból minél többet sikerül megvalósítanunk, természetesen annál jobban járunk. A Moore-féle *Bowling Alley Marketing* technika célja a piaci hiánytermék pótlása terén elért sikerek sorozatos megismétlésével addig növelni a gyártott termékek kritikus tömegét, míg ki nem váltjuk a tornádófolyamat beindulását.

Foglalkozunk most a digitális színes nyomtatás technológia tornádószakaszban fellépő korábban vázolt „romboló” természetével. A tornádószakaszba lépve a nyomtatott színes oldalak mennyisége jelentősen nő, és akár kétszámjegyű is lehet, ennek megfelelően nőhet a vállalat bevétele.

A következő öt év folyamán remélhetőleg folytatódik ez a tendencia, csökkennek a termelőberendezés-árak, és egy színes nyomtatoldalt olcsóbban adhatunk megrendelőinknek. Ettől alaposan megugrik a digitális színes nyomtató-eljárással időegység alatt gyártott oldalak mennyisége. Belépünk a szolgáltató nyomdák gyorsuló technológiai fázisába, és ezek a termékek a nagyvállalatok irodáiban egyre gyakrabban fordulnak elő.

Az új technológiáknak ellenálló vagy az eljárásokat késéssel átvevő digitális színes termék-szolgáltató nyomdák számára a digitális színes tornádó fokozottabb kockázatot jelent. A fentebb vázolt Moore-féle marketingmódszer a céges

sokszorosító/másolóüzemek esetében különféle szoftveralkalmazások használatát igényli, hogy kielégíthessék a kifejezetten profitszerzés érdekében végzett nyomtatással szemben felmerülő speciális igényeket.

De honnan is származnak ezek az új típusú digitális színes oldalak? Létük a színes tornádónak köszönhető. Ebben szerepe van a csökkenő – még az ofszeteljárással készült nagyobb példányszámúaknál is alacsonyabb – áraknak. Egy nemrég készült, a digitális színes nyomtatással foglalkozó tanulmány szerint – például 2004-ben – tízmilliárd nyomat került át az ofszettől a digitális színes nyomtatóüzemekhez. Sőt, azt is feltételezik, hogy 2015-re már 48 milliárdra emelkedik az ilyen nyomatok mennyisége. Az előrejelzések szerint a korábban fekete-fehér nyomtatoldalak is átvándorolnak a színes digitális eljárás és a direktszín (Spot Colour) történő nyomtatás piacára. Amiatt, hogy a digitális színes nyomtatás árai drámaian csökkennek, a piaci partnerek egyre inkább hajlanak a digitális színes termékek megrendelésére. Ráadásul az új alkalmazás korábban nem létező új alkalmazásokat is létrehoz. Jó példa erre a perszonalizált postai reklám (Direct Mail, DM) ún. *Transpromo* változata, amely ugyanabban a dokumentumban egyaránt tartalmaz tranzakciós, promóciós információkat és digitális fotó alkalmazásokat.

Az irodai digitális színes nyomtatás két évvel ezelőtt jutott a tornádó fázisába. Tavaly kutatási program segítette az intenzívebb irodai alkalmazást, a felmérések szerint több mint ezer újabb berendezéssel. Az Egyesült Államok és Európa döntéshozói szorgalmazták a fekete-fehér irodai másolóberendezések színesre cserélését, ami a színesnyomat-mennyiség növekedését vonta maga után. Az alkalmazásfejlesztők az irodai színes digitális nyomtatás jövőjét illetően optimisták. Az említett tanulmány szerint a dokumentumtulajdonosok 30–50 százaléka áll át az előnyöket jelentő színesre. Az előrejelzések szerint, az irodai körülmények között, a már most aktív tornádóra vonatkozó sárokszámokat a színes tornádó követi majd.

Az értéknövelt nyomtatvány (Value Added Print) gyártás. Az alternatív médiával szemben valóban versenyképes papírnymatgyártás érdekében parancsolóan megkövetelhető a befektetések gyors megtérülése. Amikor és ahol csak lehet, a papír alapanyagának alkalmasnak kell lennie az értéknövelt nyomdatermék előállítás-

ra. A nyomdásztól elvárható, hogy minden esetben törekedjék az értéknövelés lehetőségének kihasználására. Megfelelő időpontban kell biztosítani a megrendelő (átvevő, felhasználó) számára a termékkel szembeni elvárásainak megfelelő követelmények (például a nyomathordozó alapszín) teljesíthetőségét.

A felelős gondolkodású szolgáltató nyomdának tisztában kell lennie azzal, hogy ma már a megfelelő nyomatminőség, termék- és szolgáltatási ár nem elegendő a sikerhez. A felhasználó számára biztosított értéktöbbleten kívül minden szükséges információt is szolgáltatnia kell. Például azt, hogy miképpen lehet hatékonyabb az előállítás, és hogyan lehet még eredményesebb a termék által közvetített információ. Továbbá még azt is, hogy a felhasználó hogyan teheti a saját dokumentumalkalmazáson alapuló üzleti folyamatait jobbbá.

Az értéknövelő nyomdatermék-gyártó technológiák némelyike igény szerinti (Print On Demand, POD) eljárást, színes digitális nyomtatást, változóadat-nyomtatást (VIP) és hálózati kapcsolatokat igénybe vevő módszereket, eszközöket és szolgáltatásokat alkalmazását is igényelheti. Mindezek kombinációival teljesen új üzleti modellt lehet teremteni magunk, a szolgáltatók és ezek felhasználói számára is.

A fejlettebb szolgáltató nyomdák – a digitális színes nyomtatással elérhető bevétel növelése érdekében – különféle kiegészítő digitális eszközöket is beszereznek. A szóban forgó színes digitális nyomdatermék-gyártás továbbfejlesztése érdekében a következő két évben a szolgáltatók több mint fele tervezi további színes nyomtatást előállító gyártóberendezések beszerzését.

A digitális nyomtatással előállított értéknövelt termékek által biztosítható haszonrés jelentősen (egy tanulmány megállapítása szerint 17 százalékkal) nagyobb az ofszetjeljárásénál, sőt a piacon tapasztalható ofszetnyomtatási túlzott kapacitás miatt az ofszetjel rohamosan tovább csökken.

A nyomtatási megrendelések ofszettől a digitális gyártás felé vándorlását (offset to digital migration) előidéző okok. A digitális eljárással előállított színes nyomtatoldalak árai az elmúlt öt év folyamán gyarosan csökkentek. Ennek hatásával számos tanulmány foglalkozik. Kimutatják, hogy a kiskereskedelmi árak csökkenése mindig jelentős munkamennyiséget irányít át a digitális gyártás piacára. A változásokat jól jellemzi például, hogy egy adott időszakban

52% többszínnyomtatású oldal és 47% speciális színnyomatú került át ofszettől a digitális nyomtatókhoz, a fekete-fehér nyomatok 37%-át pedig már többszínnyomtatásban rendelik meg a vevők. A vonatkozó kutatások bizonyítják, hogy a monokróm és a többszín közötti jelentéktelen nyomatárkülönbség hatására a megrendelők inkább a többszínnyomat mellett döntenek. Az uralkodó trend a piacot a piaci termékcsoportszám és termékmennyiség növekedése irányába tereli. A színes és a fekete-fehér nyomdatermékek egyaránt széles skálán mozoghatnak.

Az új univerzális színes nyomtatók színesben és fekete-fehérben egyaránt másolnak, ezért ezek egy új piaci termékcsoportot (*light production* = könnyű termékcsoport) képviselnek. A UCP például egy olyan multifunkcionális termék, amely a csak fekete-fehérben nyomtató és másoló készülékekhez viszonyítva rendkívül minimális árkülönbözettel készíti a többszínű másolatokat.

A nagyteljesítményű inkjet nyomtatóberendezések a következő öt évben szintén új piaci termékcsoportot hoznak létre, ezért a színes nyomatok oldalankénti ára tovább csökken és a dekád végére további 10%-os árcsökkenés lehet a végeredmény.

Végül (ha már a trendekről beszélünk) a változóadat-tartalom nyomtatás termékvolumene is nő (2013 folyamán például mintegy 40%-kal). A következő öt évre vonatkozó előrejelzések szerint az igény szerinti (Print-On-Demand, POD) nyomtatvány kiskereskedelmi forgalma az USA-ban 2013-tól 2015 végéig 38 milliárd \$-ról 66 milliárd \$-ra nő (ami átlagosan évi 11%-os emelkedést jelent). Ennek a piaci szegmensnek a színes nyomtatás a leggyorsabban növekvő termékcsoportja. A színes másoló/nyomtató berendezésekkel megvalósított percenként 14 oldalas teljesítmény 44%-os növekedést jelentett. A fekete-fehér másoló/nyomtatók teljesítménynövekedése sem elhanyagolható. Az európai növekedési adatok is hasonlóak.

Jelenleg a piacon még a fekete-fehér POD nyomtatómennyiség vezet, de a következő öt évben, az előrejelzések szerint, a kis- és nagykereskedelmi forgalomra is a színes másolat mennyiség-növekedése lesz a jellemző, így a színes digitális nyomtatás oldalszám-növekedése a következő tíz év alatt évi 30%-os is lehet.

Cikkeztünk a digitális hardverről is, de a sikeres vállalat nyomtatóberendezéseit irányító

nyomatvány-előállítási szoftverek is fontos tényezők. Ha visszatérünk a Moore-féle marketingmodellhez, láthatjuk, hogy a rácsfeldolgozó (Raster Image Processing, RIP) és a digitális workflow eszközök szerepének jelentősége a cég sikeres működése szempontjából szintén kulcsfontosságú tényező.

Nyomatványpiaci szempontból a hálózatról történő közvetlen nyomtatás (Web-To-Print, WTP) is kritikus, értéknövelő hatású eszköz. A felsorolt tényezők a változóadat-tartalom nyomtatással együtt előbb teszik lehetővé a tornádófázisba való átlépést. A szuperhatékonyság teljesen új kategóriája a hibrid (ofszet/digitális) nyomtatás-eljárás-kombináció is. A Moore-görbén ez a korai marketingfázisban található.

A RIP és a közel húsz éve létező egyéb gyártó-folyamat-szabályozó eszközök is mind alapvető elemei a POD hardverműködésnek. E téren a növekedés évi mértéke várhatóan 5% körüli. Az évtized végére ezek forgalmának kétszeres növekedésére számíthatunk. A gyártási és az üzleti folyamatok hatékonyságát növelő változóadat-tartalom kezelés és a hálózatról történő közvetlen nyomtatás a nyomtatvány értéknövelése szempontjából szintén kulcsfontosságú eszközeink.

Az üzleti forgalom évi 30% körüli növeléséhez a következőkre van szükség:

- A digitális nyomtató üzletágban a folyamatok felgyorsítása érdekében jelentős beruházásokat kell végrehajtani. Használjuk ki a tornádóeffektus előnyeit a piacaink fellendítésére. De ne feledjük: a piacfellendítő célú beruházás önmagában nem lesz eredményes, ha csak abban merül ki, hogy megvásárolunk valamilyen hardvert.
- Ezt követően segíteni kell kereskedelmi partnereinket abban, hogy üzleti kommunikációjukat hatékonyabbá tehessek. Keressük a módját annak, hogy a kereskedelmi értéktöbblet-teremtés eszközeinek segítségével szintén versenyképes üzleti környezetet teremthessenek maguknak. A versenyalapú piaci környezetben differenciált módszereket kell alkalmazni a fogyasztói elégedettség kiváltására és új vevők vonzására.
- Harmadszor pedig: összpontosítsunk saját üzleti tevékenységünkre, gyártási módszereink fejlesztésére és a digitális gyártási eljárás fokozottabb alkalmazására. Használjuk fel a fentebb említett Vállalati Üzleti Modellt (En-

terprise Business Model) a tevékenységünk színvonalának emelésére.

A digitális diszpléj (adatközlő, fontos ismereteket, új tudnivalókat közlő) nyomtatványgyártás. A mai legfőbb kihívások, amelyekkel a gyártóvállalatok szembesülnek: a nyomtatóeljárások és a digitális nyomdatechnika gyors változásai, valamint ezek hatása a globális GDP-re. A magazin-, a TV-, a rádió- és a hagyományos reklámbevételek terén erőteljes visszaesés tapasztalható. Ezzel szemben a következő tíz év alatt a csomagolóanyag- és a kis példányszámú digitális nyomtatás, továbbá a perszonalizált és a diszpléj nyomtatás piaci igen jelentős mértékben növekednek. E feltételezések alapjául az eddigi növekedési ütem szolgál. A következő tíz év folyamán a növekedés *százalékos értéke* a főbb nyomtató-eljárások esetében az alábbiak szerint alakulhat:

2000	2005	2010	2015*
62	57	46	?
22	21	19	?
9	13	20	?

* A jövőkutatók a szita-, a flexo- és más magasnyomó eljárások esetében 7 és 6, illetve 4% közötti növekedést prognosztizálnak. Az egyes piaci szektorokra vonatkozó előrejelzések tehát itt eltérőek, de ezek is követik a táblázatban érzékeltetett generális trendeket.

A digitális nyomtatás piaci részvétele más nyomtatóeljárások (gyártási) költségeinek az alakulásától függően változik. Elsősorban a litho/ofszet eljárás befolyása lesz a meghatározó, de újabb alkalmazások és új típusú nyomathordozó anyagok megjelenése is szóba jöhet, amelyek többféle digitális formátumban, nem várt, izgalmas „durranást” idézhetnek elő a piacon. A hagyományos hirdetési módszerek terén is lehet elmozdulás, például a fentebb említett nyomtatott digitális diszpléj termékek megjelenése következtében.

A jövő nagymértékben függ a globális GDP alakulásától. A jelenleg prognosztizált értéke évi +3,5%, de a csökkenése sem kizárt. Európa esetében a következő tíz év alatt legfeljebb csak 2,6%-os GDP-növekedést feltételeznek. (A cikkíró szerint alacsonyabb lesz.)

Történelmileg Európa nyomdaiparaiban erőteljes korreláció tapasztalható, amelyben két tényező – az adott ország gazdasági állapota és a szerezése együttes hatása – a meghatározó tényező. A rövid távú fluktuációkat rendszerint a GDP évről évre folyton változó lokális mértéke idézi elő.

Ha a dolgok a gazdaságban éppen jól mennek, akkor a hirdetések mennyisége – az értékesített nyomtatvány mennyisége, a promóciók és az egyéb ösztönzések hatására – is nő. Ez azt jelenti, hogy a megjelenő újságok és a magazinok, brosrúrák, a digitálisan előállított nyomtatott diszpléjek, a postai úton terjesztett (Direct Mail, DM) reklámok és promóciós nyomtatványok mennyisége nő, és nőnek a csomagolóanyag-tervezésekből származó bevételek is. A jövőben digitális nyomtatásra a jelenleginél többféle nyomathordozót használnak fel.

És mivel a globális GDP (természetesen a mindenkori helyi és globális viszonyoktól, feszültségektől függően!) nő, ennek megfelelően a világ nyomtatványigénye is eszerint változik. A láthatáron azonban vannak sötét felhők is! Az USA-ban érzékelhető jelei vannak annak, hogy – a kollektív bölcsességnek ellentmondóan – ennek a trendnek éppen a fordítottja érvényesül. Ez lehet egy olyan világméretű változás kezdete, amely a cégek sokaságának kikerülését jelentheti az üzleti világból. A történekeért az elektromos média és a nyomtatott médiák közötti piaci versenyt teszük felelőssé. Ez olyan általános trend, amely tovább terjedhet a különféle államokban. A változatos digitális formákban megjelenő új típusú nyomathordozók a fogyasztói igényváltozás hatása alatt gyorsan módosíthatják a mai előrejelzéseket.

A különféle piaci szektorok reklámköltségeinek alakulása. Ez a témakör a nyomdaipar szempontjából rendkívül fontos, mert világszerte a nyomtatott termékek 50-60%-a közvetlenül vagy indirekt módon a reklámbevételektől függetlenül érintett. Így aztán az e téren tapasztalható minden változás komolyan képes befolyásolni a nyomtatott termékek volumenét és költségvetését. Számos, kétségbeesésükben pánikba esett vállalat aktuális pénzügyi viszonyait kedvezőtlenül befolyásolhatják.

A **digitális effektusok** többsége gazdasági, szociális és technológiai jellegű, ezek többsége kedvezően érintheti a digitális nyomtatás piaci forgalmát, ami a hagyományos nyomtatás eljárások számára kedvező. Éppúgy, mint a digitális eljárás gyorsabb megtérüléséről, nyomtatási előnyeiről, a befektetések gyorsabb megtérüléséről, a vásárlói igényekhez igazításról (to customise), a personalizációról és a minimális hulladékvesztésről vagy a diszpléjek/digitális nyomtatással történő előállításáról vitatkoztok, a nyom-

tatási költségek csökkenéséről szóló hírek. Ezek a témák mindig nagy érdeklődést váltanak ki. Így aztán nem meglepő, hogy a jövőkutatások a technológiának a következő ciklusára gyors (kb 20%-os) digitális nyomtatás alapú növekedést feltételeznek. Ez meghatározza majd a fejlődés irányát és a digitális fejlesztés várható költségeit is.

A digitális nyomtatás globális hatása. A legnagyobb potenciálja a promóciós piaci szektornak van, mert ez rendelkezik leginkább a personalizációhoz és a vásárlói igényhez hangoló képességekkel. Így van leginkább esély arra, hogy e téren a promóciós és a digitális diszpléj nyomtatott gépek – 2015-ig – mintegy 15%-os növekedést produkáljanak az irodai vagy otthoni asztali számítógépes (desktop) előkészítésű brosrúrák és más promóciós nyomdatermékek gyártása területén.

A magazinok sok hirdetést veszítenek az internet és a digitális diszpléj alkalmazás hatására. Pénzügyi bázisaik egyensúlya egyre bonyolultabbá válik, mert a gyártási költségek további csökkentése korlátozott, és a bekerülési költségek növekedése pedig elfogadhatatlan mértékűvé válhat.

A nem digitális könyvgyártáshoz hasonlóan egyre nagyobb problémát jelent az ellátólánc mentén fellépő veszteség. A gyártott magazinok közel 40%-át nem tudják értékesíteni, ezért bezúzzák őket. A gyártási hulladékvesztéssel együtt ez elérheti a 10%-ot. Ami azt jelenti, hogy így a kiadók magazingyártásra használt összes papírjának mintegy 50%-a megy vesztésbe.

Úgy tűnik, hogy az ebből eredő környezetvédelmi gond és az általa előidézett pénzügyi nyomás miatt a problémát hamarosan meg kell oldani. Ez a folyamat – a feltevések szerint – fejlett értékesítési előrejelzés formájában valósul meg, az ún. POS adatgyűjtési módszer alkalmazásával, amely növeli majd a megrendelésen alapuló forgalmazást.

Az uralkodó trendek alábbi típusai ismertek:

- ♦ A meghatározó ellátók által kifejlesztett digitális rendszerek és az újgenerációs inkjet nyomtatók kiváló minőségű és alacsony árú nyomtatóknak erősödő dominanciája.
 - ♦ A digitális nyomtatás iránti igények alakulása szerint a termék-végfelhasználók piacot befolyásoló magatartása, amely az említett változásokra adott kommunikációs reagálás.
- A felhasználók a digitális nyomtatást a következők miatt fogadják el és alkalmazzák:

- ♦ a jobb minőség, az alacsonyabb ár és a gyorsabb megtérülés,
- ♦ új módon való kommunikáció a fogyasztókkal,
- ♦ az árcsökkenés és
- ♦ a piacra jutási idő csökkentése.

A piac részéről a presszió elég komoly. A nyomdászok komoly összegeket fektettek be az új technológiába, hogy csökkenthessék a gyártási költségeket, a befektetések megtérülési idejét. Sok esetben a helyzetjavító célú további befektetés nem árhatható, ezért kicsi a remény a nyomtatási folyamatban a termelékenység jelentős növelésére. A nyomdász egyszerűen képtelen az eljárási költségeket csökkenteni. Együttműködve a klienseivel, ő és partnerei az üzletmenet újraszervezésével az összköltség csökkentését célozzák meg.

Az ellátóláncban, a legtöbb nyomtatott termék előállításánál, a következő tíz év alatt jelentős változások következnek be. Ezeket az internet és az elektronikus kereskedelem (e-commerce) gyors fejlődése generálja. Jelentős tényező lehet, amelyeket a az említett változások, a reklámozás /hirdetés mikéntje és a digitális diszpléj alkalmazás módja, megjelenése, részvétele befolyásolja.

2015-re újabb nagy változások várhatóak, attól függően, hogy a piaci szereplők hogyan használják ki a digitális nyomtatási rendszereket. Ez nemcsak a specialista nyomdászok környezetére nézve igaz, az ellátólánc többi szereplője is részt vesznek benne a fogyasztói részére biztosított fejlettebb szerviztevékenység révén.

Egy 2015-re vonatkozó foratókönyv szerint a szóban forgó változások várható hatásai:

- ♦ előnyben részesülnek a kis példányszámok és az utolsó pillanatban (just-in-time) megrendelt tételek gyártói;
- ♦ csökkenhet a szakmai ismeretek elvárt színvonala;
- ♦ új üzleti lehetőségek teremődnek;
- ♦ fokozódik a verseny, mivel a nyomdaipari gyártóberendezések számos, a nyomdaipartól kívül álló cégnél is alkalmazásra kerülnek.

A jövő kihívásai és lehetőségei. A digitális nyomtatás ma a nyomtatványpiac integrált része, a nyomdaipar által használt egyik kulcsfontosságú technológia. Különböző előrejelzések egybehangzó véleménye szerint (a technológiai fejlődés sebességétől függő lépésben) 2015-re az

összes nyomtatvány kb. 25%-át, az elmúlt 15 évhez viszonyítva, digitális eljárással nyomtatják. A jövőben ez az érték – a technológiák fejlettségétől és a digitális eljárás elterjedtségétől függően – akár magasabb is lehet. Ez azt jelenti, hogy a hagyományos technológiát alkalmazó nyomdaiparban, az elmúlt 15 évhez képest, ugrásszerű és radikális változás következhet be, olyan, amely alapvetően változtatja meg a nyomdaipar mai jellegét.

Az új technológiák még fokozottabban komputeralapúak lesznek, amelyek fokozatosan megváltoztatják a meglévő képfeldolgozó rendszereket is. Az új technológiai műveletek a felhasználói követelményekre válaszként új típusú termékek és szolgáltatások megjelenését teszik lehetővé.

A piaci befolyás kétféle módja tapasztalható:

- ♦ általános követelménnyé válik a nyomtatási idő csökkentése, a gazdaságos és a magas színvonalú termék gyártása, továbbá
- ♦ követelmény lesz az is, hogy a nyomtatás a megrendelői igényekhez alkalmazkodó (angolul *customised*), egyedi formát és megszemélyesített (*personalized*) legyen.

Fontossá válik még, hogy a piacokon megjelenő digitális nyomtatásnak (az előállításmód típusától függően) karakteresnek, jellegzetesnek kell lennie.

A nyomdatermékek világpiaca – a nyomtatott termékek rendeltetése, funkciója alapján kategorizálva – az alábbi négy szektorból épül fel:

- ♦ a *csomagolóanyag*, címke- és termékdekoráció célú nyomtatványok piaca;
- ♦ a *profitorientált kiadás termékei*: az újságok, könyvek, magazinok, napilapok, hírlevelek és térképek piaca;
- ♦ a *promóciós rendeltetésű nyomdatermékek*: broszúrák, eladási/átadási/beszerezhetőségi/rendelkezési helyen kapható vagy eladott termékhez tartozó, azokhoz csatolt (*point of sale*) nyomtatványok, a postai úton terjesztett reklám (*Direct Mail, DM*), kézikönyv, használati utasítás, gépkönyv (*manual*), árlisták, menük, árfolyamtájékoztató (*quotation*) és/vagy adatlap (*data-sheet*) nyomdatermékek piaca;
- ♦ a *tranzakciós célú nyomtatványok* (*Transactional prints*): jegyek, közlemények, tanúsítványok (*certificates*), szóló- és hajtogatott úrlapok, levélpapír- és borítéktermékek, menük stb. piaci szektora.

Egyetlen olyan nyomattípus és ennek megfelelő piaci szektor létezik, amely a fentiek egyikébe sem sorolható be: ez a Digitális Diszpléj Nyomatás, amely bármikor, bármilyen nyomathordozóra, bármilyen időpontban és célból alkalmazható. Ebbe a következő nyomatok sorolhatóak be: reklám, reklám célú csomagolóanyag; csík- és szalaghirdetés (banner), weboldalon hosszú, keskeny sáv formájában.

A fejlesztésekről, bármely szektor fejlődéséről, a trendekről szóló híreink, megállapításaink eljárástól és időponttól függetlenül mind érvényesek a digitális diszpléj nyomtatásra, nyomtatóeszközökre és digitális gyártókra is. Éppen ezért, bármely digitális nyomtatási feladattípus esetében – szükség esetén – viszonylag egyszerű számukra nyomattípus-/piaci szektor kódot generálni.

ÖSSZEFOGLALÓ

Ma a digitális nyomtatás piaca, mint az élet minden más területe is – mondhatjuk, olyan „digitális módon” – megváltozott, más lett, mint amilyen akár csak egy évvel ezelőtt is volt. A piacok és az eszközök konvergenciájára vonatkozó hosszú távú korábbi előrejelzések most valósulnak meg. A minőségi folyamatok gyorsabbak, átfogó terjedésének az irama is alaposan megváltozott.

A robosztus méretű nyomógépeket kisebb verziók követik. Fokozódott a kisebb alapterületű és a változóadat-tartalom nyomtató (VIP) gépek

elfogadottsága. A kisebbfajta digitális nyomtatók is jobban igazodnak a ma jellemző kisebb példányszámokhoz és a gyorsan változó megrendelői igényekhez. Nőnek és egyre zsúfoltabbá válnak a nyomtatványpiacok is.

CD-ROM KIADVÁNY

„*Ez a digitális jövő*” (*It's a Digital Future.*) Az angliai Cavendish kiadó CD ROM-on rögzített, 720 oldalas angol nyelvű tanulmányának fontosabb témakörei: a nyomdaipar előtt álló kihívások és a különféle üzleti modellek hatása; átfogó elemzések a várható jövőről, a különféle digitális kereskedelmi nyomtatványok példányszámváltozásairól, a digitális kereskedelmi nyomdaipar és a kiadók előtt álló perspektívákról és kreatív lehetőségekről, a változóadat-nyomatás és a tervezhető forgalom kilátásaitól a piac különféle szegmenseiben. Vizsgálja és elemzi a múltat, a jelent és a jövőt, az igény szerinti nyomtatás (Print On Demand, POD), a digitális nyomtatás és dokumentumkezelés, továbbá a kilencvenes évek óta létező elektronikus nyomtatás és kiadás helyzetét is. A meghatározó fejlesztő, nyomtató és beszállító vállalatok mindegyike részletesen kifejti benne a véleményét, elemzéseket és előrejelzéseket ad. A CD-ROM kiadvány beszerzési ára 119 £, de korlátozott mennyiségben térítésmentes példányt is lehet kapni a kiadótól. Bővebben lásd a www.cavendish-mr.org.uk honlapon.

HAJSZÁLPONTOSAN VÁGUNK!

AHOGY AKAROD!

AMIKOR AKAROD!

MINDENKOR!

Customer Service Gemipap Kft.

M1 Üzleti Park „B” épület 11
2071 Páty
Tel.: +36 (23) 696-802
customer.service@gemipap.pl

A pontosan levágott ívek könnyebben kezelhetők a nyomtatás során, lehetőséget teremtve a gyors és minőségi gyártásra. Ha olyan céget keres, ami hajszálpontosan vágja le a papírvégeket, akkor ne keressen tovább, megtalálta! Cégünk, a Gemipap pont ilyen!

Nyomtatás a megrendelők szemszögéből

A 2012-ES CANON INSIGHT REPORT RÉSZLETE

Fordította: Vida Gellért

A NYOMTATÁS FEJLŐDÉSE

A felmérés adatai arra utalnak, hogy a nyomtatás használatának az elmúlt néhány évben észlelt csökkenése folytatódni fog. A válaszadók mintegy kétötöde azt mondja, hogy a professzionális nyomtatásnak általuk történő igénybevétele az utóbbi két évben csökkent, és hasonló azoknak az aránya, akik további csökkenést látnak a jövőben.

Ennek ellenére a cégek/szervezetek többsége úgy látta, hogy a nyomtatás igénybevétele náluk nem csökkent és nem is fog a jövőben sem csökkenni. Valójában van a nyomdai szolgáltatások piacának egy szegmense (a felmérésben részt

vevők 16%-a), akik növelni akarják a nyomtatás használatát. Ezek tipikusan olyan szervezetek, akik számára a nyomtatás döntő fontosságú, akiknek képekben gazdag dokumentációkat kell produkálniuk, és akik úgy hiszik, hogy a nyomtatás a leghatékonyabb – vagy az egyedüli – médium, amellyel el tudják érni ügyfeleiket. Ezek legvalószínűbben az egészségügy, nevelés/oktatás és a közműszektor szervezetei.

A NYOMTATÁS HASZNÁLATÁNAK NÖVEKEDÉSE

Annak a kérdésnek a nyomán, hogy mi ösztönzi a nyomtatás a megkérdezettek általi használatának jövőbeni várt növekedését, négy fő tényező rajzolódik ki (lásd 2. ábra).

Ezt a négy tényezőt nagyjából egyenlő arányban említik, bár azok, akik az általános üzleti növekedésre hivatkoznak, amikor azt mondják, hogy több nyomtatást fognak használni, azt mondják, hogy szerény növekedésre számítanak. Dinamikusabb nyomtatáshasználat-növekedés fog származni abból, hogy a nyomtatást online kampányok támogatására használják, amelyeknél bizonyos célcsoportokat (mint idősebb ügyfeleket vagy olyanokat, akiknek megfogható, látható stimulusra van szükségük) csak nyomtatással lehet hatékonyan elérni. Miután meg lehet bizonyosodni a nyomtatás megtérülési arányáról és

1. ábra. A nyomtatott anyagok használatának érzékelt növekedése vagy csökkenése

Általános üzleti növekedés	▶ Mind a profi nyomtatás, mind a házon belül nyomtatás növekvő alkalmazása
Az online médiák és crossmédiák növekvő használata	▶ A nyomtatás támogató mechanizmusként való növekvő használata
A nyomtatás bizonyított hatékonysága	▶ A nyomtatás a kommunikációs büdzsé korábbi használat során nagyobb részét kapja
Különbözésre és prémiumpozícióra való törekvés	▶ Magas minőségű, személyre szóló nyomtatás hangsúlyozza a minőséget és pozíciónál a versenytársakkal szemben

2. ábra. A nyomtatás jövőbeni növekedésének mozzगतai

igazolni lehet a többletkiadást, a nyomdai megrendelők erős motivációval rendelkeznek, hogy növeljék a nyomtatásra fordított összegeket. Következésképpen ezek közül a tényezők közül a nyomdai szolgáltatók számára abban van a legnagyobb lehetőség, ha segítenek a nyomdai megrendelőknek a nyomtatás hatékonyságának bebizonyításában, és bemutatnak nekik olyan módokat, amelyekkel a nyomtatást a minőség és a prémium benyomás erősítésére lehet használni.

Maroknyi számú cég a hosszú távú növekedés lehetőségét abban látja, ha a nyomtatást a „digitális fáradtság” eredményeként használják. Úgy gondolják, ahogy elkopik a digitális médiák újdonságvolta, úgy kopik meg az érzékelt hatékonyságuk is. Ennek következtében a nyomtatás jelentősége növekedni fog a kommunikációs mixen belül, valamint a megrendelt nyomtatás mennyisége is.

„Lehetséges a nyomtatás újjászületése azáltal, hogy az emberek valami megfogható és tapintható akarnak.”

Menedzser, nagykereskedelmi szektor, Németország

„A kommunikáció az üzleti fejlődés kulcsa. Az ügyfeleink mindig eltehetik a nyomtatott broszúrákat és bármikor elővehetik őket... A jó minőségű nyomtatás arra készíti az ügyfeleinket, hogy megnézzék az ajánlatunkat. Márkatudatosságot épít.”

Értékesítési és marketingmenedzser, jogi szektor, Lengyelország

A NYOMTATÁS CSÖKKENÉSE

Annak a 41%-nak a számára, akik arra számítanak, hogy a jövőben kevesebb nyomtatást fognak használni, ennek négy oka rajzolódik ki, bár messze a leggyakoribb azzal a szükséglettel vagy kívánsággal kapcsolatos, hogy a virtuá-

lis médiákra fókuszáljanak, a nyomtatás terhére. Sok cég/szervezet azt mondja, hogy az elektronikus média, különösen a közösségi médiák és az internettartalmak, jelentősége növekszik az ő marketing- és kommunikációs funkcióikban. Az elektronikus médiák előnyben részesítését azonban legalább annyira mozgatja az az érzés, hogy az illető cégnek szolgálatára kell fognia az online kommunikáció érzékelt lehetőségeit, és nem annyira az, hogy kézzel fogható eredményeket látnak a virtuális média részéről. Több nyomdai megrendelő elmondta, hogy leginkább attól félnek, valamit kihagynak, ha egy versenytárs gyorsabban alkalmazkodik, és jelentős haszna származik a webhelyeken, e-mailek és közösségi hálózatokon keresztüli kommunikáció által. Ezekre a médiákra fókuszálva a kommunikációra költött források elterelődnek a nyomtatástól, ezek felé az új, feljövőben levő csatornák felé.

Azonban sok esetben ez a virtuális médiákra irányuló megnövekedett fókusz valójában új lehetőségeket teremt a nyomtatás számára, mivel a cégek/szervezetek nyomtatott anyagokat használnak, hogy felhívják a figyelmet az online tartalmak létezésére és arra, hogy webhelyeik és közösségimédia-alkalmazásai nagyobb használatára ösztönözzenek.

A közösségi médiák azok, amelyek azt az érzést keltik, hogy a nyomtatás használata hosszú távon csökkenni fog. Sokan úgy érzik, hogy a fiatalabb ügyfelek – különösen a 30 alattiak – sokkal erősebben reagálnak a virtuális médiára és sokkal valószínűbb, hogy válaszolnak a közösségi média-helyeken keresztül eljuttatott üzenetekre, mint a nyomtatott anyagokra. Ezenfelül a nyomtatáshoz képest sokkal olcsóbb és gyorsabb ezeknek az ügyfeleknek a közösségi médián vagy a neten keresztül való elérése, és ahogy ez a népességcsoport növekszik, ezeknek a csatornáknak a jelentősége is növekedni fog a nyomtatással szemben.

Az internet, e-mail és közösségi médiák használatának szükségessége	▶ A kommunikációs költségvetések előnyben részesítik a virtuális médiát a nyomtatás terhére
A virtuális média gyorsabb és olcsóbb	▶ A nyomtatás túl drága vagy gyengébb a megtérülése, mint az online-é
Változó demográfia – egyre inkább a 30 alattiakat kell megcélozni	▶ A fiatalabb ügyfelek és megcélzottak kevésbe reagálnak a nyomtatásra
Zöldebb, papírintes szervezetre törekvés	▶ Csupán másodlagos mozgató, da hatással van a nem marketinggel kapcsolatos nyomtatás csökkenésére

3. ábra. A nyomtatás jövőbeni használatcsökkentésének mozgatói

Sajtóközlemény

2013. AUGUSZTUS 30.

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Regionális Fejlesztési Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

A piaci igényekhez rugalmasan alkalmazkodó könyvgyártás és -értékesítés technológiájának kifejlesztését célzó kutatás-fejlesztési program.

A StanctechNIK Stancoló Ipari és Kereskedelmi Kft. 52 286 730 forint uniós támogatást nyert el a „Vállalatok komplex technológiai innovációjának/Akkreditált klaszter tagvállalatok komplex technológiai innovációjának támogatása” című pályázati kiíráson az Új Széchenyi Terv keretében. A 236 046 151 forint összköltségvetésű beruházásból K+F projekt valósul meg.

A projekt megvalósítása során a támogató a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (1077 Budapest, Wesselényi u. 22.) www.nfu.hu, a közreműködő a Magyar Gazdaságfejlesztési Központ Zrt. (1139 Budapest, Váci út 83.) www.magzrt.hu

A StanctechNIK Kft. által tervezett projekt célja egy olyan új és egyedi nyomdaipari technológia, valamint az ehhez tartozó gépsor kialakítása, amely a meglévő kötészeti gépekkel együtt lehetővé teszi a digitálisan nyomtatott kis és közepes példányszámú szériák költségghatékony előállítását és értékesítését a kiadványgyártás területén.

A projekt öt egymásra épülő részből áll. Ennek során meghatározásra kerül a gyártási technológia, beszerzésre és beüzemelésre kerülnek a nyomtató és kötészeti gépek, a próbagyártások, és a szükséges módosítások után kialakításra kerül a végleges gyártási technológia, valamint párhuzamosan lebonyolításra kerül a piaci bevezetést elősegítő marketingkampány.

A projekt megvalósításához saját K+F tevékenység, anyagköltség, eszközbeszerzés és marketingakció szükséges.

A projekt hozzájárul új korszerű termelési kultúra és termékstruktúra kialakításához, s ezzel a társaság piaci pozíciójának és versenyképességének javításához.

A pályázat azonosító száma:

KMOP-1.1.4-11/A-2012-0060

A projekt megvalósítási helye:

1047 Budapest, Baross u. 11–15. hrsz 73909/1

StanctechNIK Kft.

Cím: 1037 Bp., Folyondár u. 13/C. 2. em. 5.

Kapcsolattartó: Hermann Tibor Károly

Honlap: www.stanctechNIK.hu

e-mail: info@stanctechNIK.hu

www.ujszechenyiterv.gov.hu

Photo: shutterstock.com

Konik horses, occurring in the Lower Oder Valley National Park and the plant, which is immediately adjacent to the National Park.

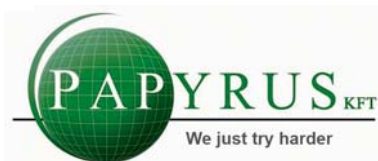
PAPER PRODUCTION IN HARMONY WITH NATURE

Perfect Runnability | Best Printability | Good Delta Gloss | High Opacity

These are the characteristics of our LWC papers **LEIPA ultraMag**, **LEIPA ultraMag Plus** and **LEIPA ultraLux**, which are made **from 100 % recycled paper**. All LWC papers are certified to FSC®, PEFC and Blue Angel.

LEIPA GEORG LEINFELDER GMBH
Kuhheide 34 | D-16303 Schwedt/Oder
Tel. +49 3332 24-00 | kontakt.sdt@leipa.de

www.leipa.de

A Leipa papírjainak magyarországi forgalmazója: Papyrus Kft.
www.papyruskft.hu, www.paperisto.com

Széles formátum

CANON – THE BIGGER PICTURE – INSIGHT REPORT

Canon

A Canon tanulmányt rendelt meg a független RS Consulting piackutató cégtől, amelynek célja a 2012-ben közzétett Bigger Picture-kutatás kiegészítése. Ez a tanulmány a széles formátumú nyomtatás megrendelőire; azok felhasználási igényeire, a nyomdai szolgáltatókkal kapcsolatos elvárásaira, valamint az iparági trendekre és lehetőségekre összpontosít.

- ♦ Az összes interjú telefonon történt 2013 áprilisában.
- ♦ Az összes válaszadó részt vett a 2012-es Bigger Picture-kutatásban.
- ♦ Mindegyik válaszadó marketing-, kommunikációs vagy értékesítési területen dolgozik, olyan vállalkozásnál, amelynek legalább 10 alkalmazottja van.
- ♦ Mindegyik régebb óta működő vagy nemrég alakult felhasználó a széles formátumú nyomtatás területén, akiket harmadik fél vagy a saját belső kutatási részleg ajánlott.
- ♦ Megjegyzés: a kis mintaméret miatt az eredmény indikatív, az alárendelt csoportok elemzése statisztikailag nem szignifikáns.

Habár a tanulmány a Canon megbízásából készült, a Canon hangsúlyozza a riport teljes függetlenségét és semlegességét.

Az öt legfontosabb megállapítás:

1. Versenyképes ár, szállítási határidő, nyomtatminőség – ez a három legfontosabb tényező a széles formátumú nyomatok megrendelői számára.
2. Egyre változatosabb hordozókra rendelik meg a széles formátumú nyomatok vásárlói a munkákat.
3. Sokkal hitelesebbnek tekintik azt a nyomdai szolgáltatót, aki mintákat és portfóliót küld, versenyképes árat ad, rendelkezik ajánlólevéllel és gyorsan szállít.
4. A nyomdai megrendelők nagy része úgy érzi, hogy a szolgáltató nem értesíti őket rendszeresen az új szolgáltatásokról és nyomtatási módszerekről.
5. Megnövekedett, illetve megváltozott a széles formátumú nyomtatás iránti igény az elmúlt két évben. A válaszadók szerint ennek két oka részben üzleti, részben technológiai eredetű.

1. Versenyképes ár, szállítási határidő, nyomtatminőség – ez a három legfontosabb tényező a széles formátumú nyomatok megrendelői számára

Lehet, hogy nem meglepetés, de a kutatás azt mutatta, hogy a lehetséges nyomtatási szolgáltató kiválasztása során, legyen az akár belső, akár külső forrás, a megrendelő a megfelelő ár/érték arányra figyel, és nem a lehető legolcsóbb árra. Habár az ár egyértelműen fontos, annak olyanak kell lennie, amit a minőség és az átfutási idő megindokol. A válaszadók kiemelték, hogy a gyártási idő magában foglalja a reagálási időt is. A nyomdai megrendelők nem csak azzal törődnek, hogy milyen gyorsan készül el a megrendelt termék, arra is figyelnek, milyen hatékonysággal osztja meg a szállító a szükséges információkat, és hogyan reagál a megrendelői igényekre vagy aggodalmakra.

Hasonlóképpen, ha a minőségről beszélünk, minél inkább tisztában van a megrendelő a professzionális szabványos nyomtatással, annál inkább figyel a munka általános minőségére megjelenésén túl olyan technikai részletekre, mint a felhasznált festék és hordozó minősége.

Idézetek a válaszadóktól:

- ♦ „A vevői kiszolgálás, a válaszadás gyorsasága ugyanolyan fontos, mint a szállítási határidő és a végtermék minősége.”
- ♦ „Egy másik trend az árak csökkentése, így bízom abban, hogy ugyanazt a típusú hordozót olcsóbban is megkaphatom. Már érzékelem is. Ugyanazért a szolgáltatásért kevesebbet fizetek, mint két évvel ezelőtt.”
- ♦ „Rendkívül fontos a minőség akkor, ha a plakát vagy a tábla sokáig lóg kint. Ilyenkor különösen figyelünk arra, hogy minden olyan legyen, amilyennek lennie kell. Ha viszont a plakát csak egy egyszeri alkalom rövid idejű reklámozásához kell, akkor a minőség nem annyira fontos. A közönségszolgálati részlegen vannak olyan embereink, akik gondoskodnak arról, hogy minőséget kapjunk, ha szükséges.”
- ♦ „Általában specifikus anyagokat keresünk, például jelzőtáblákhoz. A szállítónak rendelkeznie kell megfelelő minőségű és kedvező árú termékkel. Egyre gyakrabban keresünk beszállítót az interneten, annak ellenére, hogy kapcsolatban állunk két-három helyi nyomdai beszállítóval. A minőség ellenőrzése céljából gyakran kérünk mintákat vagy tesztmunkákat. Nagyon fontosak számunkra a beszállítóknál szerzett tapasztalatok.”
- ♦ „Külön részlegünk foglalkozik az ilyen típusú tenderekkel: ez értékeli a szállítási határidőt, az árat és a minőséget. Ez minősíti a beszállítót, annak munkáját, a felhasznált festék minőségét.”
- ♦ „Ha alacsonyabb árat ajánlanak vagy hamarabb készül el a munka, amivel időt spórolnak meg nekünk, akkor nyitottak vagyunk az ajánlat elfogadására.”

2. Egyre változatosabb hordozókra rendelik meg a széles formátumú nyomtatott vásárlói a munkákat

A visszajelzések szerint a széles formátumú nyomtatott megrendelői egyre növekvő mértékben gyártatnak munkákat újfajta anyagokra és hordozókra. Kilencvenhét százalékuk válaszolta azt, hogy a papíron és a kartonon kívül már más hor-

dozóra is rendelt meg munkát. A technológia már széles alkalmazási területet enged meg – sőt, a lehetőségek korlátlanok – és a megrendelők újabb és újabb kreatív ötletet keresnek.

Fontos, hogy a nyomdai beszállítók egy lépéssel előbbre gondolkozzanak, és olyan technológiákat alkalmazzanak, amelyek nagyobb szabadságot és termelékenységet biztosítanak (nagy volumenű megrendelések esetén), tehát a megrendelői elvárások változása szerint módosítani kell az üzleti modellt is.

Elvárt hordozófajták:

Dibond, Corex, fászlók, vinil, szövetek, TNT, fóliák, jelzőtáblák, bannerek, fémek, műszilas anyagok, Foamex, vitorlavászon, alumínium, gumi, műanyagok, fa, gépjárműbevonó fólia, fotóvászon, öntapadó címke, aludibond, tapéta.

3. Sokkal hitelesebbnek tekintik azt a nyomdai szolgáltatót, aki mintákat és portfóliót küld, versenyképes árat ad, rendelkezik ajánlólevéllel, és gyorsan szállít

Arra a kérdésre, hogy mit kell nyújtania egy potenciális új nyomdai szolgáltatónak a megrendelő számára ahhoz, hogy az komolyan vegye, illetve, hogy sikerüljön elcsábítani a korábbi beszállítótól, érdekes módon nem az olcsó ár volt a legelső válasz, hanem az, hogy a szállító be tudja mutatni, mire képes.

A leggyakoribb válasz az volt, be kell tudni mutatni a mintakollekciót. Ez azt mutatja, hogy a nyomdai szolgáltató a munka minőségén és kreativitásán keresztül tudja magát leginkább eladni. Fontos tényező az ár is, a válaszadók 40%-a utalt is rá, de, ha a beszállító azt szeretné, hogy komolyan vegyék, akkor a korábbi munkák és a minták bemutatása legalább olyan fontos, ha nem fontosabb, mint a legolcsóbb ajánlat. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, legyen szó akár meglévő, akár jövőbeli beszállítóról, hogy a kapcsolatok építésének és megtartásának kulcsa a kommunikáció.

Idézetek a válaszadóktól:

„Példákat kellene látnunk: kreatív, eltérő és érdekes dolgokat, mint például más ügyfelek részére készített kampányok és/vagy magvalósítások, tehát látni, hogy mire képesek.”

- ♦ „Látni szeretnénk egy termékismertetőt és a szolgáltatás-portfóliót, kíváncsiak vagyunk arra, hogy milyen minőségű papírt használnak (pl. milyen vastagságot stb.).
- ♦ „Szeretnénk látni a szolgáltatási portfóliójukat, az árakat, referenciákat, a kapcsolattartás részleteit, hogyan lehet elérni őket, és szeretnénk kapni néhány mintát.”
- ♦ „Ezekben a válságos időkben fontos az ár.”
- ♦ „Kedvező árat várok el, tehát, ha egy standard nyomdáról van szó, akkor kérek két-három nyomtatási árat, és azt választom, amelyik a legjobb árat és szolgáltatást tartalmazza.”
- ♦ „Elvárom az ügyfél-ajánlólevelet, amit hiteles visszajelzésnek tekinthetek.”
- ♦ „Olyan helyi szolgáltatót kell választani, aki ingyen szállítja ki a terméket, és gyors átfutási időt vállal.”
- ♦ „Fontos az elismert gyártási minőség és a gyors szállítási határidő.”

4. A nyomdai megrendelők nagy része úgy érzi, hogy a szolgáltató nem értesíti őket rendszeresen az új szolgáltatásokról és nyomtatási módszerekről

A válaszadók 83%-a szerint a beszállítók nem keresik fel őket rendszeresen, 30%-uk pedig nem is hallott róluk. A mai piacon, különösen a nyomtatás világában tapasztalható új lehetőségek idején, ez könnyen vezethet üzletvesztéshez vagy ahhoz, hogy a megrendelő más beszállítóhoz fordul. Nem szabad arra várni, hogy a vevő jelentkezzen; a beszállítónak kell felkeresnie az ügyfelet, és proaktívan, közvetlenül kell bemutatnia a portfóliót, vevői esettanulmányokat, mintákat (vagy legalábbis rendszeresen küldeni e-maileket és reklámleveleket) annak érdekében, hogy a vevő megismerhesse az új szolgáltatásokat és lehetőségeket. A lehetőségek kommunikálása felkeltheti az ügyfelek képzelőerejét, és ez az, amihez új és kreatív ötletek által szeretne a Canon segítséget nyújtani a nyomdai szállítóknak.

5. Megnövekedett, illetve megváltozott a széles formátumú nyomtatás iránti igény az elmúlt két évben. A válaszadók szerint ennek két oka részben üzleti, részben technológiai eredetű

Jelentősen megnövekedett a széles formátumú nyomtatás az elmúlt két évben. A válaszadó megrendelők szerint ennek két oka van: a technológia és az üzleti lehetőségek változása (vagy a növekvő alkalmazási portfóliók).

Idézetek a válaszadóktól:

- ♦ „Egyre sokrétűbbek és változatosabbak a médiák és a hirdetési lehetőségek.”
- ♦ „Sokkal több hely alkalmas nagyméretű reklámhordozók elhelyezésére, például felújítás alatt álló épületeken, házhelyeken és így tovább.”
- ♦ „Lehetőség van különböző kemény felületekre történő közvetlen nyomtatásra. Javult, finomult a bannerek minősége. Most már szövegetek és tekerces felületeket is használunk.”

A Canon tanácsai

Ha a nyomdai megrendelő nem ismeri a lehetőségeket, akkor a szolgáltató hívja fel rá a figyelmét.

Miközben a nyomdai szolgáltató új eljárások alkalmazására fókuszálva új ajtókat próbál nyitni a megrendelői felé, elfelejti kinyitni az ajtókat maga előtt, üzleti értelemben. Másképpen kifejezve, a szolgáltató inkább legyen proaktív, mint reaktív. Sok potenciális vásárló nem ismeri azokat a lehetőségeket, amelyekkel a szolgáltató rendelkezik.

Alapvető fontosságú, hogy a szolgáltató vizsgálja felül saját képességeit, értsse meg, hogy mire is alkalmas valóban a technológia, és gondolatébresztő ötleteivel váljon megrendelőjének valódi partnerévé. Ha nap mint nap ugyanarra a célra használja a gépeket, akkor tulajdonképpen korlátok közé szorítja a beruházás igazi értékét, csökkenti a bevételt.

Összefoglalva: küldjön mintákat és portfóliót, gondoskodjon ajánlólevélről, adjon lehetőséget az ellenőrzésre, javítson a reakció- és szállítási határidőkön, legyen proaktív az ügyfelek felé a meglévő szolgáltatások vonatkozásában, alakítson ki kreatív partneri viszonyt a megrendelővel, mindenekelőtt keressen olyan lehetőségeket, amelyek mind a szolgáltatónak, mind a megrendelőnek előnyösek.

Specials
FINEST PAPER

Specials® finest paper – tiszta érzelmet keltenek.

Élénk. Merész. Dinamikus. A papír többet mond ezer szónál, mielőtt az első betű rákerülne. A Papyrus legfinomabb papírjait válogattuk össze Önnek, hogy üzenete a megfelelő csomagolásba kerüljön. - Megkapó

színek, csábító felületek, a teljes érzéki élményhez. Papírok személyiséggel. Megmutatják valódi érzelmeiket. Kíváncsivá tesz, inspirál és felkelti a szenvedélyt. Specials® finest paper - tiszta érzelmet keltenek.

PAPYRUS

X-Rite eXact

ÚJGENERÁCIÓS SZÍNMEŰŐ SPEKTROFOTOMÉTER

A globalizáció hatására az elmúlt évtizedekben a nyomdaiparban is elengedhetlenné vált a színmérés, mely mára behálózta az összes elemét – a grafikai tervezéstől a nyomtatás közbeni ellenőrzésen át – a végső minőség-ellenőrzésig. A színmérés a nyomtatáshatékonyság növelésében, papír- és festékmegtakarításban élenjáró szerepet tölt be, melyben az X-Rite Pantone eszközei, műszerei segítik a felhasználót a maximális eredmény elérésében.

Az utód megérkezett, elérkezett a korszakváltás ideje. A nyomdaiparban kvázi „standard” színmérő műszernek számító SpectroEye spektrofotométer életpályájának végéhez ért és felváltja egy új, korszerűbb, a mai korméréstechnikájának maximálisan megfelelő utódja, az X-Rite eXact.

Az eXact a SpectroEye műszerrel ellentétben egy billenőfejes mérési metódust követ, mely konstrukció már bizonyított hatékonyságával, gyorsaságával a múltban az X-Rite palettáján. A színmérő műszereknél kompromisszumot jelentett az apertúra méret (mérési felület nagysága), amely korlát most megszűnt és négyféle méret (1,5, 2, 4, 6 mm) közül választhat a felhasználó a technológiájának megfelelően.

A műszer első olyan kézi hordozható spektrodenzitóméter a nyomdaipar számára, amely illeszkedik az ISO 13655:2009 szabványban rögzített ún. M-sorozatú mérésekhez, melyek közül az M0, M2, M3 egyidejű mérését valósítja meg.

M0: 2856 K színhőmérsékletű „A” típusú sugárzáseloszlásnak megfelelő megvilágítás.

M1: A megvilágításra 5000 K - D50 sugárzáseloszlás.

M2: A megvilágító fényforrás UV-tartalmának kizárását valósítja meg.

M3: A polárszűrővel történő mérés, és megköveteli az M2 szerinti UV-kizárását. (A polárszűrők használatával ki lehet venni a mérésből a felületi reflexiót, ami a nedves és a száraz nyomatok mérési eredményeinek összehasonlíthatóságát teszi lehetővé.)

A 45a mérési geometria biztosítja, hogy a mérendő minta felületének struktúrája nem befolyásolja a mérési eredményeket.

A műszer továbbá a jelenlegi kornak megfelelően érintőképernyővel, Bluetooth-kapcsolattal és robusztus felépítéssel is rendelkezik.

Az eXact spektrofotométer háromféle felszereltséggel érhető el, így igazodva minden felhasználási körülményhez és technológiához:

- ♦ eXact Advanced
- ♦ eXact Standard
- ♦ eXact Desitometer

Mind a három változat fizikai felépítésében megegyezik, de funkcionalitásban eltérnek egymástól, ezzel lehetővé téve a felhasználóknak a műszerek közötti átjárhatóságot.

A csomagolóanyag-ipar számára már jól ismert digitális Pantone skála legújabb, kiegészített verziói is megtalálhatóak a műszerben, melyek a Pantone színek kvázi standardként való kezelését teszik lehetővé a nyomtatott skálákkal ellentétben.

Szintén a tavalyi évben debütáló és azóta több multinacionális cég (Heinz, Chesaapeake és legfrissebbként a P&G) által sikeresen bevezetett PantoneLive felhő alapú szolgáltatáshoz is közvetlen kapcsolattal rendelkezik a műszer, mely jelenleg nyolc hordozóra nyomtatott Pantone skála digitális adatait tartalmazza.

Az online adatbázisban helyet kapnak a Pantone skálák mellett egyedi digitális márkaszínek, melyekhez csak a márkatulajdonosok és a hozzájuk tartozó beszállítói lánc összes felhasználási területei férhetnek hozzá. Ez az új színekommunikációs eljárás – a terméktervezéstől a készterméig bezárólag – teljesen precíz színekommunikációt

biztosít a márkatulajdonosok számára.

A legújabb, kifejezetten az eXact műszerhez optimalizált iQC minőség-ellenőrző szoftver már bizonyított más felhasználási területen és most a nyomdaipar számára is elérhetővé vált. A szoftver segítségével a felhasználó egy adatbázisba gyűjtheti a mérési adatokat, melyeket kiértékelés után jegyzőkönyv formájában a munkatáska mellé csatolhat a minőség-ellenőrzés vagy a megrendelő részére.

A műszer támogatja a már jól ismert internetes NetProfiler ellenőrzési rendszert, amely lehető teszi a műszer folyamatos ellenőrzését és a gyári beállításoknak megfelelő optimalizálását a hitelesítési időszak alatt is. Továbbá több műszer esetében a rendszer biztosítja a felhasználót a mérési egyezőségről a különböző felhasználási körülményeknél használt műszerek esetében.

Papír mint haute couture

Fordította: Vida Gellért

ARCTIC PAPER

http://hu.wikipedia.org/wiki/Haute_couture

A Munken Works Kollekciónak a natúrpapírt a dizájn tárgyává teszi.

Minél múlandóbb a világ, annál értékesebbek azok a dolgok, amelyek megőrzik varázsukat, és ámulatba ejtenek! A Munken Pure Natural Paper (*Munken Tiszta Natúrpapír*) ezeknek a varázslatos dolgoknak az egyike. 2013 őszén a Munken Works nevű kollekciónak exkluzív kiadásban megjelenik a Steidl Verlag kiadónál, és be fogja mutatni a Munken Pure Natural Paper-t öt különböző méretben, mint ihletébresztő dizájnobjektumokat. Tiszta, csodaszép, ihletkeltő. A művészek, a papír szerelmesei és a szellem nomádjai számára.

A digitális világban a papírral való tudatos bánás állásfoglalássá válik. „Az e-mailek olyanok, mint az olcsó ruhák. Egy kézzel írott levél vagy egy rajz a végső luxus: haute couture!”, mondja Gerhard Steidl kiadó és nyomdász a tollak és a jó papír iránti szeretetéről. Nem csoda, hogy rögtön lelkesen fogadta az ötletet, hogy a Munken Works Kollekciónak felvegye kiadásának a programjába.

Most mindenki megajándékozhat másokat vagy saját magát ezzel az szépséggel. A Munken Works Kollekciónak öt különböző méretből áll, a kicsitől (7 × 12 cm, három 50 lapos blokk) az XXL-ig (33 × 33 cm, 180 lap). Alkalmas az irodába, „menet közbenre”, otthonra vagy a műterembe.

Kapható minden jó könyvkereskedésben és válogatott írószertboltokban. Részletes információ a www.steidl.de címen található.

A kollekciónak indításával egy időben több száz nemzetközi művész közül kiválasztott ösztöndíjasok dolgoznak a natúrpapírra Berlinben, a Munken Works ösztöndíjas program keretében. Művészeti tevékenységük eredményeit rendszeresen bemutatjuk a www.munkenworks.com címen.

További információkat szintén a www.munkenworks.com címen találunk.

Arctic Paper S. A. – Az Arctic Paper S. A. az egyik vezető európai gyártója a volumen-könyvpapírnak és a grafikai finompapíroknak. A cégcsoport

magas minőségű mázolt, mázolatlan famentes és mázolatlan fatartalmú papírokat gyárt. A csoport termékportfóliója az Amber, Arctic, G-Print, Munken, Pamo és L-Print márkákat tartalmazza. A gyártás az Arctic Paper Kostrzynnál Lengyelországban, az Arctic Paper Munkedals és Arctic Paper Grycksbonnál Svédországban és az Arctic Paper Mochenwangennél Németországban történik. A csoport négy papírgyárának teljes évi gyártókapacitása 815 000 tonna. A csoport jelenleg 1600 főt foglalkoztat egész Európában és értékesítési irodái vannak 15 európai országban. Az Arctic Paper Groupot 2009 októberétől jegyzik a varsói tőzsdén és 2012 decembere óta a stockholmi NASDAQ OMX-en.

Munken – A Munken sok éve vezet a mázolatlan papír mint a kreatív munka tökéletes hordozója terén. A Munken Design termékcsalád Munkedalban, egy Göteborgtól mintegy 100 kilométerre, északra fekvő faluban készül. Az Arctic Paper Munkedals Svédország nyugati tengerpartján, az Örekil folyó partján van. Ez a folyó a lazacban leggazdagabbak közé tartozik, és az ország egyetlen küszöbfordjójába, a Gullmarnba ömlik. Mind a folyó, mind a fjord természetvédelmi terület. A papírgyár, amelyet 1871-ben alapítottak, ma a világ egyik legkörnyezetbarátabb papírgyára.

Steidl – Gerhard Steidl 1967-ben, 17 éves korában kezdett el grafikai tervezőként és nyomdászként dolgozni. Az ezt követő évben Kölnben megrendezett Andy Warhol-kiállításon Steidl felvette a kapcsolatot a művésszel. Warhol műveinek erőteljességétől és telt színeitől elbűvölten, Steidl a művészt kikérdezte annak szitanyomó technikájáról. Szédülten tért haza Göttingenbe, Frankfurttól kétóránnyira északra, és berendezte első nyomtató műtermét. A gyakorlatban tanulás alapelvét követve.

Steidl művészeti kiállítások plakátjainak nyomtatásával kezdte, és nem telt sok időbe, amíg ügy-

felei között volt Joseph Beuys, Klaus Staeck és más művészek. És pár éven belül Steidl felismerte, hogy számára a nyomtatás nem csupán egy gépies eljárás, hanem szenvedélyvé és önmagában véve is művészetté vált. „Az elhunyt Joseph Beuys sok értelemben a tanárom volt. 1972-től a haláláig én csináltam legtöbb többpéldányosát és nyomtatát. Segített engem a szokatlan anyagok iránti fogékonyságom fejlesztésében és abban, hogy megragadó műalkotásokat hozzak létre, ha a munkámat aprólékos gondossággal és a részletekre odafigyelve végeztem. Azóta is keresem a nem hagyományos anyagokkal és technikákkal

végzett munka kihívását és izgalmát, hogy meghaladjam a puszta tömeggyártás területét.”

A Steidl Verlag irodalmi kiadói tevékenységével 2 Nobel-díjas, Günter Grass és Halldór Laxness munkásságát gondolja, becsvagyó és sikeres programot ad ki a német irodalom műveiből, az angolszász és francia nyelvterületről eredő fordításokból, ismeretterjesztő könyvek neves kiadójaként, valamint az egész világon nagyra becsülik, mint fotókönyvek kiadóját. Fotósok és a magas minőségű nyomtatás művészetének barátai körében a Steidl Verlag nemzetközi hírnévnek örvend.

Ezt a struktúrájának is köszönheti. Valamennyi gyártási műveletet egy fedél alatt egyesít – kezdve a program-összeállítástól a képfeldolgozáson, grafikán és gyártástervezésen keresztül egészen a marketingig és a cég saját nyomdájában való nyomtatásig. Ez biztosítja, hogy a könyvek előállításának valamennyi területén megvan a szükséges szaktudás és a maximális rugalmasság. A Steidl Kiadó gyártási folyamatában egyedülálló, hogy a fotósokat és művészeket valamennyi műveletbe szorosan be lehet vonni.

A Steidl Kiadót 1968-ban alapította Göttingenben Gerhard Steidl, aki máig a tulajdonosa, vezetője és meghatározó munkatársa. Plakátok

és többpéldányosok (Klaus Staeck, Joseph Beuys) nyomtatásával kezdte; 1972-ben jelent meg az első ismeretterjesztő könyv, a nyolcvanas évek elején jött az irodalom, valamint a válogatott művészeti és fotókönyvek. A kilencvenes évek végén Gerhard Steidl elkezdte saját fotókönyv-program létrehozását, amely néhány éven belül a világszerte legnagyobb fényképészetre szakosodott programmá fejlődött.

A Steidl Verlag fotókönyvprogramjának egy része a nagy művészeti és fotómúzeumokkal, galériákkal és intézményekkel (Museum of Modern Art, New York, Fondation Henri Cartier-Bresson, Paris, Fotomuseum Winterthur) együttműködve történik, részben már évek óta fennálló partnerkapcsolatban, mint az esseni Folkwang Múzeummal és a stockholmi Moderna Museetel.

A könyvek nem csak Németországban, Ausztriában és Svájcban kaphatók, hanem a saját terjesztői hálózaton keresztül az egész világon. Németországban egyetlen másik kiadó sem rendelkezik hasonló nemzetközi terjesztő hálózattal. A Steidl cég ezenfelül jelenleg tíz olyan könyvesboltot működtet a világ nagyvárosaiban, amelyek kizárólag vagy elsősorban Steidl-könyveket kínálnak.

Egy lépéssel
mindig
előbbre...

intergraf
Nyomdai Szerviz és Kereskedelmi Kft.

intergraf Digiflex
Nyomóforma-készítő Kft.

a Chimigraf spanyol flexofestékek
kizárólagos hazai forgalmazója

CHIMIGRAF

Intergraf Kft.
1084 Budapest, Vig u. 31-33.
Tel.: +36 1 210 4861
E-mail: intergraf@intergraf.hu
www.intergraf.hu

Intergraf Digiflex Kft.
1084 Budapest, Vig u. 31-33.
Tel.: +36 1 210 4861
E-mail: digiflex@intergraf.hu
www.digiflex.intergraf.hu

- professzionális pre-press
- digitális és analóg nyomóformák
- számítógépes montírozás, köpenyezés

Amikor a nyomda inspirálja a kreatívokat

Iván Balázs

A kreatívok ritkán látogatnak el a produkciós cégekhez, de a Xerox legújabb berendezésével dolgozó nyomdákkal alighanem érdemes lesz kivételt tenniük. A Xerox Color 570 nyomdagép ugyanis olyan lehetőségeket rejt magában, amellyel vétek lenne nem élniük.

A Color 570-et választó nyomdák rengeteg, a belépőszintű kategóriában eddig elérhetetlen szolgáltatáscsomaggal gazdagíthatják kínálatukat. A 2400×2400 dpi felbontású, részletgazdag, élénk színű nyomatok előállítására képes Color 570-nel a nyomdák a legkülönbözőbb felületekre – a rugalmas vagy lágy esésű poliésztervásznak-tól kezdve a tartós szabadtéri textileken át a különleges igénybevételnek kitett kiadványokig – nyomtathatnak.

A broszúrák, megállító táblák vagy menük előállítására egyaránt alkalmas berendezés a Xerox egyedülálló emulzióaggregációs technológiáját használja, így a Color 570-et alkalmazó nyomdák kedvező áron kínálhatnak kiváló minőségű nyomtatásokat. A változatos kiadványok készítését garantálja – a széles körű médiahasználat mellett – a változóadat-nyomtatás lehetősége, illetve számos, rendelkezésre álló munkabefejező művelet, például tűzés, lyukasztás, hajtogatás vagy körbevágás. A Color 570 nyomtatási sebessége színesben percenként 70, fekete-fehérben 75 oldal.

A Xerox Confident Colour megoldás- és támogatáscsomaggal a Xerox digitális nyomdagépeihez, így a Color 570-hez is komplex színkezelési támogatást nyújt, melynek köszönhetően a nyomdák magabiztosabban, gyorsabban szolgálhatják ki ügyfeleiket, miközben költségei-

ket csökkentik. A csomag egyik legfontosabb eleme az azonos színbeállításokat különböző nyomdagépeken automatikusan érvényesítő Xerox Automated Colour Quality Suite, mely

Emulzióaggregációs festék (EA festék)

A nyomdák a Xerox – nanotechnológián alapuló – emulzióaggregációs (EA) technológiájának használatával kedvezőbb árú, ugyanakkor jobb minőségű, ofszetszerű nyomatokat kínálhatnak ügyfeleiknek. Az alacsony olvadáspontú EA tonerrel a nyomdák rövid bemelegedési idő mellett, a kevésbé korszerű tonerekhez képest akár 40-50%-kal kevesebb festék felhasználásával, alacsonyabb teljes életciklus-költséggel és kevesebb hulladék termelésével nyomtathatnak.

egyenletes színminőséget garantál minden egyes munkában, minden alkalommal. A következetes színkezelést segíti elő az az egyedülálló Xerox-technológia is, mely a színbeállítási folyamat mindhárom fő lépését – a kalibrálást, a profilozást és a direkt színek beállítását – automatikusan elvégzi.

„Bármilyen kiadványról legyen is szó, ahhoz, hogy megragadhasuk legalább pár pillanatra a célcsoportunk tagjainak figyelmét, mindennek – a kreatív tartalomnak, az ötletnek és a kiadvány kivételének egyaránt – koherensnek és jó minőségűnek kell lennie. Ahhoz pedig, hogy egy kicsit több figyelmet kapjon kiadványunk, kell valami plusz. Amit egy nyomdagép hozzátehet egy kiadvány sikeréhez, azt a Color 570 megadja” – mondta el Lipták Zsolt, a Xerox Magyarország indirekt kereskedelmi igazgatója.

Testreszabott nyomdagéppel a legnagyobb üzleti hatékonyságért

Tegyen egy virtuális túrát a Xerox digitális nyomdai berendezéseinek világában, és építse fel a vállalkozása számára optimális nyomdagépet! A vállalat „Build Your Own Xerox” oldalán – www.buildyourownxerox.com – egy egyszerűen használható termékkonfigurátor segítségével, modulárisan építheti fel az üzletfejlesztési céljainak leginkább megfelelő berendezést a kívánt adagoló, munkabefejező egységek, adatbeviteli és munkafolyamat-kezelő opciók, nyomtató szerverek vagy éppen telepített alkalmazások kiválasztásával. Az összeállított konfigurációról minden technológiai részletet megtudhat a kinyomtatható termékismertetőből.

Papír Akadémia

ÚJRA- ÉS ÚJRA- ÉS ÚJRAHASZNOSÍTÁS

PAPYRUS

A papír természetes anyag. Két környezeti szempontból is kivételes és egyedülálló. Először is megújuló nyersanyagból állítják elő. Másodszor pedig több ízben újrahasznosítható. A papír újrahasznosítás- és újrafeldolgozás-technológiája hatalmas fejlődést mutatott ez elmúlt években. Rég elmúltak azok az idők, amikor az újrahasznosított papírt silányabbnak vagy ingadozó minőségűnek ítélték meg. Műszaki és esztétikai szempontból a magas minőségű újrahasznosított papír felveszi a versenyt az elsődleges rostból készülő papírral – míg megőrzi egyedülálló karakterét.

Az újrahasznosított rostokból készülő anyagok, mint a papír, számos környezetvédelmi pozitívummal rendelkeznek. Nem csak azért, mert kevesebb elsődleges erőforrást igényel, gazdaságossági szempontból is előnyös a termékek újrafeldolgozása, különösen, ha ez meg is ismételhető. Eredetileg, mint az egyik kulcsfontosságú anyag, részben a papír inspirálta a

„cradle-to-cradle” (bölcstől bölcsoig) filozófiát. A cradle-to-cradle termékek háttérében az anyagok biológiai vagy műszaki folyamatok segítségével történő 100%-os újrafelhasználásának elgondolása húzódik.

A PAPÍR ÚJRAHASZNOSÍTÁSA EGYRE KÖRNYEZETKÍMÉLŐBB?

Elmondhatjuk, hogy a papír újrafeldolgozása új papíralapanyaggá jelentősen kevesebb energiát és vizet igényel, mint a papír elsődleges rostból történő előállítás. Gyakran kevesebb szállítást igényel – például a papírgyűjtő helyektől a papírgyárákig –, már ez is környezetbaráttá teszi. Ennek ellenére nem kiálthatjuk ki az újrahasznosított papírt az elsődleges rostokból előállított papír környezetbarát helyettesítőjének, hiszen az újrahasznosított papír nem is jöhet létre elsődleges rostokból előállított papír nélkül.

A GYÁRTÁSRÓL DIÓHÉJBAN

Ahhoz, hogy az újrahasznosítás működhessen, megfelelő infrastruktúra szükséges. Először is hulladékpapír-gyűjtőhelyekre van szükség. Eből lesz a nyersanyag, „másodlagos rost” formájában. A hulladékpapírt ezután minőség szerint osztályozzák. A magas minőségű hulladékpapír általában hibás nyomtatásból vagy irodai hulladékból származik. Ezt a háztartási hulladékpapírtól külön kezelik. Valamint a kartont is különválasztják a normál papírtól. A világ vezető papír-újrahasznosítói Svájc, Németország és Ausztria, ahol a papír háromnegyedét összegyűjtik és újrahasznosítják. Az EU papírgyűjtési átlaga kb. 65% (2008, ERPC).

ELSŐDLEGES ROST NÉLKÜL NINCS ÚJRAHASZNOSÍTOTT PAPIR

Az újrahasznosítás feltétele az elsődleges rostokhoz való folyamatos hozzáférés. Sajnos a papírt nem lehet a végtelenségig újrahasznosítani, a hulladékpapír-gyűjtésre és a gyártási folyamatok modernizálására irányuló befektetések és törekvések ellenére sem. A papírostok hozzávetőlegesen öt-hat ízben újrafelhasználhatók. Ezután csökken a minőségük és már nem alkalmazhatók a papírgyártásban. Valamint, jelentős mennyiségű hulladékpapír – akár 25% – egyszerűen elvész az újrafeldolgozás során. Például, a túl rövid rostokat ki kell vonni, mert ezek alkalmatlannak a papírgyártáshoz.

A HELYES ÚT: ÚJRAHASZNOSÍTÁS SZŰZ ROST HOZZÁADÁSÁVAL

Ha az átfogó képet nézzük – ami végül is a legényesebb –, akkor nem mondhatjuk, hogy az egyik megoldás biztosan jobb, mint a másik. Habár azt elmondhatjuk, hogy az elsődleges rost használata az újrahasznosított papírral vegyítve – ahol és amikor szükséges – lesz a helyes út előre. Az újrahasznosított rostok haszna vitathatatlan, különösen a rövid életciklusú termékeknél vagy ahol az újrahasznosítás nem lehetséges (pl. higiéniai papírtermékeknél). Tehát az elsődleges rostokból előállított papír teljes kizárása kissé szűk látókörű elgondolás, míg az újrafelhasznált papírok használatának előmozdítása is ésszerű. Úgy, mint az elsődleges rostokból előállított papír esetén, az újrahasznosított papírnál is számí-

tásba kell venni a nyersanyag forrását, valamint a gyártási módszereket. Ha a nyersanyagokat a fél világon át kell utaztatni vagy a feldolgozásuk kezdetleges technológián alapszik és túl energiaigényes, akkor környezetvédelmi szempontból nem éri meg a fáradságot. Szerencsére a helyzet Európában másképp fest, mivel a legtöbb hulladékpapír az azonos régióban újrafeldolgozásra kerül. Valójában az Európában begyűjtött papír több mint 83%-át szintén Európában dolgozzák fel újra (2008, ERPC). Ha már a témánál vagyunk: napjainkban sokféle hibridpapírral is találkozhatunk, melyeket elsődleges és újrahasznosított rostokból vegyesen állítanak elő.

SZÉNLÁBNYOM

Az utóbbi időkben a klímakérdés megvitatásakor a papír gyakran volt napirenden. Ez teljesen érthető: az egyensúly fenntartása érdekében – mint pl. a kibocsátás szabályozása – nem csak a szén-dioxid-kibocsátást kell drasztikusan csökkentenünk, hanem az erdeinket is ápolnunk kell. Ökológiai szempontból két dolog miatt egyedülálló a papír, és mindkettő központi témája a környezetvédelmi vitáknak. Első, hogy a papír fából készül, ami megújuló forrás. Tehát, ha az erdőket fenntartható módon és felelősséggel kezeljük, akkor érintetlenek maradnak generációkon át. A második, hogy a papír újrafelhasználható – ismételten. Amikor az életciklusa végére ér, még mindig alkalmas energiatermelésre. Így hát, mint minden környezetvédelmi vitában, itt is az átfogó képet kell nézni. Az olyan szalagcímek, mint „A papír megmenti az erdőket” vagy „A papír az erdők kimerítésének fő okozója”, csak zavart idéznek elő.

NÉHÁNY FONTOS TÉNYEZŐ

Amikor szénelapú anyagokat – mint az olaj vagy a fa – égetnek, szén-dioxid keletkezik. Természetes folyamatként, amikor a fák nőnek, a levegőben található szén-dioxidot felhasználva oxigént termelnek (mely mindannyiunk légzéséhez elengedhetetlen). A fosszilis tüzelőanyagok, mint a kőolaj vagy a kőszén intenzív használata az elmúlt évtizedekben a természetes gázok egyensúlyának megbomlásához vezetett – az erdők nem képesek többé a megnövekedett CO₂-szintet lekötöni. Ennek közvetlen eredménye a klímaváltozás, melyet érzékelünk. A Papyrus-nál

fontosnak tartjuk, hogy minden tőlünk telhető megtegyünk a Föld erdőinek megóvása érdekében. Ezért támogatjuk aktívan a felelős erdőgazdálkodásból származó termékeket, melyek közül egyre több tanúsítvánnyal rendelkezik. A magas minőségű újrahasznosított papírok gyártásával segítjük csökkenteni a további CO₂-kibocsátást, és megelőzni a Föld élővilágának pusztulását.

SZÉN-DIOXID-KIBOCSÁTÁS ÉS A PAPIRGYÁRTÁS

Bár a felelős erdőgazdálkodásból beszerzett nyersanyagok szén-dioxid-mentesnek mondhatók, ami a fával utána történik, az eredményez szén-dioxid-kibocsátást, különösen a cellulózfeldolgozás, mely rendkívül energiaigényes. A feldolgozóüzemek energiahatékonysága az elmúlt években állandó téma volt, és számos fejlesztést eredményezett a magas energiaköltségek csökkentése érdekében. A Kyoto-i Egyezmény újabb követelményeket állított, mely a szén-dioxid-kibocsátás jelentős csökkenéséhez vezetett.

A Papyrus is támogatja ezeket a fejlesztéseket. A Papyrus valójában minden stratégiai beszállítóját felszólította, hogy szerezzék meg az ISO 14001 tanúsítványt. Sokuknak a szigorú európai EMAS szabványnak is meg kell felelniük. 1990 óta az európai papírgyárak tonnánkénti szén-dioxid-kibocsátása 42%-kal csökkent. Igaz az is, hogy az emberek azóta több papírt használnak, így a csökkenés összességében csak 8% (CEPI, 2008).

A PAPIR SZÉNLÁBNYOMA

A „szénlábnym” kifejezés az összes, környezetre gyakorolt hatásra utal. Szén-dioxidban (CO₂) és olyan gázokban fejezhető ki, melyek képesek az üvegházhatást felgyorsítani (GHG-k), és ezzel a klímaváltozást befolyásolni. A szénlábnym mértékegysége a kilogramm CO₂ – vagy pontosabban „a CO₂-vel megegyező kilogramm” –, mivel egyéb üvegházhatást kiváltó gázokat (pl. metán) a CO₂-vel megegyező hatásuk alapján fejezünk ki. A papír szénlábnyma tehát magába foglalja az életciklusának összes állomását, az erdőtől a gyártásig, végig az egész értékláncon, beleértve a felhasználást, az újrahasznosítást és a végső megsemmisítést. Emiatt a szénlábnym alapos számítása meglehetősen komplex. Ebből következik, hogy egyesek másként értelmezik

a szénlábnymot, az alapvető feltevésektől és a rendszer korlátaitól függően. Ahhoz, hogy az adatoknak valós jelentésük legyen, és az üvegházhatást okozó gázok mérése egyes papírtermékekre hiteles legyen, szükséges pontosan meghatározni, mit kell, és mit nem kell figyelembe venni a szénlábnym kapcsán – különösen, ha összehasonlítási alapként szeretnénk felhasználni. Jelenleg nincs érvényes szabvány a CO₂-kibocsátás számítására. Így hát nincs is megbízható mód a különböző papírok szénlábnymának összehasonlítására. Azért alapvetően elmondható, hogy minél kevesebb a szállítás, annál jobb. A szállítás mindazonáltal csekély töredékét teszi ki az összkibocsátásnak. A feldolgozási láncban elhelyezkedő gyártóegységeket is annyira energiahatékonnyá kell tenni, amennyire lehetséges. Ahol csak lehet, a fosszilis tüzelőanyagot megújuló tüzelőanyaggal kell helyettesíteni (biogén üzemanyag). Európa papírgyárai jelenleg az elsődleges energiájuk több mint 50%-át környezetbarát forrásból, a majdnem szén-dioxid-mentes biomasszából biztosítják (2008, CEPI). Ez a Papyrus-nál rendkívül fontos, ezért a környezetvédelmi irányelvünk is kiemelten foglalkozik a biomassza használatával. Tudjuk mindemellett, hogy a szén-dioxid-kibocsátás csak egyike a tényezőknek, ha környezetbarát papírról beszélünk. Ezért aktívan támogatjuk a felelős erdőgazdálkodásból származó nyersanyagok használatát, mint a klímaváltozás megállításának egyik fő eszközét.

SZÉN-DIOXID-SEMLEGES PAPIR

Egy terméket vagy szolgáltatást szén-dioxid-mentesnek mondhatunk, ha a CO₂-kibocsátást máshol ellensúlyozni lehet. Az ellensúlyozandó kibocsátás mértékének kiszámolására a szénlábnymot használjuk. A kibocsátás ellensúlyozása azért lehetséges, mert az üvegházhatást kiváltó gázok (GHG-k) globálisan működnek. Nem számít, hol keletkezik a kibocsátás, ahogy az sem, hogy hol küszöbölik ki vagy csökkentik azt. A szén-dioxid-ellensúlyozás elismert klímavédelmi programokba történő befektetéssel érhető el. Ezek forrásokat juttatnak energiatakarékosági projektekhez. A szén-dioxid-ellensúlyozás önkéntes, és a Kyoto-i Protokoll mechanizmusán alapszik. A szén-dioxid-ellensúlyozási projektek támogatása által a környezet önkéntes segítése nem csak a jótékony hatása miatt elismert – hosz-

szű távon előnyös, feltéve, ha a projekt tisztességes célt szolgál. Az ellensúlyozási programok nem feltétlenül jelentenek megoldást a jelenlegi klímaproblémákra, de lehetővé teszik, hogy a vállalatok tegyenek valamit a szén-dioxid-kibocsátásuk ellen. Csak azért, mert egy termék vagy szolgáltatás szén-dioxid-semleges, nem jelenti, hogy nem okoz kibocsátást – csak egyszerűen ellensúlyozzák. Csakúgy, mint a CO₂-számításnál az érvényes szabvány hiánya, a szén-dioxid-semleges termék meghatározása sem egyértelmű. Nehéz így különbséget tenni a jó hírű és a kétes termékek között. Van többféle számítási módszer is, és amelyek léteznek, azok sem mindig átláthatók. Igen gyakran a felhasznált adatokat nem is ellenőrzi független szerv, így gyakorlatilag lehetetlen érdemi összehasonlítást végezni az ellensúlyozott kibocsátásról különböző papírok esetén. Így a környezetre gyakorolt tényleges hatásukat szinte nem is érdemes megpróbálni megérteni. Ezért elengedhetetlen a szén-dioxid-semlegesnek mondott termékek vagy szolgáltatások állításának átfogó és átlátható információval történő alátámasztása.

A LEGJOBB MEGKÖZELÍTÉS: MEGVIZSGÁLNI, CSÖKKENTENI, ELLENSÚLYOZNI

A környezetvédelem legjobb módja az alapvető megelőzésre való összpontosítás és a szén-dioxid-kibocsátás csökkentése. A termelést rendszeresen vizsgálni és optimalizálni kell, mint ahogy a

gyártás egészét és az ellátási láncot is. Ez az egyetlen módja annak, hogy lefektessük a kibocsátás csökkentésének alapjait és érdemi változást érjünk el – különösen olyan területeken, ahol a hatás a legnagyobb lenne. A klímaváltozás egyik alapszabálya, hogy először megelőzünk, aztán csökkentünk és végül ellensúlyozunk bármi olyan kibocsátást, ami nem kiküszöbölhető.

EGY DICSÉRETES ÚJÍTÁS: SZÉN-DIOXID-SEMLEGES NYOMTATOTT ANYAGOK

A nyomdai és grafikai ipar leleményessége a környezetvédelem elősegítése érdekében dicséretre méltó. Egyre több nyomda kínál ügyfeleinek szén-dioxid-semleges termékeket. Vannak vállalkozások, melyek teljesen szén-dioxid-semlegessé váltak. A megközelítésük egyszerű, ám hatékony. Ahelyett, hogy hatalmas pénzt és időt áldoznának minden egyes termék életciklusának kiszámolására, egyszerűen számítják ki az összkibocsátást a gyártási lánc végén. Ezt ingyenesen hozzáférhető adatok alapján teszik. A nyomdák úgy is mutathatják a környezetvédelemért tett erőfeszítéseiket, hogy hangsúlyozzák: egyre több nyomott anyaguk ellensúlyozza az üvegházhatású gázokat.

A Papyrus inkább a szén-dioxid-semleges nyomdai folyamatokra helyezné a hangsúlyt, mint a szén-dioxid-semleges papírra – végtére is a szén-dioxid-semleges papír használata önmagában nem jelenti, hogy a kínált termék is szén-dioxid-semleges. Ehhez a nyomtatási és befejező műveleteket is számításba kellene vennie.

INKÁBB SZIGORÚAN KÖRNYEZETBARÁT, MINT SZÉN-DIOXID-SEMLEGES

Termékeink és szolgáltatásaink szénlábnyomának csökkentését nagyon szigorúan vesszük, folyamatos és szoros kapcsolatot ápolunk beszállítóinkkal, ügyfeleinkkel és más érintettekkel. Az egységes szabványok létrejöttéig a Papyrus a szén-dioxid-semleges papírjainak népszerűsítését részesíti előnyben, ám szívesen hívja fel a figyelmet a szén-dioxid-semleges nyomdai folyamatok összességének tágabb megközelítésére. Semmiképp sem szeretnénk bizonytalanságot kelteni. Fontosabb számunkra, hogy olyan termékeket forgalmazzunk, melyek szigorúan környezetbarátok és átláthatók.

Minőség-ellenőrzés a kötészetben

POSTPRESS ACADEMY

Kiss Nóra

A selejt kiszűrése, valamint a selejtképződés megakadályozása a termelés során mindig is fontos tényező volt, azonban napjainkra, ha lehet, még hangsúlyosabbá vált. Az ellenőrzés már a gépteremben, a nyomtatás során elkezdődik (színmérés, passzerpontosság ellenőrzése, hibák kiszűrése a nyomaton stb.) és a kötészetben, a továbbfeldolgozásban folytatódik: ma már szinte minden postpress gépet gyártó cég kínál különféle ellenőrzési lehetőségeket, melyekkel – az állóidős és a makulatúra-csökkentés által – jelentős költségmegtakarítás érhető el.

ÖSSZEHORDÓ GÉPEK – KOLBUS

Kolbus ívfelismerő rendszer

A nyomtatott ívek összehordása során fontos, hogy a megfelelő ívek megfelelő sorrendben kerüljenek a könyvtestbe a ragasztókötés előtt. A Kolbus saját fejlesztésű LED-es megvilágítású kamerás ívfelismerő rendszerével, mely szövegek, képek vagy akár vonalkódok ellenőrzését is képes elvégezni, az összehordás folyamata során biztosítható a megfelelő sorrend. A rendszer a Kolbus saját CoPilot kezelőfelületén keresztül vezérelhető, és itt történik az esetleges hibák tárolása is (max. 500 kép). A kamerarendszer keresztben a teljes ívmagasságra, az ívlehúzás irányában állítható. Az egyes összehordó állomásokon külön ellenőrző modulok vannak, amelyek csatlakoznak a központi vezérlőegységhez.

A betanulási folyamathoz automatikus üzemmódban elegendő mindössze 4 ív (ekkor a rendszer saját maga jelöli ki az ellenőrzendő felületet), manuális üzemmódban ez 3 ívvel történik és a kezelő maga választja ki az ellenőrzendő területet (vonalkód esetén a kezelőnek manuálisan kell megadnia a vonalkód pozícióját). A rendszerérzékenység a kezelő által beállítható.

A hibafelismerésnél az aktuális beállításoknak megfelelően a gép megáll, vagy amennyiben az

összehordó gép selejtkidobóval felszerelt, a hibás ívek ezen kirakásra kerülnek anélkül, hogy a termelést meg kellene szakítani.

CÉRNAFŰZŐ GÉPEK – MECCANOTECNICA

GigaLynx rendszer

Az új GigaLynx egy Meccanotecnica által kifejlesztett ívsorrend-ellenőrző rendszer, mely közvetlenül a felrakó után helyezkedik el, hogy lehetővé tegye az azonnali hibafelismerést, és ezáltal annak korrekcióját. Egy gyakorlati alapú számítógépes algoritmus segíti a GigaLynx-et a hibás riasztások és az ebből fakadó termelésmegszakítások elkerülésében. Ennek az algoritmusnak köszönhetően a GigaLynx képes kiszűrni minden zavart, amelynek a papír általában ki van téve a termelés során, úgymint gyorsulás, forgás, felülettorzulás és hullámosodás.

A rendszer egyaránt képes képek és vonalkódok ellenőrzésére, és ezáltal ideális olyan felhasználók részére, akik maximális flexibilitást és megbízhatóságot igényelnek a minőség-ellenőrzésben. Az azonosítás legbiztosabb módja a vonalkód, amelyet az ívre nyomtatnak. A rendszer képes felismerni és dekódolni a leggyakoribb vonalkódokat, amelyeket kötészetekben alkalmaznak. A vonalkódok elhelyezése az íven vertikálisan és horizontálisan egyaránt történhet.

A készülék könnyen áthelyezhető; ez a tulajdonság különösen hasznos, amikor olyan íveket kell ellenőrizni, amelyek csak egy korlátolt területen térnek el egymástól, mint pl. a naptárak.

A GigaLynx egy gyors VGA SONY CCD kamerából áll, amely fel van szerelve integrált és ultrafényes LED-megvilágítással. A felrakóból történő lehúzás során a készülék az új „mesterséges látás” technológiát használja, mely alkalmas a nagyfelbontású kép szkennelésre, még abban az esetben is, ha az íven csak szöveg van. Már egyetlen könyv is elég az automatikus öntanulási fázishoz. A gép a memorizált értéktől való eltérésnél azonnal megáll.

A rendszer cérnafűző- és összehordó gépeken történő alkalmazáshoz egyaránt alkalmas.

HAJTOGATÓ GÉPEK ÉS MAILING RENDSZEREK – HERZOG & HEYMANN

A Herzog & Heymann gépekre, a felhasználói kívánalmaknak és az alkalmazásnak megfelelően, többféle rendszer is integrálható; a teljesség igénye nélkül ezek közül a két legfontosabb rendszert mutatjuk be röviden a következőkben.

Baumer hhs Ragasztás, ragasztó-ellenőrzés és kódolvasás

A Baumer hhs minőségbiztosítási komponenseit optimálisan igazították a piaci igényekhez. Mindegy, hogy ragasztó-ellenőrzésről, kódolvasásról vagy a hibás termékek kidobásáról van szó.

A komponensek minden, gyakorlatban felmerülő igénynek megfelelnek. A QS-rendszerek központi kezeléssel egyesítik magukban a ragasztófelhordást (vonal, pont, felület stb.), a ragasztó-ellenőrzést (Gluescan) és a kódolvasást.

A hibás nyomtatás, ill. a keveredések különösen a gyógyszeripari és kozmetikai tájékoztatók gyártása során okozhatnak végzetes problémát. A rendszerkonfigurációk sokoldalúsága szükséges lehet a termelés során a minőségi követelmények betartásához:

- ♦ üres ívek kiszűrése,
- ♦ minta-összehasonlítás,
- ♦ kódolvasás.

Míndezekeket a Baumer hhs egyetlen rendszerben összefoglalta. A kamerás ellenőrzés integráltan a ragasztással vagy a vizes bigeléssel (waterscoring) együtt történhet és központilag kezelhető.

A következő funkciókat az integrált rendszer szintén tartalmazza:

- ♦ data-mátrix kódfelismerés,
- ♦ selejtkidobó vezérlése.

A rendszer egy kétfokozatú hibajelző rendszerrel van felszerelve: az első lépés egy optikai riasztás a hibás termékeknel, igény szerint selejtkidobással vagy megjelöléssel az állomás végén. Amennyiben több hiba lépne fel, abban az esetben megtörténhet a berakó megállása.

Az új és könnyen átlátható érintőképernyős kezelőfelület lehetővé teszi a teljes rendszer központi kezelését. A rendszer gyorsan és egyszerűen beállítható; a munkák tárolhatóak és ismétlés esetén újra előhívhatóak.

Balsfulland elektronika

Ez többféle rendszert foglal magába, amelyekkel postai irányítószám alapján történő vezérlés valósítható meg. A rendszer protokoll fájlokat tud készíteni, amelyekkel az ügyfél kimutatást kap, hogy a munka 100%-ban teljesítve lett és a példányok 5%-a nem lett selejtként kidobva. A beolvasott címek össze-

nak. Ezeket a rendszereket igen gyakran alkalmazták a H+H hajtógató gépsorokon, mivel működésük biztos és könnyen kezelhetőek.

egyeztetése egy szám, egy kód (3D kód) vagy akár a cím alapján történhet. Ezáltal biztosítani lehet, hogy pl. valóban az adott levélhez tartozó perszonalizált kártya (vagy hasonló termék) lett-e felragasztva vagy csatolva a levélhez. Amennyiben a kártya nem a megfelelő, a gépsor leállva marad, mivel lehetséges, hogy a következő kártyák is rossz sorrendben van-

PROSYSTEM
CSOPORT

ART WORKSHOP – MUNKEN ÚTMUTATÓ BEVONAT NÉLKÜLI PAPIROKHOZ

Szeretné mesterien megjeleníteni a színeket bevonat nélküli papírra készülő nyomdatermékein? Rendeljen egy példányt a Művészeti Műhely gondozásában megjelenő új és frissített Munken útmutatóból, most! Ebből megtanulhat mindent, amit tudni kell a bevonat nélküli papírok nyomtatásáról. Elérhető angol, lengyel, francia, holland és spanyol nyelven. **Limitált kiadás!**

Ára: 19€ (Ingyenes házhoz szállítás Európában!)

MUNKEN – TIZENÖT MŰVÉSZI NYOMAT, EXKLUZÍV DOBOZBAN

Első kézből érintheti az új Munken design kartonjait! A csodálatos művészeti nyomatsorozat a svéd Jens Andersson fotóit eleveníti meg. A doboz tizenöt különböző művészeti nyomatot tartalmaz A3 formátumban.

Ára: 11€+ szállítási költség
<http://shop.arcticpaper.com/>

2009/48/EK irányelv a játékok biztonságáról

ÚJ, NYOMDÁKRA IS VONATKOZÓ
KÖVETELMÉNYEK 2013. JÚLIUS 20-ÁTÓL!

INK ACADEMY

Németh Nikolett

A nyomdaipar minden területén tapasztalhatjuk a jogszabályok egyre szigorodó követelményeit, melynek oka egyrészt a folyamatos műszaki fejlődés, másrészt az emberi egészségre és a környezetre ártalmas összetevők kutatásának eredményei. E folyamatból a gyermekjátékok nem maradtak ki.

A játékok biztonságáról szóló korábbi 88/378/EGK irányelvet az alkalmazása alatt eltelt évek tapasztalatai, illetve az 1988 óta eltelt időszakban megváltozott gyártási tényezők és fogyasztói szokások módosításra késztették. E változások hatására lett szükséges egy új irányelv kidolgozása, melyet a Bizottság 2009-ben el is fogadott. Ez a 2009/48/EK irányelv.

A nyomdaipart a 2009-es változások még nem érintették jelentősen, viszont az ez év július 20-án életbe lépett vegyi oldalról történt szabályozás

már alapjaiban. Alapjaiban, mivel e rész a gyermekjátékok és azok tartozékainak (sok esetben azok csomagolásainak) kémiai összetételét határozza meg. Itt is előtérbe kerül a migráció, az összetevők kioldódása. 2013. 07. 20-ától csak olyan játék helyezhető forgalomba, mely megfelel az irányelv kémia biztonsági részének is. A hagyományos nyomdafestékek ennek nem tesznek eleget.

Mit jelent a forgalomba hozatal a rendelet értelmében?

„»forgalomba hozatal«: a játéknak a közösségi piacon első alkalommal történő forgalmazása;”

Mi tartozik a rendelet hatálya alá?

A 14 év alatti gyermekek részére, kizárólag vagy nem kizárólag játék céljára tervezett vagy szánt termékek.

A mondat eleje és vége könnyen érthető, a közepe pedig annyit foglal magában, hogy

meglehet, egy adott terméket nem kizárólagosan játéknak gyártottak, más funkciókkal is rendelkezik, de ha játszani is lehet vele, akkor az ide tartozik. Az irányelvhez a Bizottság által kiadott útmutató a következő példákat sorolja fel: ajtódíszek, puha bélésű állat formájú pénztárcák vagy hátizsákok stb.

Bár egy gyermek mindennel képes játszani, megijedni nem kell, a rendeletalkotók az ésszerűsége fektették a hangsúlyt. A gyártónak kell nyilatkoznia arról, hogy pontosan milyen célra szánta a terméket. De mivel a hangsúly az ésszerűsége van, így ha egy játéknak látszó és e célra alkalmazott tárgyról állítja a gyártója, hogy azt nem játék céljára szánták, s ezzel keres kibúvót a rendelet hatálya alól, ki fog lógni a lóláb.

A gyártónak olyan mérlegelési kritériumok segítenek a döntésben, hogy mi számít játéknak és mi nem, mint például az eladás helye (a gyermekjátékok leggyakrabban külön üzletben található, vagy egy üzlet külön részlegében), a csomagolás, illetve reklámozás milyensége (gyermeket szólít meg vagy felnőtteket), ár (a gyermekeknek szánt játékok ára általában alacsonyabb, mint például a felnőtteknek, gyűjtőknek szánt termékek). Az olyan játékok esetében, ahol az is védhető álláspont, hogy nem gyermekeknek készült, de az is, hogy igen, mindig a szigorúbb megoldást kell választani, és be kell tartani az említett irányelv feltételeit. Például nem kifejezetten gyermekeknek szánt játékkártyák, mint a magyar kártya – de tudjuk, hogy 14 év alattiak is szeretnek játszani vele –, vagy évekkel ezelőtt egy nyomda adott ügyfeleinek marketingcélokból helyes kis karácsonyi télapós memóriakártyát. Már ez is ide tartozna. Fontos tudni azt is, hogy az irányelv különbséget tesz 3 év alatti gyermekeknek szánt játék és 3 év feletti gyermekeknek szánt játék között.

Nyomdai szempontból az irányelv hatálya alá tartozhatnak a már említett játékkártyák, memóriakártyák, gyermekkönyvek, kifestő füzetek, a puzzle (kivéve a több mint 500 darabból állót), illetve játékok csomagolása és a használati útmutató is többek között. Viszont nem tartoznak ide a hagyományosan olvasásra szánt, illetve az oktatási célú könyvek, tankönyvek, de nem tartoznak ide azok a mesekönyvek sem, melyekből nem a kisgyerekek olvasnak maguk, hanem a szüleik olvasnak fel nekik. Ezek jellemzően a vékony papírra nyomtatott, vastag mesekönyvek, kevés képpel.

A csomagolásoknál sem mondható ki egyértelműen, hogy minden csomagolás esetében alkalmazkodni kell a 2009/48/EK irányelvhez, illetve az sem, hogy nem, bár a szabályozás hatálya játékokról szól. De ez sem ennyire egyszerű, és itt is szem előtt kell tartani a valós funkciót és az ésszerű használatot. Annál a csomagolásnál, mely egyértelműen csak a kibontásig borítja a játékot, majd utána eldobásra kerül, nem kell alkalmazkodni a fenti irányelv szabályaihoz. De egy olyan csomagolás esetében, mely plusz tulajdonságokkal is rendelkezik, esetleg plusz tulajdonságokat kölcsönöz a játéknak, vagy önmaga is játék, illetve egy társasjáték esetében, ahogy a játékot vissza kell pakolni a dobozba, ott már igen, mivel ezt a játék részeként kell tekinteni. Ha jól belegondolunk a lehetséges használatba, illetve abba, hogy ha a mi gyermekünk kezdené el rágcsálni a terméket, örülnék-e neki, ha az egészségére esetleg káros anyag kerülne a szervezetébe, úgy a biztonságra törekedve azért meg lehet hozni a megfelelő és biztonságos döntést.

Teljes bizonytalanság esetén viszont a gyártó segítségért fordulhat az illetékes nemzeti hatósághoz, aki nálunk a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hivatal.

De továbblépve a besoroláson, *mi a gond a hagyományos festékekkel?*

Nem erre a célra készültek. Az irányelv értelmében „A játékokat úgy kell megtervezni és kivitelezni, hogy ha a játékot a 10. cikk (2) bekezdésének első albekezdésében meghatározott módon használják, az őket alkotó vagy bennük megtalálható vegyi anyagoknak vagy keverékeknek való kitettségnek ne legyen káros hatása az emberi egészségre.” Tehát rendeltetészerű vagy előre látható használat mellett ne legyen káros.

Előre látható használatba tartozik az is, amikor biztosra vehető, hogy a kisgyermek ráharap, amint a kezébe kerül az adott játék – pl. néhány oldalas kemény kartonból készült egy-egy képes könyvecskék, tipikusan kicsiknek –, vagy ilyen a kártya, ami hosszasan érintkezik a bőrrel.

Az étel-miszer-csomagolásra ajánlott alacsony migrációjú olaj-, víz- és oldószerbázisú vagy UV kikeményedésű festékek, lakkok feltétel nélkül alkalmazhatók e célra. A további szériáknak pedig némely összetevőket nélkülözniük kell, hogy az előírt migrációs szintet teljesíteni tudják. E migrációs követelmények, ugyanúgy, mint az étel-miszer-csomagolások esetében, a késztermékre vonatkoznak, nem festékre vagy lakkra! Az irányelv részletes felsorolást ad ezekről és mennyiségükről.

A legismertebb közülük és a leggyakrabban alkalmazott hagyományos ofszetfestékben a *kobalt*. Illetve ennek sói. A száradást segítik.

Alkik járatosabbak a nyomdai anyagok kémiai összetételében, azok e szó hallatán felkaphatják a fejüket, hiszen a kobalt mint szárító, a víz-adalékokból már évekkel ezelőtt kiűzésre került. Ennek oka, hogy belélegezve bizonyítottan ártalmas az egészségre, illetve több tanulmány szerint lehetséges rákkeltő is. Viszont ezek a vízben oldódó kobalt sók nem összekeverendők a vízben nem oldódó, olajban oldott fajtákkal. Ezek más fizikai-kémiai tulajdonságokkal rendelkeznek, és a vonatkozó szabályozások értelmében jelenleg nem tartoznak semmilyen speciális jelölési vagy osztályozási kritérium alá, s nem jelentenek veszélyt a felhasználókra. De ennek ellenére gyermekjátékokhoz és kapcsolódó termékeikhez használt festékekben nem alkalmazhatók.

További néhány ismertebb festék-/lakkösszetevő a *metál színek* esetében alkalmazott alumínium, ón, cink és réz is a migrációs küszöb alá került. Illetve a réz és az ón által a bronz is. Így a bronz- és alumíniumpigmentből készült arany és ezüst festékek nem javasoltak az irányelv hatálya alá tartozó termékek nyomtatására.

Az irányelv egyéb szempontjait most nem veszem sorra, ezek már évek óta érvényben vannak, így valószínűleg beépültek az érintettek gyártási szokásaiba. De két lényeges követelményre én is felhívom a figyelmet:

1. *EK megfeleléségi nyilatkozat kiállítása*: a gyártó felelőssége, forgalomba hozatalkor kell kiállítani. Az EK megfeleléségi nyilatkozat megállapítja, hogy a játék megfelel a játékok biztonságáról szóló irányelvben rögzített követelményeknek, s ezért a gyártó teljes felelősséget vállal. A játék forgalomba hozatalától számított 10 éven át megőrizendő.

2. *Műszaki dokumentáció*: összeállítás a gyártó feladata; minden olyan információt tartalmaznia kell, mely igazolja, hogy a termék megfelel a rá vonatkozó követelményeknek. A játék forgalomba hozatalától számított 10 évig megőrizendő ez is. E kollektívba tartozik az igazolása annak, hogy egy nyomdai termék előállításához a megfelelő festéket és lakkot használta-e fel a nyomda. Az erre vonatkozó igazolásokat a festék/lakk beszállítója meg tudja adni a játéknyomtatás céljára ajánlott termékekhez. Emiatt is lényeges annak a követelménynek a betartása, hogy a nyomtatott termék gyártójának a festék- és lakkbeszállítót tájékoztatni kell arról, hogy a készülő termék gyermekjáték lesz. (Ugyanez vonatkozik a csomagolásra és az egyéb nyomtatott termékre, ha az a játék részét képezi – pl. a játékra ragasztott öntapadó matrica.)

Amennyiben a piacfelügyeleti hatóság nem látja egyértelműnek, hogy az adott játék megfelel az irányelvben rá vonatkozó követelményeknek, úgy a gyártó köteles a megfeleléségi dokumentációt bemutatni, s ezzel igazolni állítását.

Az egyes nemzeti hatóságok itt is együttműködnek, ugyanúgy, mint az étel-miszerek esetében. Bármely EU tagállamban bejelentett és veszélyesnek nyilvánított termékről a Közösségi Gyors Tájékoztatási Rendszeren keresztül informálják egymást, s így megkezdődhet az adott termék felkutatása az EU minden országában.

Az irányelv és az útmutatók megtalálhatók az Európai Bizottság honlapján: http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/index_hu.htm.

Ricoh-újdonságok

RICOH
imagine. change.

A digitális nyomtatás hazai piacához viszonylag későn csatlakozott, mindössze öt éve jelent meg a nyomdai piacon rendszereivel a Ricoh, így egy már meglehetősen fedett piacon kellett megvetnie a lábát. A Ricoh képviselőjében egy régi ismerőssel, Mühl Balázs nyomdai üzletágvezetővel beszélgettünk a cégcsoport újdonságairól és fejlesztéseiről. Az újonnan birtokba vett budaörsi bemutatóteremben a Ricoh teljes termékpalettája megtekinthető.

mérnökszoftveres és kereskedelmi stáb csapatmunkájával biztosítjuk, hogy rendkívül költséghatékonyan és rugalmasan szolgáljuk nyomdai ügyfeleink érdekeit” – nyilatkozta Mühl Balázs.

A monokróm alkalmazások számára fontos képminőséget (pl. könyvek, tréninganyagok, műszaki kézikönyvek és számlák esetében) a Ricoh által újonnan fejlesztett porlasztott festék biztosítja kiváló minőségben. Ennek a festéknek kisebb, méretazonos részecskéi egyenletesebb képminőséget eredményeznek. A Ricoh VCSEL (Vertical Cavity Surface Emitting Laser) techno-

„A koncepciónk az, hogy a projektoroktól kezdve az irodatechnikán át a professzionális nyomtatókig minden működés közben legyen látható, kipróbálható az irodánkban.

A fekete-fehér gépek tekintetében az extrém alacsony grammsúlyok kezelésében kiemelkedően jók a Ricoh-berendezések. A kis és közepes színes gépek tekintetében a borítéknyomtatás az új beégetési rendszer használatával a kreatív papírok felhasználhatósága miatt vált teljesebbé. A borítéknyomtatás viszonylag alacsony, 120 °C-os beégetési hőmérsékleten oldható meg, ami szintén unikum a piacon. Az 57 fős cégből 5 fős

lógija 1200 × 4800 dpi felbontást tesz lehetővé, 40 sugárnyalábú lézersugártól a jobb regisztráció és a még pontosabb telítettség érdekében, ami élesebb szöveget és homogén nyomtatokat eredményez.

A Ricoh Pro™ 8100S, Pro™ 8110S és a Pro™ 8120S modellek kimeneti sebességének maximális értéke 95, 110, illetve 135 oldal/perc, valamint a havi terhelésük maximális értéke hárommillió oldal.

A cégek szeretnék digitalizálni is a fontos üzleti dokumentumaikat, ezért a Pro™ 8100S, Pro™ 8110S és a Pro™ 8120S modellek szintén rendelkeznek az egy beolvasással kétoldalas szkennelésre képes automatikus lapadagolóval, színes és fekete-fehér szkenneléshez egyaránt, mellyel percnként maximálisan 220 A4-es oldal szkennelhető.

Ezt az új monokróm eszközt oly módon fejlesztették ki, hogy rendelkezzen a már bevált speciális funkciókkal, mely a Ricoh Pro™ C901 Graphic Arts + színes berendezéstől „örökölt”, amely már bizonyított a termelőberendezések piacán, bi-

zonyos nyugat-európai országokban (pl. Németország) a piacvezető státuszával. Ezen tapasztalatokat felhasználva, kiváló papírkezelést, rugalmasságot és nyomdai minőséget nyújt a fekete nyomatok előállításához, a lehető legversenyképesebb ár mellett. Ezek közé tartozik például a Ricoh Papírtár funkciója. A felhasználók számára ez a jelenlegi forgalomban kapható nyomdai papírok előre meghatározott műszaki tulajdonságait veszi figyelembe a nyomtatás során, a lehető legpontosabb regisztráció és a legjobb nyomatminőség érdekében.

Ezenkívül a Ricoh indirekt képtovábbító egysége (Indirect Image Transfer Unit) még jobb képminőséget és árnyalatosságot eredményez szürkeárnyaltos nyomtatás esetén. Kizárólag a Pro™ 8100S, Pro™ 8110S és a Pro™ 8120S modellek számára fejlesztette tovább a mechanikus regisztrációt a még pontosabb elülső és hátsó oldal regisztrációjához, kompenzálva ezzel bármely papírtorzulásból fakadó pontatlanságot, és a kétoldalas feldolgozás közbeni kontrakciót. Ez fontos a névjegykártyák, képeslapok, prospektusok, illetve más, regisztráció szempontjából kritikus, kétoldalas nyomdai termék esetében.

Az olyan termékek befejező műveleteit, mint például a könyvek vagy útmutatók esetén, a felhasználónak nem kell manuálisan, offline végigcsinálnia, mivel a Pro™ 8100S sorozat támogatja a sokoldalú inline befejező funkciókat, mint például a fűzetkészítés, a spirálozás és a könyvkötés műveleteit. Ezek a berendezések rendelkeznek a GBC StreamPunch és a Plockmatic Bookletmaker funkcióval/egységgel, ami a hatékony és egyénre szabható inline befejező műveletek elvégzéséhez kiválóan alkalmas – tudtuk meg Mühl Balázstól.

Debrecen, a könyves város

LÁTOGATÁS AZ ALFÖLDI NYOMDÁBAN

Faludi Viktória

Magyarország legnagyobb könyvnyomdája évi 16-18 millió könyvet gyárt, aminek húsz százaléka exportra készül. A legtöbb külföldre gyártott könyvet Németországba szállítják, míg az Oroszországból érkező megrendelések száma erőteljesen lecsökkent az utóbbi évekhez képest. A 330 embert két-három műszakban foglalkoztató nyomda a Gutenberg-galaxis elkötelezett helytartója. Nemcsak méretében, termelési volumenben, de szakmai tapasztalatban, kultúrában és elkötelezettségben is élen jár. A nyomda vezetősége és képviselői minden alkalmat megragadnak a könyv és az olvasás népszerűsítésére, a szakmai tradíciók, emlékek és nem utolsósorban a fortélyok ápolására és megőrzésére. A szakma iránti alázatot és a mesterség minden csínját-bínját éppúgy beleplántálják a most pályakezdőkbe, mint Huszár Gál követői anno. Technológiák és generációk váltják egymást, de a könyv szeretete, a mívség, a felhalmozódott tudás és a múlt ereklyéi féltve őrzött értékek, amit nem lehet másképp, csak benne élve, megörökölve birtokolni. Az Alföldi Nyomda dolgozóinak átlagéletkora 43 év. A rutinos, tapasztalt szakemberek mellé folyamatosan vesznek fel frissen végzett nyomdászokat, az utóbbi időben a kötettségben fiatalodott a gárda erősen. A válság ellenére a beruházások folytatódtak, a következő nagy lépés a nyomókapacitás bővítése lesz. Legutóbb a formakészítésük bővült, az AGFA ezüst alapú CtP mellett már egy korszerűbb, thermal rendszerű CtP is üzembe helyezésre került, miközben folyamatosan csökken a filmen őrzött archívum, lassan minden kiadó áttér a digitális adattárolásra. György Géza vezérigazgató és Fegyveres Imre kereskedelmi osztályvezető látott vendégül, nem sokkal a nagy tankönyvhajrá után.

REKORDIDŐ ALATT TELJESÍTETTEK

Több mint négymillió könyv hagyta el az Alföldi Nyomdát a tankönyvekkel együtt a nyár derekán, amikor a tankönyvgyártási hajrá volt. Ezt a teljesítményt akár egész évben tudnánk hozni igény esetén. Technikai és humán adottságaink mellett az alapanyag és előkészítés szempontjára

György Géza vezérigazgató

ból felkészültek voltunk. Szerencsére a kiadók is fegyelmezetten tartották a tervezett anyagleadási ütemet. Gyakorlatilag a határidő előtt két héttel már leszállítottuk a tankönyvek zömét. Az eddig kihasználatlannak tűnő új kötetesi beruházásaink most nagyon jól jöttek. Ha öt-hat ilyen hónapunk lenne évente, mint ez a tankönyves szezon, maradéktalanul elégedettek lehetnénk – tréfálkozott György Géza.

MODERN VAGY NEHÉZ IDŐK?

Amit az internet és a modern médiák elvihettek a hagyományos könyvpiacról, azt már elvitték,

ilyenek a szótárak, telefonkönyvek, lexikonok. Az e-book olvasók között nagyon sokan vannak, akik párhuzamosan papírkönyvet is olvasnak, egyelőre nem az e-book rontja a piaci lehetőségeket, hanem a fizetőképes kereslet hiánya. Nagyon hiányzik a könyvpiacról azoknak a művelt és kultúrára szomjas olvasóknak, pedagógusoknak, diákoknak, kispénzű értelmiségieknek és közalkalmazottaknak a vásárlóereje, akik szeretnék megvenni a könyveket, de az anyagi körülményeik korlátozzák a lehetőségeiket.

HA A MEGRENDELŐ AZ ÁRHOZ HŰSÉGES...

A nyomdai kapacitások és a piac letisztulásával visszakerülnek a megrendelések a professzionális gyártókapacitással rendelkező nyomdákhoz.

Fegyveres Imre kereskedelmi osztályvezető

A jellemzően nem könyvpiaci szereplők irreális árpolitikával – például a reklám- és magazinpiacból élő nyomdák – szabad kapacitásait könyvpiaci megrendelések megszerzésével nyomott áron igyekeztek lekötni. Szerencsére a kiadók a számukra kedvezőnek tűnő lehetőség kipróbálása és következményeinek megtapasztalása után előbb-utóbb valamilyen okból visszatérnek hozzánk.

A KÖNYVGYÁRTÁS ZÁSZLÓSHAJÓJA

A 2008-as válság óta mi is nagyot zuhantunk, de megtartottuk korábbi piacvezető pozíciónkat, még úgy is, hogy megőriztük függetlenségün-

ket a kiadói és kereskedői köröktől. A nyomda pozíciója nagyon erős a tankönyvgyártásban, az idei tankönyvgyártás összmenyiségének legalább negyede az Alföldi Nyomdában készült. Nem azért vagyunk erősek a piacon, mert a ki-

adók kitüntetetten szeretnek bennünket, vagy ha szeretnek, akkor azért szeretnek, mert ha mi ráállunk a tankönyvgyártásra, akkor minden figyelmünket az adott termékre összpontosíthatjuk, nincsenek olyan periodikáink, amik miatt a tankönyvgyártást meg kellene szakítanunk vagy késleltetnünk; gyorsan, megbízhatóan és pontosan kivitelezünk és szállítunk – tudtuk meg a vezérigazgatótól.

KÖNYVGYÁRTÁSI DIVATOK

Magyarországon még mindig a keménytablás kötés a legnépszerűbb, a kétezres évek elejétől divatba jött trend töretlenül dívik. Emellett egyre több fűlesfedéllel kötött könyv is kerül a könyvespolcokra, ami az eredeti mű külföldön megjelent változatát következetesen másolva jelenik meg, aminek előállítása aránytalanul drágább a sima kartonált kötéshez képest.

A könyvgyártáshoz szükséges minden technológiával rendelkezünk, a keménytablától a flexibilis táblán át a kartonált könyvekig, egészen az egyedi, kézi műveleteket igénylő különlegességig. Ilyen kuriózum például a vízilabdabőrbe kötött 2021-es világbajnokság keménykötésű pályázata, de a Kossuth Kiadó gondozásában, az

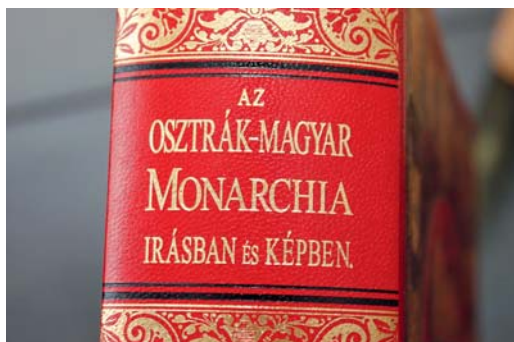
Országos Széchényi Könyvtár kincseiből a hasonló kiadványok műves kötetek készülték kézi munkával nálunk. Különlegességünk, hogy a kézi műveletekben sem tud zavarba hozni bennünket egy viszonylag nagyobb példányszám sem, az itt dolgozó szakemberek még birtokában vannak a kézi műveletek fortélyainak – nyilatkozta Fegyveres Imre.

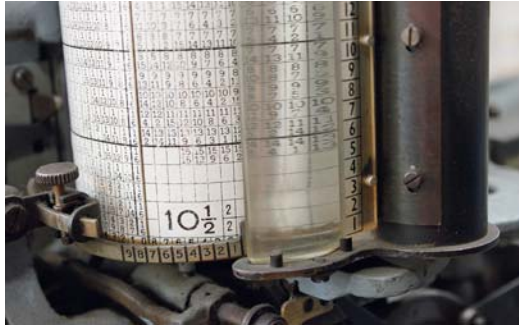
TRADÍCIÓ ÉS ELHIVATOTTSÁG

Nemcsak beszélnek és állást foglalnak a nyomdászat, a könyvgyártás elhivatott képviselői, de tetteikkel is példaértékű szakmaszeretetről és szakmai alázatról tesznek tanúbizonyságot a

nyomdászattörténeti emlékek és hagyományok ápolásával. A nyomda mára már múzeummá fejlesztett gyűjteménye nemcsak a debreceni nyomdász hagyományok mementója, az országban kallódó, szakmatörténeti kincseknek is otthont adó kiállítással bővült. Így került ide a szombathelyi nyomda csodálatos gépmatuzsálemeket tartalmazó kollekcója, amit a nyomda éttermében és folyosóján is megcsodálhatnak nap mint nap a dolgozók és a vendégek. Ez is a hely szelleméről tanúskodik...

ALFÖLDI NYOMDA

ZÁRTKÖRŰ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

4027 Debrecen, Böszörményi út 6. Tel.: (52) 515-715
Fax: (52) 325-227 · E-mail: info@anyrt.hu · www.anyrt.hu

ISO 9001:2008, 14001:2004
FSC-STD-40-004 V2-1

Szolgáltatások

Könyv-, folyóirat-, hetilap-,
prospektusgyártás
a tipográfiai tervezéstől
a csomagolásig
egy helyen,
egy kapcsolat keretében

Formakészítés

Hagyományos kéziratok,
képeredetek, PostScript-
és Pdf-fájlok feldolgozása,
proofok, oldal- és ív-
levilágítás, montírozás,
analóg- és CTP-lemez-készítés

Nyomatás

Íves és tekercs ofszetnyomás,
1+1-től 5+5 színig,
B/1, illetve A/1 méretig,
lakkozás.
Digitális nyomtatás – fekete
és színes – A/3 méretig

Kötészet

Írka- és cérnafűzés,
ragasztókötés, karton-,
flexibilis és keménykötés,
táblakészítés, vaknyomás,
aranyozás, domborítás,
fóliázás

Minden részművelet külön is
megrendelhető

*Több évszázados tapasztalat,
korszerű technológia, rövid határidő,
méltányos ár, megbízható minőség*

Válaszúton a szakmai vállalkozások

Pesti Sándor

Sok éve hallgatjuk a kritikus véleményeket a szakmai kiállításokról, amelyek pedig az utóbbi időben már kísérőprogramokkal is kiegészültek. A konferencia végezetül általában mégis az lett, hogy sokba került, de nekünk azért érdemes volt megjelenni. Ahogy a kamaszok is, ha rákérdezzük: milyen volt a legutóbbi buli? Áááá, hát az vacak! És te hogy érezted magad? Ja, hát én jól! A kérdés az: hogy érezné magát, ha nem lenne buli? A fiatalok tudják, hogy „a buli, az kell” mert ha buli van, akkor minden van! És ha nincs buli, akkor nincs semmi.

A nyomtatás ugyan már túljutott a kamaszkoron, de eddig sikerült megőriznie fiatalosságát, frissességét. Sőt! Az elmúlt évtizedek egy totális fiatalítókúrát jelentettek.

Itt van hát az alkalom, hogy kibulizzza – bocsánat, konszolidáltabb módon fesztiválja magát!

PRINT & PACKAGING FEST – PPDEXPO
(www.ppdexpo.hu és www.ppfest.hu)

Egy olyan össz-szakmai esemény, amely nem csak kiállítás, nem csak konferencia, nem csak partnertalálkozó, nem csak díjtadó, nem csak verseny, nem csak kellemes és hasznos beszélgetésekre alkalmas lehetőség, hanem mindezek együtt! Mindazoknak, akik a képet és szöveget kézbe vehető formában, papírra, fóliára és sok más hordozóra álmodják és varázsolják.

Felmerül a kérdés, mitől lesz más a PPDexpo, mint a korábbi hazai szakmai kiállítások, hisz azok is egyre több kísérőprogrammal egészültek ki. Nos, hát azért, mert ezeket a programokat a szakmai szervezetek javasolták és szervezték. A megvalósítás pedig olyan lett, amilyen. Elsődlegesen nem a szakmai, hanem – természetes módon – a kiállításszervezők szempontjai érvényesültek. Ez az, ami most egész másképpen lesz!

Mindezek után jogosan vetődik fel a kérdés: mindez mibe kerül? A szakmai látogatók szempontjából valójában semmibe, hisz a belépés előzetes internetes szakmai regisztrációval in-

gyenes. A kiállítóknak pedig mondhatni „jelképes”. (Kaptak is eleget a szervezők, hogy ezekkel az árakkal tönkretesszük a kiállítási piacot, mert üzleti alapon ennyiért képtelenség kiállítást rendezni. Megértjük érveiket, hisz a nyomdaipar is ismeri az ár alatt vállalók piacromboló tevékenységét, de azokat nem a jó szándék motiválja!)

És azért olyan mesterségesen alacsonyak az árak, hogy ne legyenek pénzügyi akadályai a részvételnek! A kicsiknek sem, a nyomdáknak sem! A megrendezést vállaló szervezeteknek ez nem üzleti vállalkozás, hanem a szakma közös érdekében felvállalt szolgálat. És hatalmas kockázat!

Kockázat, mert nem tudhatjuk – majd most derül ki –, hogy a korábbi kiállításoktól távol maradók érvei kiállják-e a valóság próbáját?

Ahogy a címben megfogalmazódik: a szakma most válaszúton! Ha most nem áll ki a megvalósítás mellett, akkor egyik oldalról azt demonstrálja, hogy korábban is mondhattak akármit, eddig sem a költségek miatt maradtak távol a szakmai kiállításoktól, rendezvényektől!

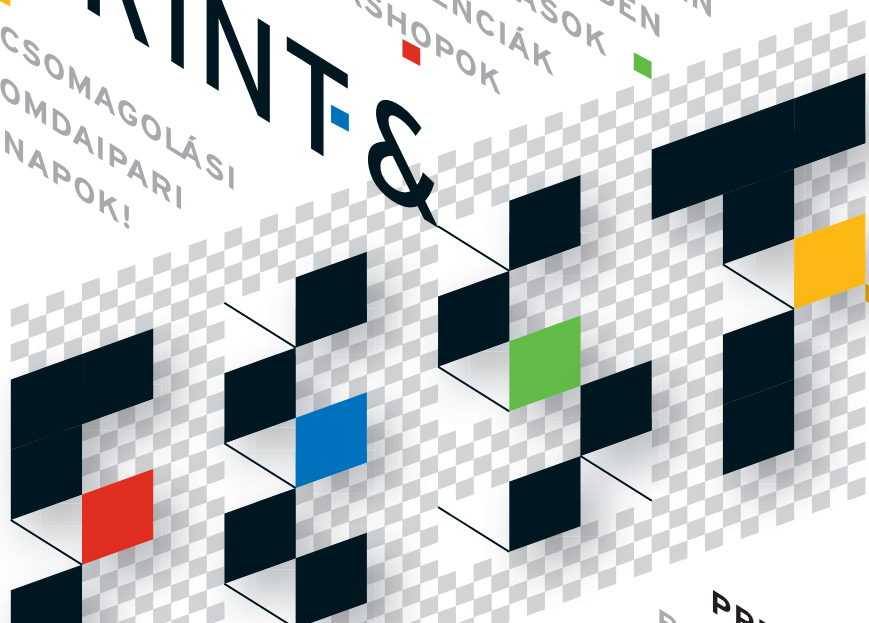
Másik oldalról pedig azt, hogy nincs is szükség színvonalas közös szakmai és üzleti fórumokra. Egyedül, Open house-rendezvényekkel, céges partikkal minden megoldható. Persze ezzel a hazai kiállítások jövőjének is annyi, mert a későbbiekben biztos nem akad olyan örült, aki ilyenbe belevágjon! Anyagiilag nem éri meg, nonprofit alapon pedig ki lenne?

És még valami: szakmáink érdekérvényesítő képessége nem is oly rég még kiemelkedő volt. Jórészt azért, mert jól ismerte egymást – de legalábbis beszélő viszonyban volt egymással – a „szakma krémje”. Ez onnan eredt, hogy voltak alkalmak az oldottabb beszélgetésekre, együttgondolkodásra, amivel mindig éltek is. Az alkalmak még megvannak. Még! A szervezetek sokat tesznek ezért. Most például a PPDexpo és a Print&Packaging Fesztivál! Aki ebből (is) kivonja magát, az akarva akaratlan, de egyben az ágazat érdekérvényesítő képességét is tovább rombolja!

EGY HELYEN
EGY IDŐBEN
KIÁLLÍTÁSOK
KONFERENCIÁK
WORKSHOPOK

PRINT &

CSOMAGOLÁSI
ÉS NYOMDAIPARI
NAPOK!

PPD EXPO
BUDAPESTEN, 2013.
NOVEMBER 19-21 KÖZÖTT
A SYMA CSARNOKBAN
AHOL A SZAKMÁK
TALÁLKOZNAK!

www.ppdexpo.hu
www.ppfest.hu

PACKAGING

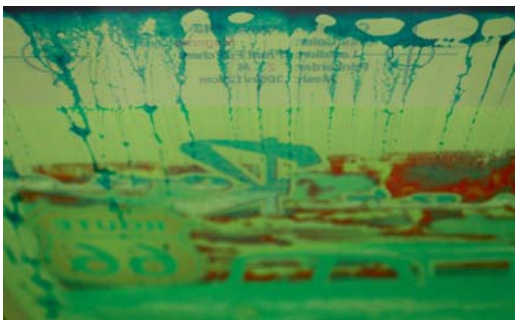
FESPA, London

ÉS A NYERTESEK... 23 LEGJOBB DIGITÁLIS NYOMTATÓ- ÉS KÉPALKOTÓ ESZKÖZ, AMELYEK MEGKAPTÁK AZ EDP 2013. ÉVI DÍJAIT

Fordította: Vida Gellért

A 2013. évi díjak átadására június 26-án került sor a FESPA kiállításon Londonban. A most hetedik évében járó Európai Digitális Sajtószövetség (European Digital Press Association) folyamatosan erősödött, és ma húsz magazinjával 23 országot fed le Európában, ami több mint egymillió olvasót jelent. Az EDP szövetség minden évben összeül, hogy megvitassa, megbeszélje és díjazza a digitális nyomtatás piacának legjobb innovatív technológiáját.

A Technikai Bizottság általi előzetes kiválasztást követően a végső szó a díjak odaítélésében a benevezett termékek számára az EDP közgyűléséé, amely minden egyes európai publikáció egy-egy képviselőjéből áll. Ennek következtében az EDP-díjak és elismert kék logójuk bármelyik gyártó számára a legtekintélyesebb és legtöbbre értékelt elismerést jelentik, az olvasókat pedig ajánlásukkal megnyugtatják.

Rudolf Messer, az EDP elnöke, kijelentette: „A 23 nagyon érdemes nyertes bemutatta, hogy a befektetéseknek a kutatásba és fejlesztésbe való összpontosításával továbbra is innovatív termékeket tudnak a piacra hozni, amelyek valóban sokat jelentenek vevőik üzleti tevékenységében. Nagy örömmel működünk együtt házigazdánkkal, a FESPA-val 2013-ban, és gratulálunk összes díjazottainknak és benevezett döntőseinknek.”

Neil Felton, a FESPA Szövetség ügyvezető igazgatója, az EDP díjátadó ünnepség házigazdája-

ként köszöntőjében hangsúlyozta a szakmagazinok fontosságát és azt a szerepet, amelyet a beszállítók és a felhasználók közti kommunikációban játszanak.

A 2013. ÉVI EDP-DÍJAK NYERTESEI

Szoftver

- ♦ Legjobb web to print/netről nyomtatásra megoldás: *Agfa Graphics :Apogee StoreFront*
- ♦ Legjobb speciális alkalmazás megoldás: *Hewlett Packard WallArt Solution*
- ♦ Legjobb workflow-kezelési megoldás: *Zünd Cut Center 2.0*
- ♦ Legjobb személyre szóló/változó adatok szoftver: *ColorGate VDP Creator*
- ♦ Technikai bizottság által díjazott szoftver: *Adobe Creative Cloud*

Festékek és nyomathordozók

- ♦ Legjobb toneralapú festéktechnológia: *Kyocera BIOMASS Toner*
- ♦ Legjobb új generációs oldószeres festéktechnológia: *Roland DG Eco-Sol MAX 2*
- ♦ Legjobb környezetbarát nyomathordozó *3M Envision Wrap Films 480Cv3*

Nyomatórendszerek

- ♦ Legjobb széles formátumú tekercsről tekercsre 1,6 m-ig: *Epson SureColor SC-F 70600 felirat-/plakátnyomó*
- ♦ Legjobb széles formátumú tekercsről tekercsre nyomtató 1,6 m+: *EFI R3225*
- ♦ Legjobb UV festékrögzítésű síkágas nyomtató 200 ezerig: *Mimaki JFX500-2131*
- ♦ Legjobb UV síkágas nyomtató 200 ezer euróig: *Screen Truepress Jet 1632 UV*
- ♦ Legjobb hibrid UV nyomtató 200 ezer euró fölött: *Durst Rho P10 250*
- ♦ Legjobb széles formátumú textilyomtató: *Mutoh ValueJet 1638 W*
- ♦ Legjobb többfunkciós nyomtató: *Xerox D95/D110/D125 másoló/nyomtató*
- ♦ Legjobb termelési tekercsnyomtató: *Impika iPrint Compact*

- ♦ Legjobb termelési vágott íves nyomtató – kis gyártási terhelés: *Ricoh C901/C901S Graphic Arts+*
- ♦ Legjobb termelési vágott íves nyomtató – nagy gyártási terhelés: *Konica Minolta bizhub PRESS 1250 series*
- ♦ Legjobb B2-es nyomtató: *Hewlett Packard Indigo 10000*
- ♦ Legjobb ipari különleges alkalmazás nyomtatási megoldás: *Palis SP750*
- ♦ Legjobb benyomó hagyományos nyomógépre: *Industrial InkJet Digital Label Module „i” Series*
- ♦ Legjobb digitális integráció szítanyomás-hoz: *Kornit Paradigm*

KIKÉSZÍTŐ RENDSZEREK

- ♦ Legjobb termelési nyomtatás, kikészítés *Highcon Euclid*
- ♦ Legjobb kikészítő síkágas rendszer *Zünd G3 Move-it*

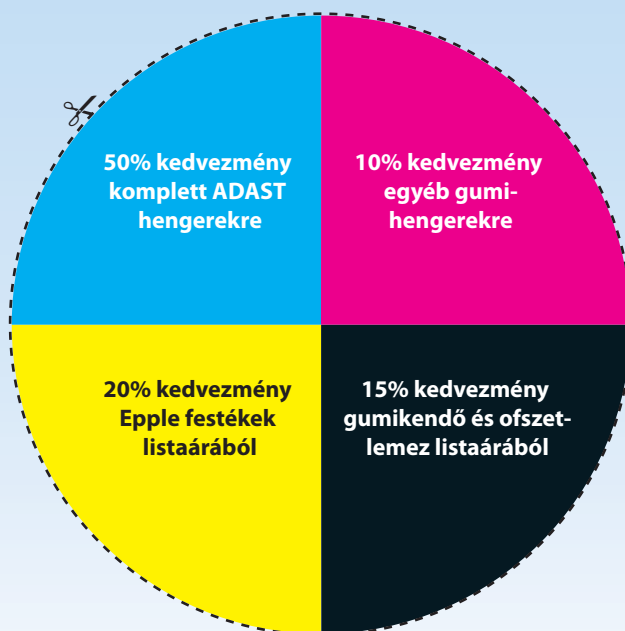
(A nyertesekről további információ áll rendelkezésre a www.edp-awards.org címen.)

Honlap: www.gumihenger.hu
Telefon: +36 84/527-900
E-mail: beta-roll@beta-roll.hu

BETA-ROLL®
HENGERGUMIZÓ ZRT.

pearltec
FINEART PRINTING

EPPLÉ
Druckfarben

A kedvezmény a Printexpótól a PPDExpóig érvényesíthető a kupon csatolásával!

Kovács György átadta a FESPA elnöki posztját Lascelle Barrow-nak

Lascelle Barrow-t 2013. június 27-én, csütörtökön, a FESPA 2013. évi díszvacsoráján iktatták be a FESPA 15. elnökéként. Ezt a tisztséget a távozó elnöktől, Kovács Györgytől vette át.

Barrow elnöki munkáját Yaşar Güvenen al-elnök támogatja. Lascelle Barrow elnökségének kezdete egybeesett a FESPA 50. évfordulójával, amikor a szervezet világszerte elkezdte bővíteni tevékenységét új, a FESPA névvel fémjelzett rendezvényekkel Brazíliában, Törökországban, Kínában és Afrikában, sikeres európai kiállítási portfólióján felül.

Az elnök szerepe az, hogy felügyelje a FESPA mint a nemzeti szövetségek föderációjának tevékenységét, továbbá a FESPA igazgatótanácsában és közgyűlésén elnököljön, szorosan együttműködjön a FESPA ügyvezető igazgatójával és végrehajtó csapatával annak biztosítására, hogy a FESPA rendezvényei és tevékenysége megfeleljenek a FESPA 37 tagszövetsége igényeinek és elvárásainak, valamint hogy felügyelje a források újbóli befektetését a *Profit for Purpose/Célt a Profitnak* program keretében a FESPA globális nyomdász közössége javára.

Ez Lascelle Barrow második periódusa a FESPA elnökéként, miután már betöltötte ezt a tisztséget 1992-től 1996-ig. Abban az időszakban az ő kezdeményezésére költözött a FESPA-kiállítás első önálló helyére Lyonba, ami átfőrmálta

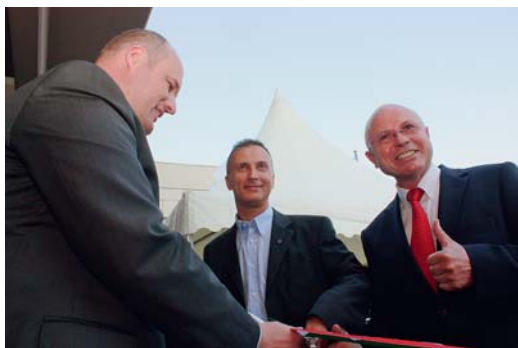
Kovács György, a Magyar Szitanyomók Szövetségének elnöke 2010-től mostanáig a FESPA elnöki posztját is betöltötte. Ezt megelőzően alelnökként vett részt a nemzetközi szervezet életében, melynek a magyar szövetség 1993 óta tagja. Kovács György a hazánkban több mint két évtizede működő MSZSZ alapító tagja, és nagyon sokat tett a szövetség sikeres működéséért. Az éppen ötvenedik jubileumát ünneplő FESPA a londoni kiállításának gálaestjén ünnepélyes díjátadások mellett a három sikeres évet záró Kovács György elnöki tisztségét Lascelle Barrow úrnak adta át. Kovács György elnöksége alatt számos jelentős eredményt ért el a nemzetközi szervezet, a népszerű FESPA-tanulmányok megjelentetése mellett már Amerikára is kiterjesztette tevékenységi körét a FESPA. Az NYPSZ Kovács György szakmai tevékenységét „A Magyar Nyomdászatért” életműdíjjal jutalmazta.

a FESPA-nak a kiállítási ágazatból származó bevételeit. Folyamatosan a szervezet kereskedelmi sikerének előmozdítására összpontosított, kiállt a FESPA Digital Event/Digitális rendezvény mellett, és a FESPA globális bővülési stratégiájának motorja volt, felismerve annak pontosságát, hogy erős pozíciókat kell kiépíteni a kulcsfontosságú, feljövőben levő piacokon.

Marzek Kner Packaging Kft.

IRODA- ÉS ÜZEMÉPÜLET KÜLSŐ ÉS BELSŐ REKONSTRUKCIÓJA

A Marzek Kner Packaging Kft. irodaépülete 1969. október 4-étől 1971. április 30-áig épült. A kilencemeletes irodaház és közel 10 000 négyzetméteres üzemépület jelenleg 230 főnek ad munkát. Rekonstrukciós munkálatokat utoljára a kilencvenes évek közepén végeztek az épületen.

A mostani felújítás oka a Marzek Kner Packaging Kft. jelentős fejlődése, a belföldi és exportpiacok vevői előtt való modernebb külső és belső megjelenés. A külső megújításra a vállalat pályázatot írt ki 2012-ben a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem iparművész szakos hallgatói számára. Az Egyetem rektorhelyettese dr. Zsótér László és Kállai Júlia grafikusművész közreműködésével összeállított bírálóbizottság – melynek tagjai között voltak Békéscsaba város képviselői és a nyomda dolgozói – 2012 nyarán három pályaművet díjazott a beérkezett műalkotások közül. A második helyezett alkotói Ferth Tímea és Tőrös Ágnes „Schwung” című munkáját valósította meg a pályázatkíró. Az indoklásban az szerepelt, hogy ez az alkotás tükrözi leginkább a cég filozófiáját: a dinamizmust, letisztultságot és az erőt. A belső építészeti terveket Ferth Tímea és Tőrös Ágnes ötlete alapján Hernádiné Böő Ka-

talán készítette. A rekonstrukció öt hónap alatt valósult meg, 60 millió forintos összköltséggel. A városképvédelem alatt álló épület felújításához Békéscsaba Megyei Jogú Város 18 millió forintos támogatást nyújtott, a fennmaradó összeget a Marzek Kner Packaging Kft. és az iroda-épületet üzemeltető, szintén a Marzek-csoport tulajdonában lévő KnerBusiness Center Kft. közösen finanszírozta.

MARZEK KNER PACKAGING KFT.

Csupán a cégnév és a munkatársak szakmai elkötelezettsége jelentette a Marzek Kner Packaging Kft. újkori történetének kezdetéhez az alapokat. A korábbi tulajdonos Mondi Packaging által kivéreztetett cég életében kritikusan bizonyult a 2005-ös év. A cégvezetésnek döntenie kellett: vagy új tulajdonosi körrel megalapozza a vállalat fejlődését, vagy az akkor rendelkezésre álló erőforrásokkal és tulajdonosi körrel dolgozik tovább és a fokozódó technológiai hátrányok miatt lassú kimúlásra ítéli a céget. Szerencsés egybeesés következtében az előbbi alternatíva valósult meg. Az osztrák illetőségű Marzek Etiketten GmbH 2005 októberében megvásárolta a békéscsabai Kner Nyomdat. Az átvételt követően elkötelezettségét fejezte ki az új tulajdonos a vállalat hosszú távú, szakmai fejlesztése mellett. Az 1879 óta létező Marzek Ausztria legnagyobb címkegyártója. A cégcsoport az éves értékesítésének 50%-át exportálja, termékei főképpen a

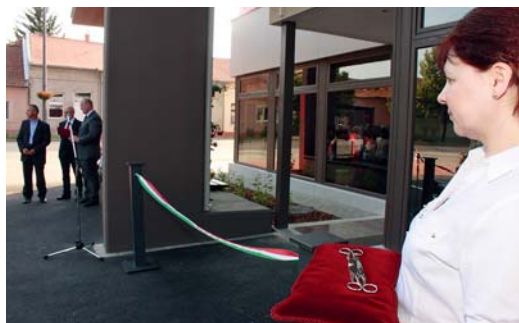
közép-európai piacokon ismertek, leányvállalatai Magyarországon és Ukrajnában működnek.

A magyarországi vállalkozás a Marzek-csoporton belül az íves nyomdaipari technológiai központ szerepét kapta meg. Elsődleges és azonnali feladat volt a nyomda általános technológiai szintjének javítása. Ennek keretében elsősorban a korábban is fontos szerepet betöltő kartondobozgyártás újraindítását határozták meg fő célként. A 2000 és 2003 között tiltott tevékenység alapvető know-how-ja megvolt Békéscsabán, hiszen nyomdász nemzedékek gyártották dobozok tízmillióit a 2000-es COFINEC-tulajdonosváltásig, amikor a technológia átkerült Kecskemétre, a viharsarki vállalkozás pedig az erősen korlátozott fejlődési lehetőségekkel kecsegtető íves címkegyártással foglalkozhatott tovább. Az első fejlesztési szakaszban, 2005 és 2009 között 1,5 milliárd forintos fejlesztést hajtottak végre. Ennek keretében a GOP-2.1.1/C-2007 programmal 176 millió forint értékű, vissza nem térítendő támogatás hívtak le. Elsősorban a vezérkapa-

Megnevezés	2005. év	2010. év	2011. év	2012. év	2013. év terv
Értékesítés nettó árbevétele	2 594 000 eFt	4 582 000 eFt	5 019 000 eFt	5 540 000 eFt	6 400 000 eFt
Átlagos statisztikai létszám	121 fő	185 fő	202 fő	220 fő	250 fő

A Marzek Kner Packaging Kft. tevékenysége számokban

citások cseréje volt időszerű, de speciálisan dobozgyártásra alkalmas berendezések is beüzemelésre kerültek. Kizárólag a géppark fejlesztése azonban nem lett volna elegendő a sikerszéria kezdetéhez. Integrált vállalatirányítási rendszer bevezetésével egységesebbé és gyorsabbá tették a belső kommunikációt, a nemzetközi ipari gyártási sztenderdek implementálásával pedig jelentősen növelték a hatékonyságot. A 2005-ben közel 2,5 milliárdos árbevétel kétszámjegyű nö-

vekedésnek indult. A piacok ismételten bizalmat szavaztak a vállalatnak, a munkatársak számát folyamatosan növelni kellett. Minden ipari vállalkozás fontos feladata az utánpótlás biztosítása. Jó alaphelyzetre bizonyult a békéscsabai – korábban – Tevan iskola, de a cég két nyomdamérnököt is delegált a tanári karba, a legújabb ismeretek átadása céljából, és természetesen a lehetséges utánpótlás felkutatása érdekében. A szakmai kapcsolat ma is kiváló az intézmény és a vállalat között, az alkalmazott újonnan végzettek száma meghaladja a 10 főt.

Az első fejlesztési lépéscsoport lezárását követően – a világgazdasági válság kitörésekor – a céget irányítóknak ismételten dönteniük kellett, milyen irányban folytatják tovább a tevékenységet. A kedvezőtlen gazdasági környezet ellenére újabb, immáron egymilliárd forint értékű fejlesztési programot hagytak jóvá. Ennek a programnak a specializáció volt a célja. A Marzek Kner Packaging Kft. elődjei tapasztalataira hagyatkozva és az éppen kibontakozó gyógyszeripari fejlesztések tükrében az egészségipar csomagolóanyag-igényének kiszolgálása mellett tette le a voksot. A fejlesztési program elsősorban az ipari specifikációkat vette figyelembe: a nyomtatminőség folyamatos és dokumentálható ellenőrzését, a Braille-írás hatékony és pontos felvitelét a dobozokra, a betegájékoztatók egyre bonyo-

lultabb hajtásainak megoldását. A finanszírozási források összeállításakor ismételten európai uniós források igénybevételeire esett a választás, a GOP-2.1.1-09/C-2009-0036 program keretén belül 301 627 818 forint összegű támogatásra adtak be sikeres pályázatot. A fejlesztési programot 2011 nyarán zárta le a nyomda. A munkatársak számát a kezdeti 125 főről 2011-re 202 főre emelte, és az eredményét öt év alatt közel megnégyszerezte, árbevétele 2011-ben elérte az ötmilliárd forintot. Fő megrendelői köre természetesen a gyógyszeripar, közel 40%-ot képvisel. De hasonlóan nagy részarányt képviselnek a vegyipari cégek megrendelői, illetve az élelmiszeripar és édesipar számára gyártott csomagolóanyagok is. Az export közel 25%-os részarányt képvisel, főképpen a hasonló tulajdonosi körrel nem rendelkező konkurenciának bevetetetlen osztrák piacon értek el szép sikereket. Mi a siker békéscsabai receptje? Elsősorban a munkatársak szakmai felkészültsége és elkötelezettsége. Fontos a magas szolgáltatási színvonal megtartása és meg-

felelő kommunikációs platformok kidolgozása a partnerekkel. A jövőbeni fejlesztések iránya nem elsősorban a technológiában rejlő specialitások kiaknázása lesz, hanem a még szorosabb együttműködés a megrendelőkkel együtt alkotott logisztikai láncban. A cég alkalmassá tette a vállalatirányítási rendszerét a partnerekkel való online kapcsolatra, amivel jelentős terhet vesz át a készletezési feladatokat tekintve: konkrét megrendelések nélkül képes biztosítani több száz különböző csomagolóanyag időben történő szállítását a megrendelő vállalatok gépsorai mellé. Ez a szolgáltatás pénzben megjeleníthető előnyöket rejt, hiszen automatizálni képes a korábban jelentős élőmunkaigénnyel rendelkező folyamatokat.

Frissdiplomások

Az Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kar Médiatechnológia és Könnyűipari Intézetében 2013. július 2-án hat fő nyomda-média szakos, július 3-án pedig nyolc fő csomagolástechnológus szakos hallgató védte meg sikeresen a diplomáját, és szerezte meg a könnyűipari mérnöki oklevelét.

NYOMDA-MÉDIA SZAKIRÁNY

Andrási Anikó

andراسi.aniko@gmail.com

E-könyv a nyomdaiparban

Témavezető: dr. Novotny Erzsébet

Fehér Gábor

fehgabors@hotmail.com

„Green marketing”, a környezetbarát nyomda imázs kialakításának módszerei

Témavezető: dr. Horváth Csaba

Kertai Edit

kertaiedit1@gmail.com

Gyakorlati feladatok és digitális oktatási segédanyag kidolgozása az Adobe Photoshop Cs5 képfeldolgozó programhoz

Témavezető: dr. Borbély Ákos, Prokai Piroska

Kramarics Tamás

kramaricstamas@gmail.com

A mélynyomtatás technológiai fejlesztése, a kapacitás és a termelés bővítése a Pakett 2005 Csomagolóanyag Gyártó Bt.-nél

Témavezető: dr. Szentgyörgyvölgyi Rozália

Papp Szandra

papp.szandra@freemail.hu

Rotoman N típusú heat-set tekercsnyomógépen készült, nyomtatott termékek vizsgálata a Lajosmizsei Közlöny Nyomdában

Témavezető: dr. Szentgyörgyvölgyi Rozália

Rakaczki Adrienn

ada.rakaczki@gmail.com

Matricagyártás szitanyomtatással a Hollóházi

Hungarikum Nonprofit Kft.-nél

Témavezető: dr. Endrédi Ildikó

CSOMAGOLÁSTECHNOLÓGUS SZAKIRÁNY

Débics Dezső Csaba

debics@freemail.hu

A kifizési sebesség beállításának hatása a hullám alappapírok szilárdsági paramétereire, valamint a gyártás során felmerülő költségek csökkentésére

Témavezető: Tamásné dr. Nyitrai E. Cecília

Kisbenedek Zoltán

kisbenedekz@gmail.com

Tejipari termékek gyártására használt műanyag gyártás-technológiája és nyomtatása

Témavezető: dr. Koltai László

Kováts Zsófia

szofi.kovats@gmail.com

Egységes színrendszer kialakítása polcra kész csomagolásokon az ALDI áruházak élelmiszer-részlege számára

Témavezető: Tamásné dr. Nyitrai E. Cecília

Moravcsik Anett

moravcsik.anett@gmail.com

A PDCA módszertan vizsgálata a Flying Setup technológiai fejlesztés bemutatása által

Témavezető: Tamásné dr. Nyitrai E. Cecília

Nagy Enikő Anett

eniko.anett.nagy@gmail.com

Dobozgyártásnál használt lakkozó forma vizsgálatai

Témavezető: dr. Koltai László

Takács Tamás

taki880520@hotmail.com

A dobozkészítés technológiai folyamata, a hárompontos dobozragasztás menete, a gyártás során felmerülő problémák vizsgálata

Témavezető: Tiefbrunner Anna

Vaskó Vivien

vaskovivi@freemail.hu

A színek és formák hatása a fogyasztók termékválasztására

Témavezető: Tamásné dr. Nyitrai E. Cecília,

Orcsik Gézőné

Vincze Patrik

vincze.patrik@gmail.com

Display tervezése fenntartható halászatból származó élelmiszerek népszerűsítésére

Témavezető: Tiefbrunner Anna

- ◆ Kézi színmérő spektrofotométerek és denzitométerek
- ◆ Nyomólemez mérő műszerek
- ◆ Colormanagement rendszerek
- ◆ Automata és félautomata színellenőrző rendszerek
- ◆ Festékrecept kalkuláló és minőségellenőrző rendszerek
- ◆ DIPS digitális előfestékezés állító rendszer

Új eXact BESZÁMÍTÁSI AKCIÓ!

GOODWILL International Kft

1131 Budapest, Fiastyúk u. 4-8.

Tel.: (1) 262-5448 Fax: (1) 261-6781 E-mail: info@goodwillint.hu Web: www.goodwillint.hu

„Első eresztés”

Ducki Krzysztof tervezőgrafikus

A budapesti BKF Alkalmazott Művészeti Intézetének grafikai szakcsoportja az idei évben bocsátotta útjára első diplomáisait.

Az AMI tervezőgrafikai képzésének legfontosabb célkitűzéseit, pedagógiai programját hosszú szakmai beszélgetések, viták és elemzések előzték meg. A művésztanárok (Ducki Krzysztof, Eperjesi Ágnes, Gábor Imre, Gallusz Gyöngyi, Július Gyula, Kóthay Gábor, Nagy Alexandra, Tepes Ferenc, Rácmolnár Sándor, Szőnyei György) egyetértettek abban, hogy a hallgatókat fel kell készíteni a művészetet is érintő cudar gazdasági helyzetre.

Olyan igényes tervezőkre van szükség, akik kihívásokat keresnek, s bár alkalmazkodni tudnak a megrendelőhöz, és maximálisan tiszteletben tartják a célközönséget, egyúttal elvetik a szabványos, kommersz gondolatok írmagját is. Egyéni hangvételű, őszinte, a hiteles vizuális

kommunikáció eszközeivel felvértezett növédeket igyekszünk képezni.

Óriási várakozással tekintettünk az első diplomamunkákra, vajon mennyire sikerült megvalósítani elképzeléseinket. Vajon a munkák témaválasztása és kivitelezéseik mennyiben funkcionálisak, azonnal kivitelezhető, gyakorlatban is helytálló ötletek? Megvalósult-e az a nyilvánvaló cél, hogy új megközelítésből fakadó, ízlésformáló alkotást hozzanak létre, egyéni nyelvezettel?

Tóth Lejla Gáborosi mesék munkája hangsúlyosan egyedi. A hallgató gyökereihez fordult, azaz szülőfaluja sajátos történeteit dolgozta fel szarkasztikus népi humorral fűszerezett érzékeny poézissal. A képek kivitelezése a gótikus kézírás, iniciálék világát napjaink képregény-hangvételeivel ötvözi. A tervezőgrafika *public-art*-tal határos területén fontos közösségi projektet valósított meg egy lokális esemény keretében.

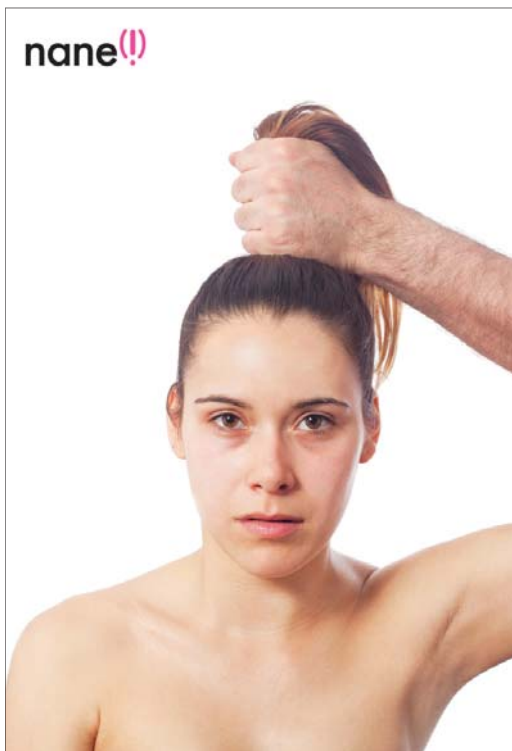

Campean Harald Kevin az ő *Elsősegély* dobozával nagyon nehéz feladatra vállalkozott. Ilyen megbízás megvalósításához nem csak széles ismeretanyag, de sok tapasztalat is szükséges. A hallgató a gépkocsi-felszerelések alapvető tartozékát igyekezett ízlésebbé, ugyanakkor praktikusabbá tenni. Célja az egyszerű szépség és funkcionalitás összehangolása volt, s ez egyben választ is ad arra, hogy ezt a két szempontot egyenrangúvá tenni egyáltalán nem egyszerű...

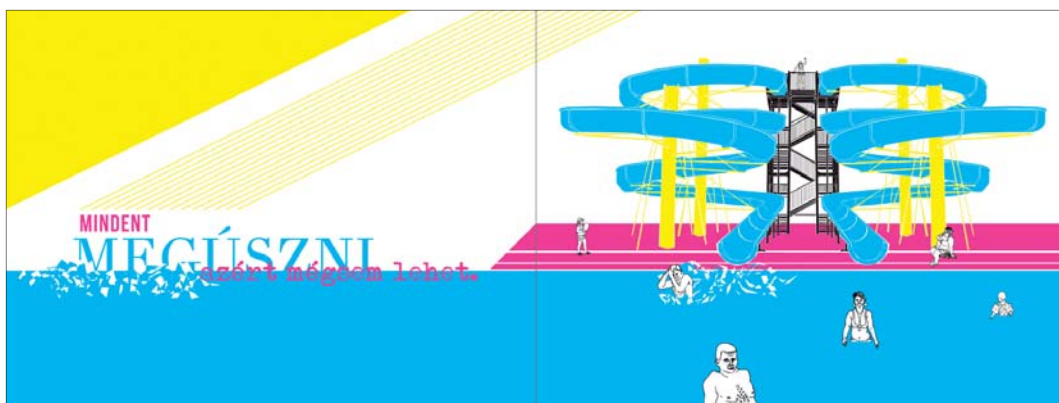
Csintalan Vilma NANE plakátsorozatot készített, szokatlan módon próbálta felhívni a figyelmet a nőikkel szembeni erőszakra. Diplomavédését megtekintette, és igen pozitívan fogadta maga Wirth Judit, a NANE Egyesület aktivistája, jogász szakértője is!

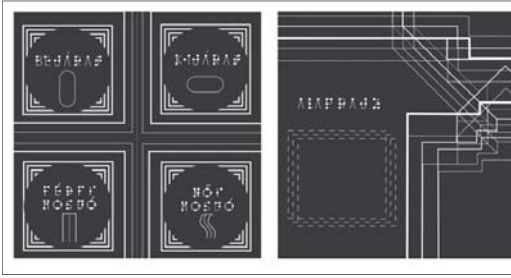
Túri Krisztina: *Hajdúszoboszló*. Gyógyfürdő-jéről méltán híres helységet népszerűsítő kiadványokat készített a pop art, a hatvanas évek magasnymóással kivitelezett tájékoztató kiadvá-

nyainak stílusában. A hajdúszoboszlói építészeti „remekművek” a kommunizmus éveinek világát idézik, a kiadvány retro stílusában is ezt hangsúlyozza.

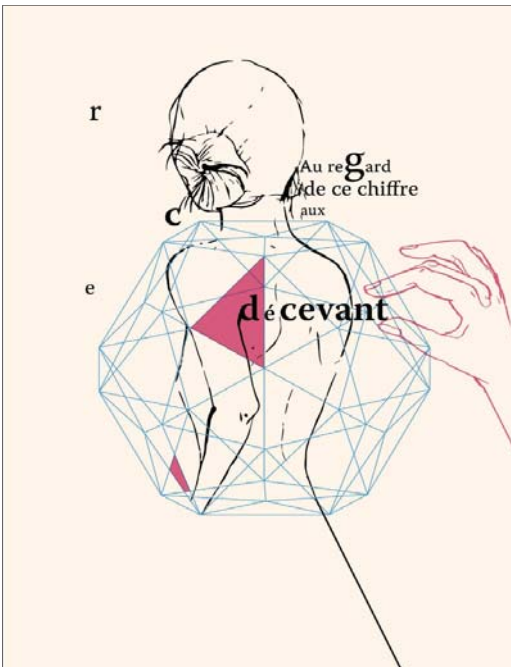
Surman Barbara *Talpas kávézó* munkája bátor vállalkozás... Vakok számára tervezett olyan kávézót, amelyben a látók is jól érezhetik magukat. Itt természetesen a funkcionalitáson volt a hangsúly, a nemlátók biztonságáról. Ehhez a célhoz

a szükséges hétköznapi információknak egészen más jellegű köntöst kellett kapniuk...

Két diploma készült könyvtervezés témában: **Béres Dóra** Boris Vian *Tájékos napok*, illetve **Halasi Ilona**

Michael Ende Momo c. regényét dolgozta fel.

Béres Dóra egyéni illusztrációkkal, gyönyörű rajzokkal és a tipográfiai megoldások grafikai szintre emelésével, azt az illusztráció egyenrangú részeként kezelve oldotta meg a feladatot.

Halasi Ilona megoldásában ott a hangsúly, hogy a fiataloknak szánt alkotást – a célközönség érdeklődésének megfelelően – nem csak a hagyományos, hanem e-book változatban is elkészítette. Ebben a változatban – a technika lehetőségeit kihasználva – az illusztrációk rövid, frappáns animációkká váltak.

Erdei András *Kártyapakli* terve a kártyák világát transzformálta saját, individuális formanyelvére. Munkája egy teljesen új, szokatlan megjelenítésű kártyapakli szabálytalan grafikákkal, egyszerűsített figurákkal, egyéni hangnemben, ahol a hagyomány és a glitch világa találkozik.

Pergel Viktória *Husky design stúdió* munkájában egy fiktív design stúdió nem csak grafikai, hanem teljes belsőépítészeti arculatát is megtervezte. A hallgató nagyon nagy figyelmet fordított arra, hogy a designt alárendelje a funkcionalitásnak.

Kútvölgyi Olga Zsuzsanna: Kreuz. Fiktív vállalkozás, olyan vitorlázóknak szánt üzletlánc designja, melyben egészen biztosan mindenki megtalálhatja azt, amire szüksége lehet. Minden apró lehetőséget megtalált, feldolgozott. Nyilvánvalóan óriási munka áll mögötte, ami mindenképp megbecsülendő!

Összefoglalva, minden diplomamunka visszatükrözi kitűzött céljainkat, legfeljebb hangsúlyeltolódásokat figyelhetünk meg. Karakteresen fogalmazódik meg a társadalmi elkötelezettség, szociális érzékenység, a környezettudatosság némely munkában, és az a felelősség, melyet alapvetően fontosnak gondolunk a tervezőgrafikus munkában. Észrevételem szerint, intézetünk inkább a soproni művészeti oktatás ideológiájára rímel, mintsem bármelyik hasonló jellegű fővárosiéra. Megpróbáljuk kezűnket a „magyar valóság pulzusán tartva”, de a világban zajló folyamatokra is figyelve, továbbra is az alapokig „visszaásva” feltárni és megfogalmazni feladataink lényegi elemeit, olyan társterületek bevonásával, mint például a kommunikációtudomány, a szociológia, az érzékeléstudomány és a

reklámpszichológia. Nem kész panelekre épülő megoldásokra biztatjuk a hallgatókat, hanem az egész tervezési folyamat, a tervezett tárgy funkciójának, életciklusának teljes átgondolásával készül, a felhasználó számára élményt jelentő egyéni, művészi megoldású grafikai designt szorgalmazunk.

Diplomázott hallgatóink közül sokan folytatják a BA képzés után a mesterszakokom tanulmányait, így az „első eresztés” nem széled szét teljesen. A BKF tervezőgrafika MA szaka idén indítja első évfolyamát, melyen az alapképzés eredményeit hasznosítva teljesíthetik ki majd tudásukat a hallgatók. A tanári csapatot Brittnék Andrea és Maczó Péter tervezőgrafikusok, tipográfusok erősítik pedagógiai tapasztalattal, a meghívott előadók rövidebb kurzusai mellett. A nagyszámú jelentkezés bizonyítja a BKF Kommunikációs és Művészeti Karán az Alkalmazott Művészeti Intézet tervezőgrafikus képzésének sikerét, ami a gyakorlati tudást olyan szemléletformáló elmélet keretében adja át a hallgatóknak, mely felkészíti őket arra, hogy a megrendelő igényei, a technikai lehetőségek és a saját művészeti hitvallás között megtalálják az optimális ösvényt, és ha kell, pengeélen is tudjanak elegánsan táncolni...

LÁTOGASSON EL HONLAPUNKRA:
WWW.MGONLINE.HU

Grafika diploma 2013

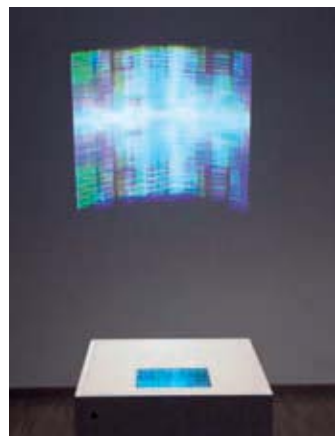
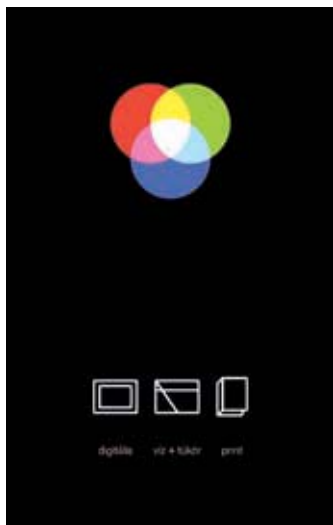
A MOHOLY-NAGY MŰVÉSZETI EGYETEM MÉDIA INTÉZETÉBEN

Maczó Péter

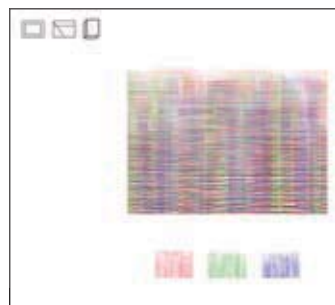
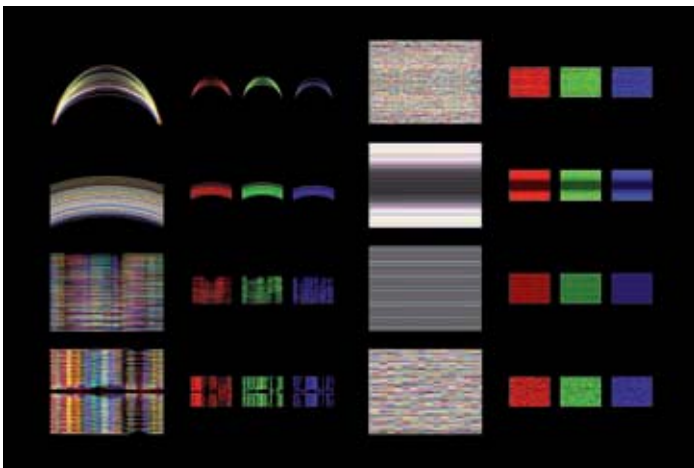
Kell-e summázata legyen egy diplomának? És, vajon az idő múlásával milyen tanulságokra találunk?

Minden diplomavédés több-éves munka összegzése. Pontosabban: egy teljes félév tervezési munkája, amelyhez ma már egy komolyabb tartalmi elvárásokat visszaigazoló elméleti dolgozat is társul.

A hallgató – jól/rosszul – maga választ, és ebbe a tanszéki tanárok csak kevéssé szólnak bele. A dolgot határozottan bonyolítja az az új rendszer, amelyben témavezető (mendezser?) és mestermunka konzulens (a korábbi témavezető feladatával) közös és összehangolt munkában terelgeti a hallgatót – már ha hagyja... Bonyolítja a helyzetet, hogy az elméleti szakdolgozat a téma és a stílus irányát kéne

Bárdy Anna Prizma moduláció – csend elemek című mestermunkájához jól illett a fény 20. és 21. századi installatív alkalmazását boncolgató inspiratív szakdolgozat, amely az elmélet síkján tárgyalta azt a – leginkább kísérleti jellegűnek mondható –, de a vállalt téma komolyságához illő, hang- és mozgáseffektusokra épülő látványt, amelyben alapvető szintani ismereteinket barátságos ismerősként láthattuk viszont. Tapasztalatait attraktív kötetben mutatta be a tervező.

Berinkey Katalin Grund avagy sikeres márkaépítés a szubkultúrák közegeiben című munkája szó szerint testhezálló választás, amit a tervező saját kedvére, saját cégeként mutat be. Igényes szövegkompozíciói tettkő és pólógrafikák.

Csordás Levente XI–XII.

– vizuális napló... két szemeszter élményei rajzokban elbeszélve.

A hossza kb. 42 méter, leporelló-szerűen kiterítve, oda-vissza.

Nemcsak azoknak érdekes összegzés, akik magukra ismerhettek benne. Korunk modern feldolgozását a tabletes keresőprogram (info) alkalmazhatósága is jelzi.

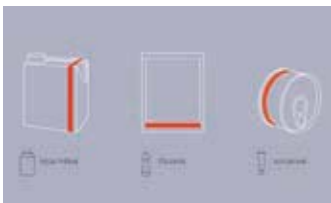
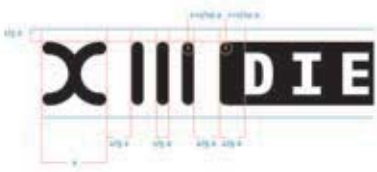

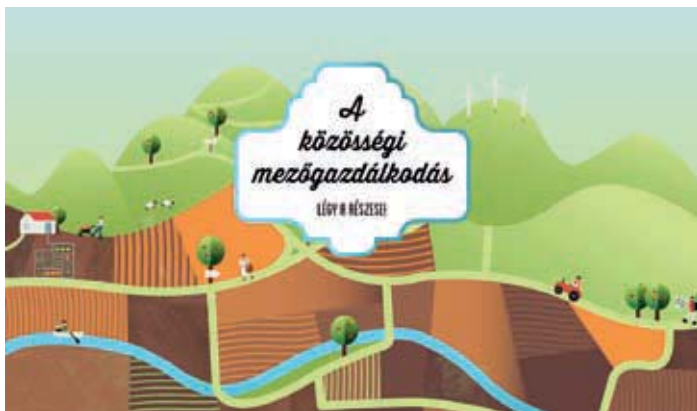

Egeresi Lilla Nyomhagyás – a vakság vizualitása. Különös hangulatú kötetével a vizualitás hídjait alkotta meg. Elegáns, sőt dekoratív könyvei nemcsak a látóhoz szólnak, stancolt grafikái és a szöveg is kitapintható. Racionális, érzékeny és érzelmes vallomás.

Eisenberger Réka Vizualis jelrendszer a táplálékallergiások számára kínál segítséget. Tanulmánya, a piktogramok elemi részleteinek értő vizsgálata és az alkalmazás gyakorlati megoldásai kövételre érdemes példát kínálnak.

Hasenstaub Lívia Közösségi mezőgazdálkodás című diplomája nemcsak a tervezésben kínál szemléletváltást: az életünket szeretnénk boldogabbá tenni! S ha az általa őszintén vállalt életformát követjük, bizonyára mi is több örömet találunk majd – legalábbis – a növénytermesztésben, vallja a lelkes alkotó.

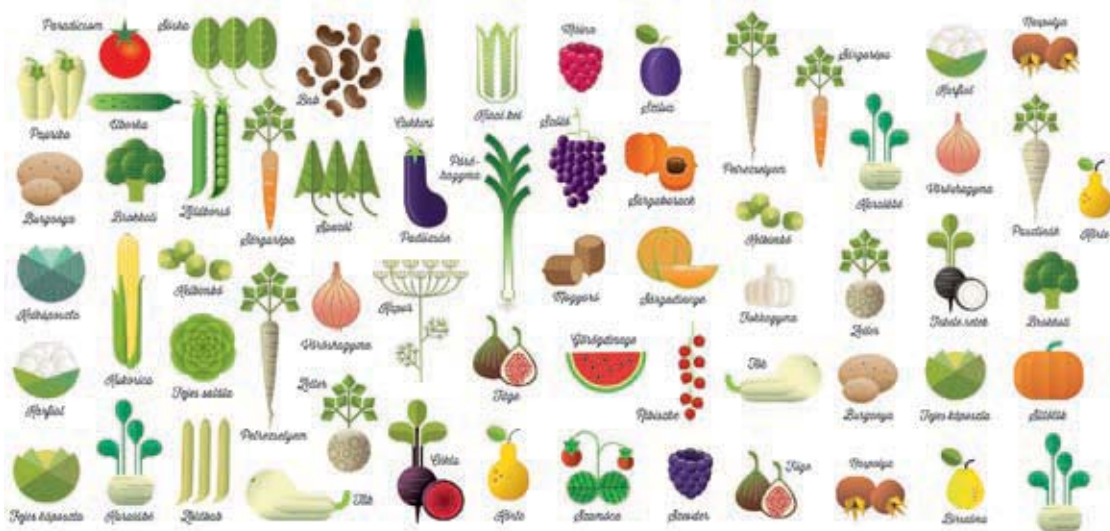

kövesse, segítse, mintegy előtanulmányként szolgálja.

Ennek a komplex megvédése a masterdiploma. Hát mester legyen a talpán...

A védelem közreműködő bizottság gondosan válogatott szakértői gárda. Öten, ötféle szemlélettel, és (többnyire) szuverén akaratú vállalkás fel a megízeltetést, hogy értő ítései lesznek a diplomának.

Minden diploma más, és minden védésnek vannak tanulságai. Ezt azonban ne a minőségben keressük, mert két szám átlaga a legritkább esetben adhat ideális választ.

Jekli Ágnes Open doors – a vizuális kommunikáció szerepe, mint interkulturális kapocs, ahogy a tervező elméleti dolgozata már előre jelzi, nem könnyű feladat! Ezt a cseppet sem csak látványfeladatot egy konkrét projekten keresztül próbálja ki, amikor migrációs fiatalok számára a nyelvi és a kulturális sokféleség között teremt a pillanat ihletével érlelt, örömteli, ám mulandó átjárhatóságot...

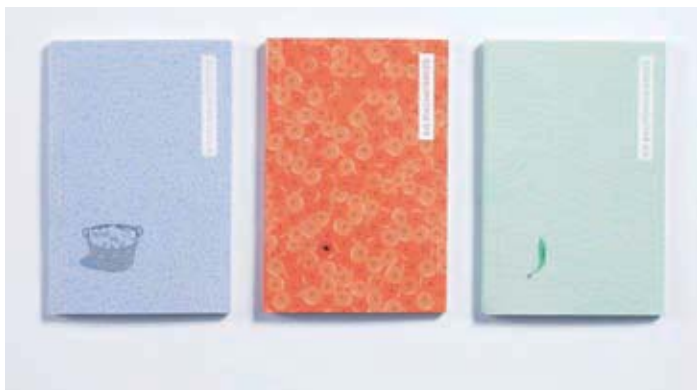

()PEN()DOORS

Klebercz Kriszta alias Gasztrokriszta (nomen est omen) mondhatni teljes mellszélességgel vállalja önmagát, és az ihletet, amelynek megvalósítására egy teljes grafikai diplomát épített fel: kisarculatot, csomagolást (minden részletével, a kalligrafikus szöveg kompozícióktól az alkotói receptfüzetig sőt az internetig). És tovább: a védésen nemcsak a látványból kaptunk ízelítőt.

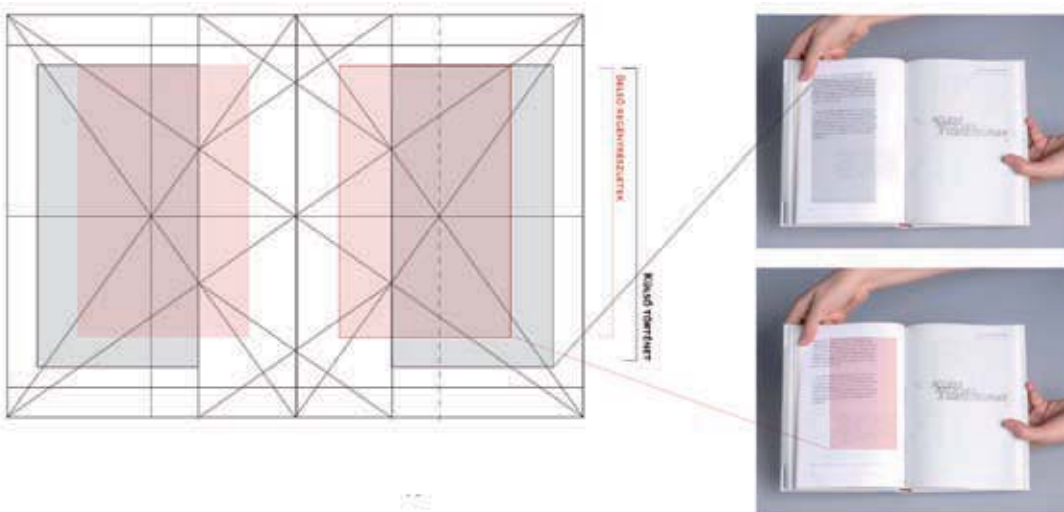
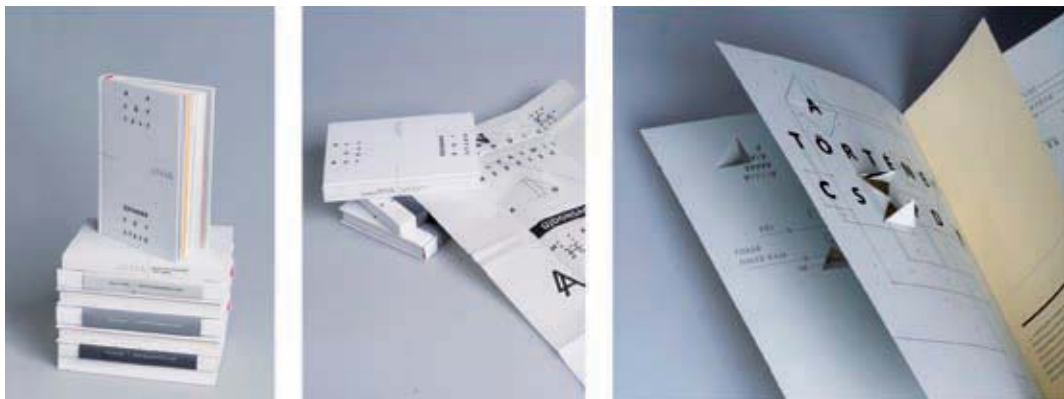
Szabó Zsófia kis Hungarikum határozók – sorozata, egy team-munka eredménye. Könyvecskéiben nekünk (és majd a külföldiaknak is) friss, ízes és szórakoztató élmény: olvasni magunkról. A kötetek apró szösszenetek, igen tipikusan, és a tervező által igen találóan bemutatott sziporkák, ahol a szöveg és az illusztráció szerencsés egységet alkot. A puha fedelű zsebbevalókat egy-egy aktuális térkép egészíti ki. Grafikai terve internet böngészést is kínál az érdeklődőknek ...

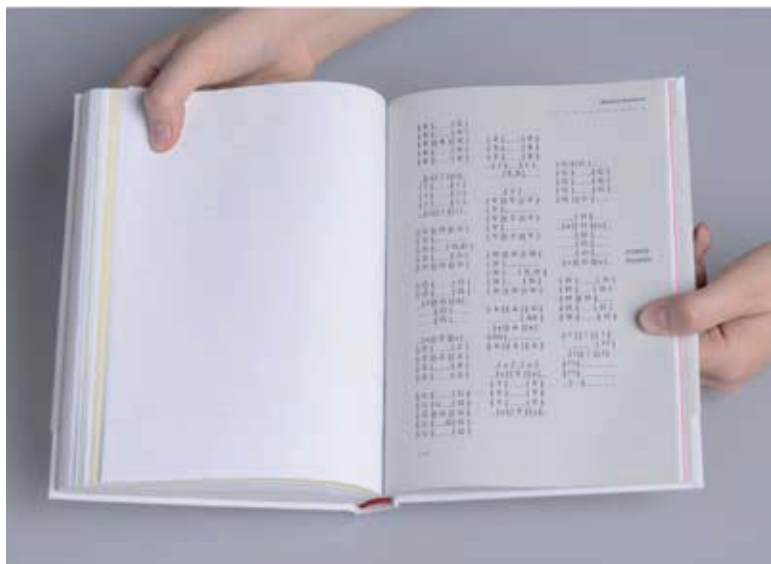
Erdélyi Otília „Kertipad”

– így időzjelben, avagy rövidebben K. A cím keveset árul el abból, amit a grafikus feladatául vállalt: egy flexibilisen alkalmazható új csomagolás (és szállítás) tervezését, illő arculattal, amelyben a fentebb említett K blickfang és vivő jel egyszerre. Munkája a csomagküldő szolgáltatás kevésbé hálás részleteit, formanyomtatványait is bemutatja.

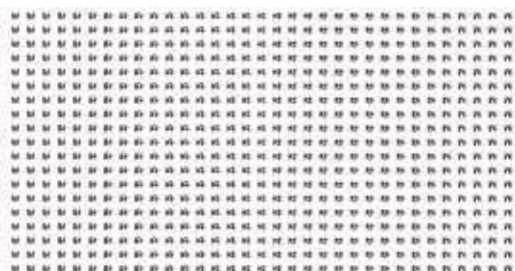

Ulrich Sára Kontextus függő tipográfia, avagy a szöveg befogadásának pszichológiai vizsgálatára a tervező (és az olvasó) betűk iránti kalandvágyához kínál tág terepet. Italo Calvino (önként) vállalt rangos alkotótársa lett ebben a témában. Műve oldalról oldalra meglepetéseket tartogató élvezetes irodalom és tipografikai élmény (is).

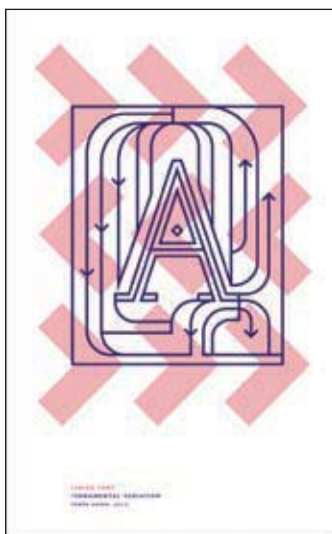
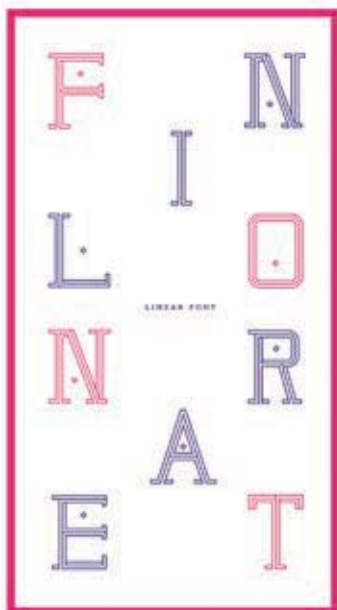

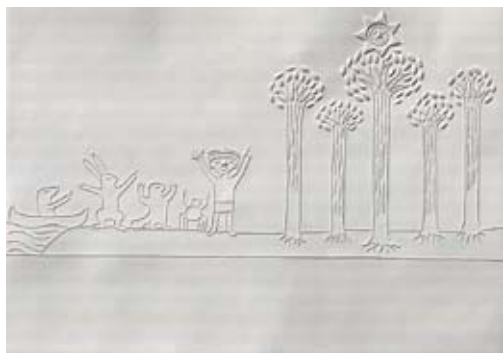
Valicsek Éva Analóg inter-aktivitás a kortárs könyvtervezésben – ami *Dangerous liaisons* (a címe szerint), a valóságban pedig a Penguinnél megjelent Choderlos De Laclos híres levéregényének feldolgozása. A tervező alapos, a veszedelmes (és pikáns) irodalmi tartalom szövegének látvány szerinti interpretálásában, amely az intim kis könyv belső, mikrotipográfiai igényességétől a markáns elmetszés inter/aktívan filozófikus summáza- táig terjed: Yes / No...

Veréb Anikó Népi hiedelmek és hagyományok interpretálása – egy friss bölcsész diploma szövegének felhasználására vállalkozott a tervező, amikor diplomáját elkészítette. Kísérlete példamutató: a népi hagyományok világából ismert ikon és jelrendszer átfogalmazása egy új és a konzervatív szemléletet meghaladó képi világot teremt, amelyhez az alkotó dekoratív iniciálékat, és a természetgyógyászatot bemutató kártyasorozatot is készített.

Vörös Judit A Nap elrablása – dél-amerikai mese vak gyermekeknek. Nagyon erős látvány (és újra) a téma iránti őszinte elkötelezettség jellemzi ezt a munkát, amelynek manuális elkészítése bőven tartogatott örömet és meglepetést is a tervezőknek. A kötet harsány színei, egyszerű képi világa és a grafikus részletek plasztikus megvalósítása ínyes munkával, láthatóan jó szívvel készült.

Pro Typographia verseny 2013

Dr. Garáné Bardóczy Irén

2013. május 27–28-án lezajlott a Nyomda- és Papíripari Szövetség által 13 termék kategóriában meghirdetett Pro Typographia verseny. A rangos szakmai megmérettetésre beküldött 88 pályaművet a Szövetség által felkért zsűri minősítette, amelynek tagjai voltak: Balogh Ádám, Gyergyák György, Szikszay Olivér, Vágó Magdolna, valamint a múlt évi Junior kategória győztese Lisztes Nóra és szaktanára Kiss Zoltán, a zsűrielnöki feladatokat dr. Garáné Bardóczy Irén látta el.

Meghirdetett termékkategóriák:

1. Kartonált könyv, fekete-fehér,
2. Kartonált könyv, színes,
3. Keménytáblás könyv, fekete-fehér,
4. Keménytáblás könyv, színes,
5. Íves periodikák,
6. Rotációs periodikák,
7. Akcidens és komplex nyomtatványok,
8. Biztonsági nyomtatványok, értékpapírok,
9. Különleges kiadványok,
10. Csomagolóanyagok,
11. Digitális nyomtatványok,
12. Kézműves könyvkötészet,
13. Junior.

Pro Typo graphia

A szakmai minőségi versenyre 29 pályázó 12 kategóriában 88 pályaművet küldött. Egy kategóriában (Digitális nyomtatványok) nem érkezett pályázati termék. Ebben az évben is érkezett olyan pályamű, amely korosztályi egyedisége és igényes kivitelezése miatt nagyon magával ragadó volt, különleges voltával kivívta a zsűri elismerését, ez a Fekete István Általános Iskola 3.B. osztálya által Junior kategóriában beküldött pályamű volt.

A pályázók által beküldött pályaművek mind megfeleltek a Pro Typographia verseny versenyszabályzatában megfogalmazott követelményeknek, melyek közül a leglényegesebbek:

- ♦ Nevezni a megjelölt kategóriákba sorolható olyan termékekkel lehet, amelyek legalább két technológiai lépést (képfeldolgozás, szövegfeldolgozás, tördelés, nyomtatás, képátvitel hordozóra) magukon hordoznak, illetve egyéb nyomdai továbbfeldolgozási folyamatok jellemzik. Ilyenek pl. a felületnemesítés, hajtás, stancolás, fűzés, kötés, szortiment műveletek, perszonalizálás,

különleges díszek, más ipari termékekkel kombinálás stb.

- ♦ Nevezni az előző év január 1. és a nevezési határidőt megelőző hónap utolsó napja között gyártott termékekkel lehet. Egy terméket csak egy alkalommal lehet a versenybe benevezni.
- ♦ Junior kategóriában bármely nyomdai úton előállított termékkel lehet nevezni, melynek minden nyomdai fázisában a nevezők (hallgatók, tanulók) részt vettek. A nevezés ingyenes. Ebben a kategóriában a termék típusától függetlenül egy díj vagy díjsor (arany, ezüst, bronz) kerül kiadásra.

Minden pályaművet három zsűritag egymástól függetlenül értékelt, az 1-től 10-ig terjedő értékelő skálán pozícionált osztályzattal látott el. A három zsűritag által egyazon nyomdatermékre adott osztályzatok matematikai átlaga képezte egy konkrét termék értékelési szintjét, és sorolta be az adott kategóriában nevezett pályaművek preferencia rangsorába.

Tekintettel arra, hogy a kategóriák többségében több, egymáshoz közel azonos minősítési szintet elért termék sorakozott fel, a zsűri a Szövetség vezetőségével egyetértésben úgy döntött, hogy szigorú értékrendet állít fel a magasan kvalifikált díjak odaítélését

A CSAOSZ különdíja,
STI Petőfi Nyomda Kft.

A Print & Publishing különdíja,
Crew Kft.

A Printinfo különdíja,
Dürer Nyomda Kft.

NYPNSZ különdíj,
Somfalvai Krisztina

A PNYME különdíja,
Codex Értékpapírnyomda Zrt.

illetően. Ennek értelmében a 9,8 minősített átlagérték feletti pályaműveket a zsűri értékelési rangsorba állította, ismételtén átnézte a lényegi vizsgálati szempontok összehasonlításával, és nyílt szavazással ítélte oda az arany, ezüst és bronz fokozattal fémjelzett díjakat, és döntött arról, hogy mely díjazási szint kiadását nem javasolja megfelelő indokok alapján az egyes kategóriákban.

A zsűri javaslatot tett mindezek után ugyanebből a minősítési szint köréből a különdíjjal jutalmazott termékekre vonatkozóan is:

- ♦ CSAOSZ különdíjra a csomagolóanyagok kategóriából,

- ♦ A Nyomda- és Papíripari Szövetség által adományozott „Inspiráció” különdíjra,
- ♦ A Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület által adományozott „Innováció” különdíjra a műszaki újdonságokat magukon hordozó termékek köréből,
- ♦ A Printinfo által adományozott „Tradíció” különdíjra és
- ♦ A Print & Publishing által adományozott „Harmónia” különdíjra.

A zsűri javaslatot tett továbbá az előzőekben vázolt indokok alapján arra is, hogy a „Kiváló termék” elismerésben a 9,5 minősített átlagérték

feletti pályaművek részesüljenek.

Amint a több mint ötvenéves versenymúlta visszatekintő szempontrendszer és gyakorlat is igazolja, a Pro Typographia verseny elsősorban a szöveg- és képfeldolgozásra, formakészítésre szakosodott stúdiók, nyomdák, feldolgozó- és könyvkötő műhelyek és más speciális terméktípus gyártására létrehozott szakmai vállalkozások produktumainak a versenye, az értékelési szempontok között a szakmai, technológiai minősítés élvez elsőbbséget. Az esztétikai élmény, a harmónia, mint látvány, a figyelemfelkeltés alapvető eleme, az összehatás megítélésében játszott szerepet, amely az értékelési szempontok között a technológiai elemek mellett csak „egy” vizsgálati szempontként kapott helyet, és csak ennek megfelelő mértékben befolyásolta a minősítési szint kialakulását.

A 2013. évi Pro Typographia verseny díjainak átadása

Csomagolás kategória, arany
Prospektus Kft.

Csomagolás kategória, ezüst
Keskeny és Társai 2001 Kft.

Akcidens kategória, bronz
Pauker Nyomdaipari Kft.

Kézműves könyvkötészet, bronz
Prospektus Kft.

Biztonsági nyomtatványok, ezüst
Codex Értékpapírnyomda Zrt.

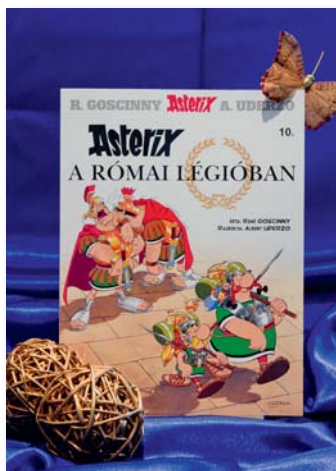
Junior kategória, arany
Karasawa András Akira

Junior kategória, bronz
Varga Noémi

Könyv kartonált, arany
Keskeny és Társai 2001 Kft.

Könyv kartonált, ezüst
Gelbert Eco Print Kft.

a Nyomda- és Papíripari Szövetség és a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület novemberi közös rendezvényén megtartott ünnepség keretében valósul meg. A díjakat és elismeréseket az arra érdemesült pályázóknak ez évben is Horváth Csaba, a Nyomda- és Papíripari Szövetség elnöke nyújtja át.

A versenyre beküldött pályaművek elemzése alapján

a zsűri az alábbi megállapításokat tette:

- ♦ Egyértelműen bizonyítást nyert, hogy a hazai nyomda-

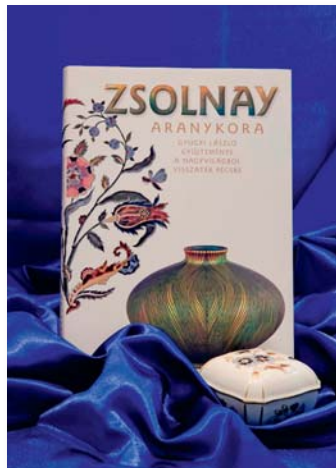
ipar technikai és technológiai felszereltsége ma már az európai minőségi követelményszinten versenyképes nyomdatermékek előállítására képes. Érezhetően javult a beküldött nyomdatermékek minősége, mind a nyomtatás, mind a kötetzeti feldolgozás technológiai fázisban, különösen a színes nyomdatermékek kategóriáiban. Például a keménytyűnyomtatás színes termékek körében

Keménytáblás könyv színes, arany
Alföldi Nyomda Zrt.

Keménytáblás könyv színes, ezüst
Alföldi Nyomda Zrt.

Keménytáblás könyv színes, bronz
Alföldi Nyomda Zrt.

Keménytáblás könyv ff, ezüst
Dürer Nyomda Kft.

Különleges kiadványok, arany
Keskény és Társai 2001 Kft.

Különleges kiadványok, bronz
Prospektus Kft.

Kézműves könyvkötészet, ezüst
Bíró Bertold

több olyan pályamű érkezett, amelyek az élvezőnybe tartoztak, és közöttük „sok szemmel”, több menetben végzett vizsgálattal tudtuk felállítani a végleges díjazási rendet.

- ♦ A zsűri örömmel nyugtáztta, hogy a könyvkötészet eredményesen zárkózott fel a nyomtatási minőséghez. Számottevően kevesebb hajtogatási, fűzési, beakasztási hiányossággal talákoztunk.

A még fennálló könyvkötészeti negatívumok között a szórványosan előforduló gerincgömbölyítési bizonytalanságokat, az oromszegő nem tökéletes felrakását és rögzítését, illetőleg a fűzőcérna szín-variabilitásának hiányát említeném, olyan esetekben, ahol az ívközépen átfutó, színes képek ezt indokolták tennék.

- ♦ A szöveg- és képfeldolgozás, a tördelés, összességében

a formakészítés minőségi színvonalára továbbra sem stabil, változó szakmai, esztétikai szinten jelenik meg a külön-

Periodikák rotációs, arany
iPress Center Hungary Kft.

Periodikák rotációs, ezüst
iPress Center Hungary Kft.

Periodikák rotációs, bronz
Zrínyi Nyomda Zrt.

bőző nyomdatermékekben. Ez a technológiai folyamat továbbra sem a nyomdák által végzett szakmai feladatok körébe tartozik, a nyomdák továbbra is hozott anyagból dolgoznak, nem tudnak a szöveg- és képfeldolgozás minőségére, az oldalak formai kialakítására hatni tevőlegesen, de mint minden évben, 2013-ban is befolyásolták adott szinten az egyes nyomdatermékek által elérhető minősítést. A csúcsmínőségtől a nagyon gyenge minőségig minden fokozat megjelent a pályaművekben. A tartalomhoz, formátumhoz, technológiai feldolgozáshoz maximálisan illeszkedő, magas szakmai színvonalon végzett formakészítéstől az élvezhetetlenül ízléstelen, szakmai ismereteket nélkülöző, a készítő saját fantáziáját visszatükröző megoldások váltották egymást. Azért talán már a múlt évek produktumaihoz képest nagyobb arányban jelentek meg az élvezhető,

gyönyörködhető, harmóniát biztosító megoldások.

- ♦ Érdekességként jegyezzük meg, hogy 2013-ban átrendült a mérleg nyelve a heatset rotációval készült nyomdatermékek felé, nevezetesen a színes periodikák körében jobb minőségben jelentek meg a heatset rotációs nyomtatással készült termékek, mint az íves nyomtatással előállított periodikák.
- ♦ Általában nem a nyomdák kompetenciájába tartozik, de mint a nyomdatermék minőségét, esztétikai megjelenését meghatározó döntés, a nyomathordozó papír kiválasztása nem minden esetben szolgálta a beküldött pályaművek körében a minőség érdekeit. Nagy valószínűséggel a költségcsökkentés jegyében születtek a kevésbé jó minőséget biztosító nyomathordozók használatát eldöntő papírválasztások. Nem mindig volt előnyös az egyébként elégségs matt papír választása,

ugyanis a matt volumenizált papírokon a színek visszaadása kevésbé sikeres, mint pl. fényes vagy nem volumenizált matt papírok használatára esetén.

A Pro Typographia verseny zsűrijében részt vevő munkatársaim és a magam nevében megköszönöm a pályaműveket beküldők munkáját, azt, hogy vállalkoztak a megmérettetésre. Sajnos a pályaművek közül nem lehet minden termék nyerő, de tanulságul szolgálhat az általunk végzett értékelés a pályaműben esetlegesen fellelhető hibák felismerésére és kiküszöbölésére.

Örömteli várakozással tekintünk a jövőbeni pályaművek értékelése elé, bízunk abban, hogy a Pro Typographia verseny ítéseit minden eddiginél nehezebb feladat elé állítják a pályázók beküldött pályaművekkel, megnehezítve a sok kiváló nyomdatermék közül a legkiválóbbak kiválasztásának felelősségét.

Rejtélyes vízjelek

TEPLIC PAPÍRMALOM 400 ÉVES ÖRÖKSÉGE (1613–2013)

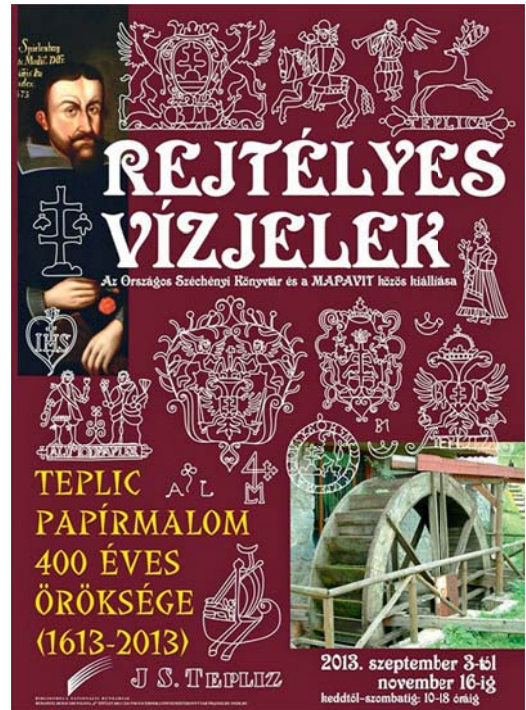
2013. október 4., 11., 18., 25-én 17.30 órától a kiállítás szakvezetéssel tekinthető meg.

Vízjel- és ipartörténeti kiállítás nyílik az Országos Széchényi Könyvtárban 2013. szeptember 3-án, 16 órakor. A kiállítást dr. Diószegi György Antal genealógus, a papírmalom alapítójának leszármazottja nyitja meg.

A Magyar Papír- és Vízjeltörténeti Társasággal közös kiállításban a látogatók számos eredeti, teplinci vízjeles irat, oklevél, az OSZK gyűjteményéből válogatott könyvritkaság mellett, berendezett és működő papírmalom makett, kitapintható és világító vízjel segítségével ismerkedhetnek meg TEPLIC papírmalom 400 éves történetével, egykori tulajdonosaival, bérlőivel, papírkészítőivel, technikai berendezéseivel és vízjelvilágával.

Mi a vízjel? Tulajdonképpen egy optikai kód, a papír azonosító jele. A vízjeles papíron, ha fény felé tartják, különféle alakzatok válnak láthatóvá, amelyek mesélnek: formaviláguk gazdag, üzenetük kortalan, érdekes, megfejthető, jelentésük megismerhető. A kürtölő angyal, tulipán, rózsza, szív, kettős kereszt, magyar címer és más motívumok nem csak a magyar papírgyártás félezer éves történetéről, de a történelmünkről is tudósítanak. A kiállításon együtt lesznek láthatóak többek között kuruc kori levelek, a Mercurius Viridicus első két száma, szomorú levelek, azaz egykori gyászjelentések és sok más ritka dokumentum, a mellettük külön megjelenített, bennük található vízjelekkel.

A különleges kiállítás 2013. szeptember 3-ától november 16-áig tart nyitva, keddtől szombatiig,

10 és 18 óra között a Budavári Palota F épületében, az Országos Széchényi Könyvtár Ereklé-termében.

A kiállításlátogatás a fenti napokon összekapcsolható a *Hogyan mosható a papír? – Könyvdoktor rendel! című programunkkal, amely 16 órakor kezdődik, és restaurátorműhely-látogatást, szakértői tanácsadást, hazavihető kis könyv készítését is tartalmazza a tárlatvezetés mellett.*

CSATLAKOZZON
A MAGYAR GRAFIKÁHOZ
A FACEBOOKON IS!

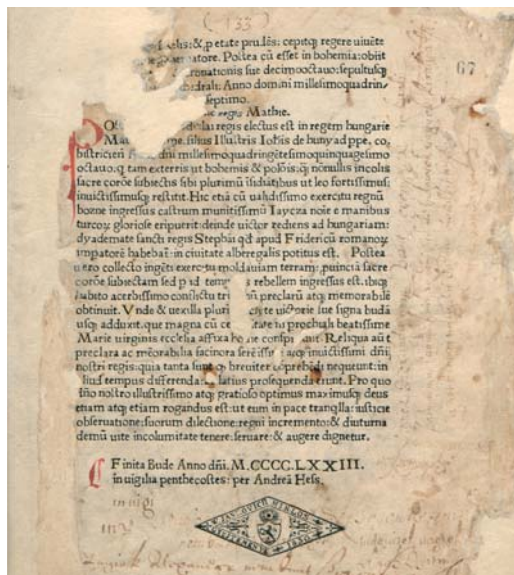

A Budai Krónika rejtélyei

MÁSODIK RÉSZ

Farkas Gábor Farkas

A Budai Krónika több önálló történeti mű összeolvasztásából létrejött szövege 14–15. századi kódexekből maradt ránk. A Chronica utolsó szakasza, melynek szerzője ismeretlen, I. Lajos király halálától (1382) Mátyás király moldvai hadjárataig (1468) beszél el nyolc évtized történetét. Érdemes megjegyezni, hogy mindössze négy oldalról van szó, tehát a szerkesztő igen csak összesűrítette a közelmúlt és saját korának – egyébként meglehetősen izgalmas és fordultatos – eseményeit. Az aránytalanságok szembeötlőek, az alig két évig regnáló Habsburg Albert nem kapott sokkal kevesebbet, mint a fél évszázadig uralkodó Luxemburgi Zsigmond. Hunyadi Mátyásról mindössze egy rövid fejezetben esik szó: a koronázásáról (1458), Jajca visszavételéről (1463), a Szent Korona visszaszerzéséről (1464), s végül a moldvai hadjáratairól (1468). A Chronica itt hirtelen befejeződik, hiányzik az utolsó négy év (1469–1473) magyar történelme. Ez azzal magyarázható, hogy az igen kényes 1471–1472 közötti belpolitikai események: az összeesküvés, a lengyel Kázmér betörése, Vitéz János fogsága és halála még nagyon frissek voltak. Így Hess erre az időszakra – diplomatikusan – csak egy mondattal utalt a Chronica végén: „Bár a külföldiek, például a lengyelek és csehek és a szent koronának alávetett más lakosok sokat ármánykodtak ellene, Mátyás szembeszállt velük, mint bátor és győzhetetlen oroszlán.” A már említett és feltételezett kiadói program újabb apró jelét helyezte Hess András a krónika végére, amivel igyekezett megmagyarázni a rövid Mátyás-fejezetet s a hiányzó történelmi eseményeket: „Felséges és győzhetetlen urunknak, királyunknak több nevezetes és emlékezetes tetteit, mivel oly sok van, és mivel ezeket röviden összefoglalni nem lehet, más alkalomra kell halasztanunk, és részletesebben kell majd elbeszelnünk.” Vagyis Hess szándékában állt a későbbiekben egy nagyobb terjedelmű művet kinyomtatni Mátyásról. Ha ez volt a terve a tipográfusnak,

Mátyás megkoronázása 1458-ban (Budai Krónika, OSZK, 328.)

akkor ismét felmerül a kérdés: Vitéz János bukása után miért nem Mátyásnak ajánlotta a Budai Krónikát?

Bár a Chronica fogadtatásáról nem maradtak fenn egykorú források, a megmaradt példányok provenienciája alapján úgy tűnik, hogy elsősorban a közép-európai régióban terjedt el. A tíz példány közül háromnak (Jankovich-példány, Biccus-példány, Henrici-példány) története rekonstruálható a legrésztelesebben. A következőkben rövid összegzés olvasható az egyes példányok historiájáról.

1. A legkorábbi híradás a bécsi példányhoz köthetik. Az egykor domonkos kolostorban őrzött példány nem a 18. század végi szekularizációval, hanem már jóval előtte, a 17. század közepén kerülhetett a Hofbibliothek állományába Peter Lambeck, a gyűjtemény vezetője 1666-os diáriuma szerint. A példány régi tulajdonosa alaposan

kijegyzetelte a művet: minden jelentősebb helynevet vagy személyt megjegyzett a margón, több esetben kiemelve a vonatkozó szövegrészt is.

2. A fennmaradt *Chronicák* közül kétségtelenül a lipcsei a legszebben – egyes vélemények szerint magyar kéz által – díszített példány, ám sajnos semmit nem tudunk az előző tulajdonosairól. Ezek közül az egyik részletes mutatókat készített a kötet végén, s hozzácsatolta a magyar királyok névsorát is.

3. A római példány Niccolò Rossi, a neves Corsinicsalád titkárának tulajdonában volt a 18. század második felében. Halála után gyűjteménye a Corsiniakhoz került, majd Tommaso Corsini herceg 1883-ban az egészet odaajándékozta a római Accademia dei Lincei könyvtárának. Egykori tulajdonosa kiemelte a margón Hess ajánlásánál, hogy „óriási és sok napot igénylő munkát vállaltam magamra”.

4. A korabeli barna bőrkötését viselő prágai példányban olvasható bejegyzés szerint a kötetet 1599-ben írták össze Jindřichův Hradec jezsuita kollégium könyvtárában. A rend 1773-as feloszlása után került a kötet a prágai Clementinum bibliotékájába.

5. Franz Xaver Edler von Hildebrand orvos és botanikus halála előtt, 1843-ban elárvereztette jeles gyűjteményét, melyben felbukkant a *Chronica* addig ismeretlen példánya is. A Nemzeti Múzeum könyvtára József nádor segítségével – a korban hatalmas összegért – közel 450 forintért vásárolta meg a példányt. Ebben, a díszítés során, az egyik oldalon keletkezett két vörös tintapacát az ügyes rubrikáló egy üstökös és egy madár képére rajzolta át. Egy valódi üstökös is feltűnik a könyv végén. Egy korabeli hexamert olvashatunk az 1456-ban, Hunyadi János halálakor felbukkant Halley-üstököséről.

6. A másik, aukción feltűnt példány ma Párizsban található. A *Chronica* korábbi kutatói, Fraknói Vilmos, Soltész Erzsébet és Borsa Gedeon már korábban felhívták a figyelmet a 18. századi bőrkötést viselő példány első ismert tulajdonosára: Gregorius Biccus strassburgi jogászra, aki – mint nemrég kiderült – magyar kapcsolatokkal is rendelkezett. A Széchényi Könyvtár Kézirtára őriz egy emlékkönyvet (*album amicorum* – *Stammbuch*), mely Gottfried Graff wittenber-

gi egyetemista, soproni polgár tulajdona volt, s benne számtalan bejegyzés olvasható mentoraitól, tanáraitól az 1645 és 1657 közötti időszakból. Szerepel közöttük a strassburgi jogász jelmondata is a 78. levél rektóján: „Qui tulit auxilium, fertque, feretque Deus”, természetesen a névvel és a titulusaival együtt. Ugyanez olvasható a párizsi példány legelején: „Qui tulit auxilium, fertque, feretque Deus. Georgius Biccus Budissinus U(trisque) J(uris) D(oc)tor et Argent(orato) Pand(ectarum) Pr(ofessor) Pub(licus) A(nn)o 1639. m(ense) Octobr(is).” Vagyis a bautzeni születésű tanár 1639 októberében szerezte meg a kötetet. Az Istenhez szóló szép fohász egyébként megtalálható más 16–17. századi emlékkönyvben is. Mindenesetre csábító az a feltételezés, hogy ez a példány valamelyik – közelebről még nem ismert – magyar tanítványától került Biccushoz. Sajnos Graff nem gyanúsítható meg ezzel, ugyanis a Széchényi Könyvtárban őrzött kéziratban a datálás 1657. május 11. (a jogász professzor halálának az éve), vagyis a peregrinus diák akkor járhatott Strassburgba, mikor a *Chronica*t már majdnem két évtizede ott őrizték.

Nem tudni, hogy mi történhetett a jogász professzor gazdag könyvtárával, alig néhány könyvét sikerült megtalálni az európai gyűjteményekben (pl. egy régi orvosi kéziratot Strasbourgban, illetve egy Boccaccio-ősnymtatványt Göttingenben). Van olyan feltételezés, hogy a könyvtár nagy része a strassburgi jezsuitákhoz került, de erre semmiféle forrás sincsen. A makacs legenda jó száz éve, 1889 óta tartja magát, mikor egy skót bibliofil, Charles Hope, 1st Earl of Hopetoun különleges ritkaságokkal bővelkedő bibliotékáját a londoni Sotheby's elárverezte. A párizsi példány belső tábláján meg is található a Hopetoun-család rézmetszetes *ex libris*-ét. Ekkor furakodott be a köztudatba – Bernard Quaritch angol antikvárius megjegyzése után –, hogy a lord még a 18. század első felében felvásárolta a strassburgi jezsuita könyvtár értékes gyűjteményét, s így kerülhetett a mi *Chronicánk* (a 42-soros mainzi Gutenberg Biblia egy példányával együtt) az Edinburgh-tól nyugatra fekvő hopetouni katedrális könyvtárába. Ám, ha nem is a jezsuitáktól szerezte meg a 18. századi könyvgyűjtő, az szinte biztosnak látszik, hogy a szóban forgó példány a Rajna bal partján fekvő városból kerülhetett Skóciába. Tény, hogy a kötetben semmi jel nem utal arra, hogy valamelyik jezsuita kollégium könyvtárában őrizték volna, mivel a

rend szabályzata szigorúan előírta a tulajdoni bejegyzést a megfelelő formulával a címlapon (vagy ennek hiányában az első meglévő oldalon). Mivel a párizsi példány teljes, így a Kárai Lászlónak szóló dedikáció felett kellene keresnünk a latin nyelvű tulajdonosi bejegyzést (hasonlóképpen a prágai példányban olvasható possessorhoz). De Biccus possessorán kívül csak a párizsi Nemzeti Könyvtár tulajdonbélyegzői láthatók ezen az oldalon.

Borsa Gedeon számításai szerint a franciák viszonylag olcsón jutottak a *Chronica*hoz – pl. a már említett mainzi Biblia árából 25 példányt is vehettek volna az első magyar nyomtatott könyvből – a londoni Quaritch cégen keresztül: 87 fontért üthették rá a Biccus-bejegyzést közrefogó tulajdoni bélyegzőiket. A vásárlást nyilvánvalóan a presztízs is befolyásolta, a majdnem két évtizede, 1871-ben „elveszett” Strasbourg emlékét a francia kultúrában ilyen formában is meg kívánták őrizni. Érdekes apró adalék, hogy könyvtárunk „második” alapítója Apponyi Sándor gróf is vett olyan könyvet az 1889-es londoni aukción, melynek tulajdonosa a fent említett lord Hopetoun volt, ám elkerülte a figyelmét a Sotheby’s katalógusban meghirdetett *Chronica* példánya. Bosszankodva be is írta a később kiadott *Hungarica*-katalógusába: „elmentem 85 fontig!” Úgy gondolom, hogy az a két font különbség – franciák 87-et adtak érte – tényleg bosszantó lehetett.

A strassburgi – a *Chronica* megfelelő helyén, mikor Attila megostromolta a várost, így írta a margóra: Strosburg – tulajdonos alaposan végigjegyzetelte könyvét, mintha egy előtanulmányt folytatott volna a magyar történelemmel kapcsolatban. Különösképpen izgatta a hun-magyar eredetmítosz. Kiemelte az érdekesnek, fontosnak tartott személy- és földrajzi neveket. Olyan különlegességek, mint a Meotisz mocsarában feltűnt nőstény szarvas (*cerva meotida*), vagy a Szkítiában élő valóságos vagy mitikus szörnyek (kígyó, unikornis, bazilikusz, tigris, griff) mind a margóra kerültek kiemelés gyanánt. Nemcsak Biccus, hanem a *Chronica* másik, korábbi olvasója figyelmét is felkeltette a griff, a hegyi kristályok között székelő meseállat. Fontosnak tartotta a hunok és a magyarok leszármazását, ezt néha a rokoni fokok kiemelésével tette érzékletessé (Noé és Nemroth fiai). Szemmel láthatóan érdekelte Szkítia fekvése, felosztása, a környék népessége (pl. alánok, pruténok, besenyők), s a folyók korabeli nevei: Don, Togata, Etül. Ezeket

nemcsak aláhúzta a szövegben, hanem emlékeztetőül kiírta őket a margóra. Hasonlóképpen a magyar településeknél: Százhalombatta, Tárnok, Óbuda Szőny vagy a már elpusztult, Érd mellett fekvő Potentiana nevét is olvashatjuk a jegyzetekben. Biccus végigkövette Attila európai hódításainak nevezetes eseményeit, állomásait, kiemelve a helyneveket és a szereplőket a margón. Nem hagyta ki természetesen Szent Orsolya és a tizenegyezer szűz legendáját sem. De nemcsak a hun-magyar őstörténet, hanem a magyar középkor is foglalkoztatta a *Chronica* tulajdonosait. Például Erdély esetében felsorolták az összes elnevezését: Erdeel, Transylvania, Sibenburg és Septem castrum. Mint ahogyan a princetoni példánynál majd látni fogjuk, elsősorban itt is a magyar történelemben szerepet játszó németek nevei – a magyar királyoké és fejedelmeké mellett – kerültek a margóra. Biccus utolsó bejegyzései Hunyadi Jánoshoz kötődnek, a kormányzó két fontos címének: Beszterce örökös grófjának (*Comes Bistricensis*) és Erdély vajdájának (*Voyvoda Transylvanus*) a kiemelésével.

De más természetű bejegyzéseket is olvashatunk a könyvben. Biccus például utalva a Nagy Lajos királyunk halálát megelőzően feltűnt, a szakirodalomból és a forrásokból jól ismert 1382-es üstökösre, s megjegyezte a margón: „mirabilis cometa”. A bábeli torony történetének olvasásakor pedig szellemesen odabiggyesztette: „ember tervez, Isten végez” (*homo proponit, Deus disponit*). Felfigyelt a Csabához kapcsolódó régi székely mondásra is: „Akkor térj vissza, amikor Chaba Görögországból.” A gyászmagyarok története is lejegyzésre került a margóra: „Hetimagiaryack” formában. Természetesen Lehel vezér kürtje sem maradt említés nélkül, olvasója egy díszítéssel is kiemelte a történetet, majd leírta és aláhúzta: miszerint a szkíták hite (*fides sciticorum*), „hogy akiket életükben megöltek, azok nekik a másvilágon szolgálni tartoznak”. Látszik, hogy Biccus szerethette a szójátékokat (*Ungaria ab angaria*), mert megjegyezte a Péter király szájába adott szófejtést is: „Ez a név: Magyarország, ebből a szóból származik: Nyomorúság, ezért legyen sorsuk a nyomorúság.” A pogánylázadások szereplői is feltűnnek a margón, Vata, fia Janus és Rásdi, aki a saját lábát felfalva pusztult el a börtönben. Az érthetőség kedvéért gyakran élt az a *Chronica* olvasója, hogy röviden felvázolta, ki kinek volt a fia, felesége. Vatánál és Janusnál meg is jegyezte, hogy egyrészt visszaállították

a pogányságot és másrészt mind a ketten vérokonaiából választottak feleséget, párhuzamba állítva ezt Dáthán és Abiron öszövétségi történetével. András királyunknál pedig azt tartotta fontosnak, hogy a két törvényes fiú (Salamon és Dávid) mellett volt egy törvénytelen is (György). Zách Felicián tragikus történetéhez hasonlóan a Chronica régi olvasóját megragadta az angyali Szent Korona csodás története is, mikor Ottó elveszítette (Amissa Corona), majd meglelte a fogalmas országút közepén: „Magyarország nem veszítheti el angyal adta koronáját.”

De találunk érdekes bejegyzéseket egy korábbi tulajdonostól is. Majd a princetoni példány kapcsán részletesen kitérek a magyar Tolna és az osztrák Tulln összekavarodására. A párizsi példány 16. századi tulajdonosa a következőt írta a margóra a kérdéses helynél: „Tolna, ubi sanctus colomanus martirio coronatus est” vagyis Tolna, ahol szent Kálmánt mártírrá koronázták. Egy pillanatra azt gondolnánk, hogy a bejegyző tévedett, hiszen Szent Kálmánt, az ír származású szerzetest nem Tull an der Donau-nál, hanem az alsó-ausztriai Stockeraunál gyilkolták meg. Ugyanakkor Anonymus Leobinensis 14. századi krónikája szerint Tulln közelében tartóztatták fel a Szentföldre igyekvő, kémnek nézett szerzetest, s a két város: Tulln és Stockerau alig 20 km-re vannak egymástól (igaz, köztük folyik a Duna). Ugyanezt olvashatjuk egy évszázaddal később Thomas Ebendorfer történetében is. Feltételezhetjük, hogy a fenti szöveghagyomány alapján került össze Tulln (Tolna) és Kálmán neve a margón.

7. A krakkói példány egykor Władysław Czartoryski tulajdonában volt, s a kelet-lengyelországi Puławy könyvtárában őrizték 1871-ben. A lengyel herceg öt évvel később a nagynyja által alapított Książát Czartoryskich múzeumot újra megnyitotta Krakkóban, s akkor kerülhetett ide a példány. Sajnos a szépen díszített kötetben bejegyzés nem található.

8. 1925-ben vált ismerté, hogy a régi cári gyűjteményben szintén megvolt a Budai Krónika egy kötete. A könyv elején olvasható bejegyzés szerint a lebergi ferences monostorban őrizték a 18. században, majd az állományt elérve került a könyv Szentpétervárra. A példánynak még magyar tulajdonosa lehetett a 17. században, mivel az egyik oldal margóján a következő megjegyzés olvasható: „gazdagsága Atillának”.

Attila portréja 1488-ból
(Thuróczy: Chronica – OSZK, Inc. 1143.)

9. A budapesti Egyetemi Könyvtárban őrzött példány jól dokumentált, fordulatokban gazdag története nemcsak a 18–19. századi magyar bibliofília neves személyeihez, hanem különleges módon régi kövekhez is kapcsolódik. Dessewffy Tamás katonatiszt a lengyel határhoz közeli Hanusfalván, a család bibliotékájában őrizte a Budai Krónikáját a 18. század közepén. Egyik bejegyzésében az 1051-ben Magyarországra betörő németeken gúnyolódott ékes magyar nyelven: „Lakial roß Nemet, mert majd meg halß Broth nelkül.” A különleges kincsre felfigyelt a Dessewffy-birtokhoz közel lakó Fejérváry Károly műgyűjtő is, aki a 18. század végén megszerezte a példányt, mely a legenda szerint Báthory Zsigmond erdélyi fejedelemé volt. Jankovich Miklós, a korszak egyik legnagyobb magyar könyvgyűjtője, kivárta míg meghal Fejérváry, s utána 1796-ban megvásárolta a nyomtatványt az özvegytől. Nem sokkal később Széchényi Ferenc bármi árat megadott volna azért, hogy ezt a példányt megszerezze az alapítandó Nemzeti Könyvtára javára, ám nem járt sikerrel. Négy évtizeddel később, 1836-ban az eladósodott Jankovich Miklós gyűjteményét, benne a Chronicát a magyar országgyűlés vásárolta meg a Nemzeti Múzeum és könyvtára számára.

CONTENTS

- 3 *Viktória Faludi*: Dear Reader,
- 4 *Colin Thompson*: For a Successful Digital Colour Future
- 12 The printing in point of view of customers
- 16 Wide format
- 20 X-Rite eXact
- 22 The paper as haute couture
- 26 *Balázs Iván*: When printing house inspires creative ones
- 28 Paper Academy
- 32 *Nóra Kiss*: Quality Control in the bookbinding
- 35 *Nikoletta Németh*: Ink Academy
- 38 Ricoh-novelties
- 40 *Viktória Faludi*: Debrecen, the city of books
- 46 *Sándor Pesti*: Dilemma of professional enterprises
- 48 FESPA, London
- 50 György Kovács has given over the position of president of FESPA to Lascelle Barrow
- 51 Marzek Kner Packaging Kft.
- 54 New Graduates
- 56 *Ducki Krzysztof*: The first school-leaver-graduates
- 60 *Péter Maczó*: Graphic graduation 2013
- 70 *Irén Bardóczy, Mrs Gara, Dr*: Pro Typography contest 2013
- 75 Mysterious Water Marks
- 76 *Gábor Farkas, Farkas*: Enigmas of Buda Chronicle

INHALT

- 3 *Viktória Faludi*: Liebe(r) Leser(in)!
- 4 *Colin Thompson*: Für den Erfolg der digitalen, farbigen Zukunft
- 12 Drucken aus dem Blickwinkel der Kunden
- 16 Breitformat
- 20 X-Rite eXact
- 22 Papier als Haute Couture
- 26 *Balázs Iván*: Wenn die Kreativen von der Druckerei inspiriert werden
- 28 Papierakademie
- 32 *Nóra Kiss*: Qualitätskontrolle in der Buchbinderei
- 35 *Nikoletta Németh*: Ink Academy
- 38 Ricoh-Neuigkeiten
- 40 *Viktória Faludi*: Debrecen, die Stadt der Bücher
- 46 Unternehmen der Branche auf dem Scheidewege
- 48 FESPA, London
- 50 György Kovács hat übergeben den Posten Präsidenten von FESPA zur Lascelle Barrow
- 51 Marzek Kner Packaging Kft.
- 54 Frischdiplomierte
- 56 *Ducki Krzysztof*: „Erster Anlauf“
- 60 *Péter Maczó*: Grafic diplom 2013
- 70 *Dr. Garáné Irén Bardóczy*: Pro Typographia Wettbewerb 2013
- 75 Rätselhafte Wasserzeichen
- 76 *Farkas Gábor Farkas*: Rätsel der Budaer Chronik

1047 Budapest, Baross u. 11–15.

Telefon: +36 1 3697159;

+36 20 3138360

info@stancttechnik.hu

www.stancttechnik.hu

STANCTECHNIK KFT

Magyarország legnagyobb független kötészete

- Keménytáblás könyv,
- Műanyagból vagy kartonból készült flexitábla,
- Brosúrák, puha táblás könyvek, kartonált kiadványok,
- Felületkezelés: – Fóliázás,
 - UV- lakkozás,
 - Kasírozás,
 - Stancolás.

STANCTECHNIK GMBH

Die größte unabhängige Binderei in Ungarn

- Hardcover,
- Flexi Decken aus Kunststoff oder aus Karton,
- Broschüren, Weichbuchdecken- Bücher, kartonierten Verlagswerke,
- Oberflächenverederung:
 - Laminieren, – UV-Lackierung,
 - Kaschieren, – Stanzen.

MINDENT 1 HELYEN
A NYOMDÁK ÉS KIADÓK SZOLGÁLATÁBAN
VILÁGSZÍNVONALON!

ALLES AUS 1 HAND IM DIENSTE
DER DUCKEREIEN UND VERLAGE
WELTKLASSE!

AZ ÖN CSOMA- GOLÁSÁHOZ KITALÁLVA

Teljesen a célnak megfelelő. A Metsä Board könnyített kartonjai tökéletesen megfelelnek az Ön csomagolási igényeinek. Friss rostból készülnek, kielégítik a legmagasabb biztonsági követelményeket, versenyképes előnyt nyújtanak a hatékonyság, gazdaságosság és ökológia területén. metsaboard.com

Carta Avanta Simcote

MetsäBoard